

Oslo kommune
Bydel Grünerløkka

Forslag til budsjett 2015

Bydel Grünerløkka- «Med omtanke for mangfoldet»

**BYDELENS BUDSJETT
PRIORITERINGER OG AKTIVITETESPLANER**

ADMINISTRATIVT
VEDTATTE PLANER
INNEN PERSONAL,
FORVALTNING OG
ARBEIDSGIVER-
KOMPETANSE

FOLKEHELSEPLAN

HANDLINGSPLAN
FOR PSYKISK
HELSEARBEID

SMITTEVERNPLAN

PLAN FOR RUS- OG
PSYKISK HELSE-
ARBEID

BOLIGSOSIAL
HANDLINGSPLAN

HANDLINGSPLAN
FOR
BARN & UNGE
I VANSKELIGE
LIVSSITUASJONER

HANDLINGSPLAN
FOR MENNESKER
MED FUNKSJONS-
NEDSETTELSE

HANDLINGSPLAN
FOR UNIVERSELL
UTFORMING

HANDLINGSPLAN
FOR TRYGGHETS-
SKAPENDE TILTAK

HANDLINGSPLAN
FOR REDUKSJON AV
KLIMAGASSER

BYDELENS STRATEGISK PLAN

OSLO KOMMUNES VERDI-
GRUNNLAG OG ETISKE
REGLER

OSLO KOMMUNES
VEDTATTE BUDSJETT

SENTRALE
HANDLINGSPLANER

1	OM BYDEL GRÜNERLØKKA	6
2	BYDELSDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2015	7
2.1	STRATEGISK PLAN	7
2.2	VEDTATTE HANDLINGSPLANER – TILBAKEMELDINGER	8
2.3	HISTORIE	12
2.4	BUDSJETT 2015	12
2.5	BYDELSDIREKTØRENS VURDERING AV FORSLAGET	13
2.6	KORT OPPSUMMERING PER FUNKSJONSOMRÅDE	14
3	BYRÅDETS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN	16
3.1	KORT OM BYDELENES TILDELINGSSYSTEM	16
3.2	ØKONOMIPLAN FOR BYDELENE TOTALT	17
3.3	BYRÅDETS ØKONOMIPLAN – KONSEKVENSNOR FOR BYDEL GRÜNERLØKKA	18
4	BYRÅDETS FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2015	26
4.1	BYRÅDETS OVERORDNEDE MÅL FOR 2015	26
4.2	BYRÅDETS FORSLAG TIL BUDSJETT FOR BYDEL GRÜNERLØKKA 2015 – KONSEKVENSNOR OG OMSTILLINGSBEHOV	27
4.2.1	Tilbakeblikk	27
4.2.2	Byrådets forslag til budsjett 2015 for bydel Grünerløkka	30
4.2.3	Omstillingsbehov 2015	31
5	FUNKSJONSOMRÅDE 1 HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ OG FUNKSJONSOMRÅDE 4 ØKONOMISK SOSIALHJELP OG KVALIFISERINGSPROGRAM	36
5.1	ANSVARSSOMRÅDE HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	36
5.2	INNSATSSOMRÅDER HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	38
5.3	HELSETJENESTEN	39
5.3.1	Status helse	39
5.3.2	Utfordringer og aktivitetsplan helse	42
5.4	SOSIALTJENESTEN, ØKONOMISK SOSIALHJELP OG KVALIFISERING	42
5.4.1	Status sosialtjenesten, kvalifisering og økonomisk sosialhjelp	42
5.4.2	Utfordringer og tiltak sosialtjenesten, kvalifisering og økonomisk sosialhjelp	48
5.4.3	Mål- og nøkkeltall for funksjonsområde 1 og 4 Sosialtjenesten m.m.	53
5.4.4	Merknader til driftsbudsjett sosialtjenesten og økonomisk sosialhjelp	54
5.5	NÆRMILJØ OG ADMINISTRASJON	55
5.5.1	Status nærmiljø og administrasjon	55
5.5.2	Utfordringer og tiltak nærmiljø og administrasjon	56
5.5.3	Merknader til driftsbudsjett nærmiljø og administrasjon	57
6	FUNKSJONSOMRÅDE 2A BARNEHAGER	58
6.1	ANSVARSSOMRÅDE BARNEHAGER	58
6.2	INNSATSSOMRÅDER BARNEHAGER	59
6.3	STATUS BARNEHAGER	60
6.4	UTFORDRINGER OG AKTIVITETSPLAN BARNEHAGER	63
6.5	MÅL- OG NØKKELTALL FOR FUNKSJONSOMRÅDE 2A BARNEHAGER	65
6.6	MERKNADER TIL DRIFTSBUDSJETT BARNEHAGER	66
7	FUNKSJONSOMRÅDE 2B OPPVEKST	67
7.1	ANSVARSSOMRÅDE OPPVEKST	67

7.2	INNSATSOMRÅDER OPPVEKST	68
7.3	BARNEVERN.....	69
7.3.1	<i>Situasjonsbeskrivelse barnevern</i>	69
7.3.2	<i>Utfordringer og aktivitetsplan barnevern</i>	73
7.3.3	<i>Måltall for funksjonsområde 2B Oppvekst – barnevern</i>	75
7.3.4	<i>Merknader til driftsbudsjett barnevern</i>	76
7.4	FRTIDSTILBUD	77
7.4.1	<i>Situasjonsbeskrivelse fritidstilbud</i>	77
7.4.2	<i>Utfordringer og tiltak fritidstilbud</i>	83
7.4.3	<i>Merknader til driftsbudsjett fritidstilbud</i>	86
7.5	BARNEPARK.....	86
7.6	FAMILIEHUSET.....	87
7.6.1	<i>Situasjonsbeskrivelse Familiehuset</i>	87
7.6.2	<i>Utfordringer og aktivitetsplan i 2015 for Familiehuset</i>	90
7.6.3	<i>Måltall for funksjonsområde 2B Oppvekst – helsestasjon og skolehelsetjeneste</i>	92
7.6.4	<i>Merknader til driftsbudsjett Familiehuset</i>	93
7.7	NØKKELTALL FOR FUNKSJONSOMRÅDE 2B OPPVEKST.....	93
8	FUNKSJONSOMRÅDE 3 PLEIE OG OMSORG	95
8.1	ANSVARsområde PLEIE OG OMSORG	95
8.2	INNSATSOMRÅDER PLEIE OG OMSORG.....	96
8.3	STATUS PLEIE OG OMSORG	97
8.4	UTFORDRINGER OG TILTAK PLEIE OG OMSORG	103
8.5	LOKALE MÅLTALL FOR FUNKSJONSOMRÅDE 3 PLEIE OG OMSORG	105
8.6	MERKNADER TIL DRIFTSBUDSJETT PLEIE OG OMSORG	108
9	BYDELSDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT	111

1 Om bydel Grünerløkka

- Bydelen har 52 366 innbygger
- Er den nest største bydelen i innbyggertall
- I 2019 vil bydelen ha nesten 60 000 innbygger
- Har de siste 10 år hatt den høyeste befolkningsveksten
- 48 % har høyere utdanning, snittet i Oslo er 44 %
- Aldersgruppen 20-39 år utgjør 55 % av bydelens befolkning, snittet er 37 %
- 43 % bor alene, snittet i Oslo er 28 %
- Gjennomsnittsinntekten i bydelen er ca. 391 000, snittet i Oslo er 472 000
- Bydelen har den nest størst inn- og utflytting
- Bydelens nettobudsjett er i 2014 på 1,4 milliard, 32 % av dette går til barnehager og 30 % til pleie og omsorg
- Bydelen yter hver dag tjenester for brutto 4,5 millioner

Bydel Grünerløkka strekker seg fra Vaterland i sør til Sinsenkrysset i nord og fra Maridalsveien i vest til Økern, Løren og Hasle i øst.

Bydel Grünerløkka er ikke så stor i utstrekning, men desto rikere på aktivitet og folkeliv. Her finner man både de tettbygde, travle og urbane områdene som kjennetegner en bykjerne, og mer avslappede miljøer preget av småhusbebyggelse og villastrøk. Den største tilflytningen er kommet på Økern, Løren og Hasle. Her får tidligere industriområder en ny blanding av boliger, næringsliv og uteoppholdsarealer. Disse endringene stiller store krav til både tjeneste- og kulturtilbudet i bydelen. En vesentlig andel av Oslos kulturminner og grøntområder ligger på Grünerløkka. Birkelunden med 139 tilhørende bygårder er det første helhetlige kulturmiljøet som er fredet i en norsk by.

Sofienbergparken, Tøyen kulturpark og Akerselva miljøpark er populære rekreasjonssteder for innbyggere og besøkende og gir bydelen et blågrønt preg med gode byrom. Balansen mellom vekst og vern er avgjørende for at Grünerløkka også i fremtiden skal ha en sammenhengende og ansvarlig byutvikling, og være et sted hvor barn, unge, voksne og eldre føler seg hjemme.

Kulturlivet på Grünerløkka er like mangfoldig som det er aktivt, med mange scener og serveringssteder i sentrale områder. Et variert forretningsliv og tilrettelegging for møteplasser og arenaer for kunst- og kulturliv er viktig for å beholde Grünerløkkas særpreg som en åpen og inkluderende bydel.

2 Bydelsdirektørens forslag til budsjett for 2015

Budsjettforslaget tar utgangspunkt i:

- Byrådets budsjettforslag
- Mål og strategier vedtatt av bystyret, byrådet og bydelsutvalget
- Bydelens økende befolkning og deres behov
- Et realistisk budsjett som er tilpasset de økonomiske rammene
- Bydelens strategiske plan og vedtatte handlingsplaner

Bydelsdirektøren legger frem et meget stramt budsjett for 2015 med stor risiko for merforbruk. Det er et stort behov for omstilling av og reduksjon i tjenestetilbudet. Hovedtrekkene i budsjettet er:

- I forhold til korrigert budsjett for 2014 innebærer byrådets budsjettforslag en reduksjon i rammen på 11 mill. Bydelen vil få et merforbruk i 2014 på 12 mill. samtidig som vi har brukt av mindreforbruket i 2013 til økte driftsutgifter i 2014. I tillegg kommer økt aktivitet i 2014 og noen få aktivitetsøkninger i 2015 som til sammen gjør at bydelen har et omstillingsbehov på 43 mill.
- Dette medfører meget stramme rammer, mindre penger til drift enn tidligere år, større behov for omstilling og nytenkning og strammere praksis som vil gi reduserte tjenester på flere områder.
- Bydelens omstillingsarbeid er forankret i Strategisk Plan, innovasjon og velferdsteknologi.
- Bydelen fortsetter vridningen fra kjøp av plasser eksternt til lokale tiltak. Nye tiltak er bl.a. at barnevernet oppretter beredskapshjem og foretar utredninger i hjemmet, hjemmetjenesten og NAV-sosial får flere til oppfølging i boliger i bydelen og bofellesskap tas i bruk for funksjonshemmede.
- Bydelen fortsetter å vri ressursbruken fra en synkende eldrebefolkning, bl.a. ved å redusere antall sykehjemsplasser, for å opprettholde tilbudet til barn og unge.
- Bydelen fortsetter satsingen på rehabilitering og hjelp til selvhjelp. Nye tiltak er utprøving av velferdsteknologi i større skala og økt vekt på innovasjon.
- Økningen i bruk av økonomisk sosialhjelp tilsier at det ikke kan overføres penger til aktive tiltak. Det øker presset på NAV sosial. Bydelen fortsetter arbeidet med stor vekt på kvalifiseringsarbeidet ved utvidet bruk av bydelen som kvalifiseringsarena og samhandling med næringslivet.
- Bydelen fortsetter arbeidet med å forbedre samarbeid internt i bydelen og med eksterne samarbeidsparter og å søke medfinansiering fra eksterne kilder.

2.1 Strategisk plan

Strategisk Plan er bydelens overordnede plandokument for valgperioden 2012-2015.

Bydelens visjon er: "Bydel Grünerløkka – med omtanke for mangfoldet".

Bydel Grünerløkka skal:

- Tilby fleksible tjenester som er tilpasset innbyggernes behov innenfor aktuelle rammer
- Legge vekt på valgfrihet, inkludering, likeverd, toleranse og forskjellighet som styrke
- Tilby tjenester og tilbud som er kvalitetsmessig like eller i overkant av hva andre kan tilby
- Legge til rette for at engasjerte og dyktige medarbeidere oppnår de ønskede resultater og mål

Hovedmål for hele befolkningen er:

Vår bydel er trygg, miljøvennlig og inkluderende.

Hovedmål for bydelens tjenester:

Med utgangspunkt i den enkeltes ressurser og muligheter, bidrar bydelens tjenester til et verdig, meningsfylt og selvstendig liv.

For å oppnå dette har bydelen følgende innsatsområder:

- Tidlig innsats
- Egenmestring
- Møteplasser
- Samarbeid

Viktige strategier i oppgaveløsningen vil være:

Kompetanseutvikling, tverrfaglig innsats, sammenhengende tiltakskjeder, lavterskeltilbud, rett hjelp til rett tid, tilpassede tjenester, differensierte tilbud, inkludering, brukermedvirkning, valgfrihet, ansvarliggjøring, trygge leke- og fritidsarenaer, riktig dimensjonerte tilbud og universell utforming.

I budsjettforslaget er de fire innsatsområdene og strategiene gjennomgripende og legges til grunn for våre aktiviteter og tiltak.

2.2 Vedtatte handlingsplaner – tilbakemeldinger

Bydelen har to «linjer» med planer. Den ene linjen går fra byråd/byrådsavdeling til bydelsdirektøren og gjelder stort sett personal- og arbeidsgiverspørsmål. Bydelen har utarbeidet Strategisk plattform for bydelens personalpolitikk. I tillegg har bydelen flere systemer for oppfølging av personal- og arbeidsgiverspørsmål; det være seg alt fra HMS-system, formelle samarbeidsfora med arbeidstagerorganisasjonene, seniortiltak og delegasjon av fullmakter innen økonomi og personal.

Den andre linjen går fra byråd/bystyre til bydelsutvalget. Bydelen har 8 gjeldende lokale handlingsplaner vedtatt av bydelsutvalget. I tillegg har vi Beredskapsplan og Smittevernplan.

Planene evalueres årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen. Konkrete tiltakspunkter er tatt inn i budsjettet. Nedenfor følger en meget kort statusrapport for hver av planene.

Handlingsplan for barn og unge i vanskelige livssituasjoner 2010 – 2014

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 17.06.10.

Planperioden er i ferd med å gå ut, og tiltakene i planen er gjennomført, i hovedsak slik de er beskrevet i planen, og i noen tilfeller med tillempinger. En tråd i planen er samhandling mellom bydelens tjenester til beste for barn og unge i vanskelige livssituasjoner. Planen har vært et nyttig redskap for å bedre samordning mellom tjenestene. Bydelsdirektøren vil i løpet av 1. halvår 2015 legge fram en evaluering av denne planen til politisk behandling, og presentere en ny plan mot vold i nære relasjoner. Det vil i den forbindelse bli vurdert om det er nødvendig å rullere Handlingsplan for barn og unge i vanskelige livssituasjoner.

I løpet av planperioden er samarbeidet mellom bydelens tjenester for barn og unge styrket, både gjennom formaliserte rutiner, møter, samarbeidsgrupper og gjennom styrket uformell kontakt og

kjennskap mellom saksbehandlerne i de ulike tjenestene. Mye av dette er beskrevet i teksten til budsjett 2015 under de enkelte funksjonsområder. Gode eksempler på nye samarbeidsarenaer i perioden er:

- Frydenberg og Sofienberg ungdomsskoler
- Samarbeidet mellom Barnevern, Gateteam, utekontakt og miljøarbeidertjeneste
- Drømmeukene med deltakelse og innsats fra NAV sosial, X-Ray, KOM, Barneverntjenesten
- Samarbeidet mellom ungdomsteamene på NAV sosial og i Barneverntjenesten
- Kontakten mellom Familieavdelingen i NAV sosial og Barnevernet
- Samarbeidet mellom KUFRI (X-Ray) og Søknadskontoret om dans- og kulturtilbud til funksjonshemmede barn
- Samarbeidet mellom Familiehuset, Seksjon for barnehager og Søknadskontoret om forsterket avdeling i Hammerfestgata barnehage
- Arbeidet med ICDP på tvers av tjenestene
- Ansettelse av psykolog i Barnevern/NAV sosial og i Familiehuset
- Salto som gjennomgående samarbeidsaktør i arbeidet med ungdom både ift bydelens tjenester og for kontakt med politi og skole.

Boligsosial handlingsplan 2011 – 2014

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 10.02.11.

For å styrke arbeidet i planperioden med å gi tilstrekkelig bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet, ble Boligkontoret tilført ressurser og innlemmet i en ny avdeling for bo- og nærmiljø i 2013. Det er blitt gjennomført en grundig kartlegging av alle beboerne i kommunale boliger for å ivareta bomiljøet ved nye tildelinger av bolig. Dette har i større grad enn tidligere gjort det mulig å skjerme barnefamilier fra belastede miljøer. Det ble i 2012 etablert et nytt botilbud for personer med problemer knyttet til psykisk helse og rus (Ø7) og vanskeligstilt ungdom fikk boliger med personalbase, «Fremtidshuset». I 2013 ble det etablert en personalbase i en leiegård med store utfordringer.

Arbeidet med å rullere den boligsosiale handlingsplanen har startet med et evalueringsseminar i september 2014 med relevante deltakere fra både oppvekst- og helse- og sosialavdelingen. Utkast til ny boligsosial handlingsplan går ut på høring i desember og vil bli lagt til politisk behandling i januar 2015. Evalueringsseminaret viste at planen for 2011-2014 var oppfylt på de aller fleste områdene og at tjenestene ønsket å fortsette arbeidet som var startet. Et tydelig signal er behovet for styrking av nærmiljøarbeidet. Gjennom to prosjekter med personalbaser i kommunale leiegårder (Fremtidshuset og Trondheimsveien 33) har man erfart at koordinert innsats mot bo- og nærmiljø gir gode resultater. Boligkontoret var i 2014 pilot for innføring av et nytt saksbehandlingssystem for tildeling av og oppfølging av kommunale boliger, GOBO. Det er nå i full drift og systemet vil på litt lengre sikt gi bedre oversikt og mulighet til å styre de samlede boligressursene på en bedre måte.

Handlingsplan for universell utforming 2012 – 2014

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 03.05.12.

Bydelen er representert i nettverk for universell utforming som gjennom kontinuerlig arbeid skal bidra til å gjøre Oslo kommune universelt utformet innen 2025. Rådet for funksjonshemmede brukes aktivt som kompetanseorgan. Rådet for funksjonshemmede har vært på befaring i Bydel Grünerløkka sammen med byutviklingskomiteen hvor det ble sett på områder i bydelen som har dårlig tilgjengelighet. Rådet for funksjonshemmede har vært på befaring i bydelens parker for å se på

fremkommelighet og foretatt en kartlegging av de mest aktuelle stedene for nedsenkede fortauskanter.

Det jobbes med revidert utgave av Handlingsplan for universell utforming 2015-2017.

Handlingsplan for reduksjon av klimagasser 2012 – 2015

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 04.10.12.

Alle nye kjøp/leasing av biler til bydelens tjenester er el-biler. Hjemmetjenesten har bare el-biler og KOM har 2.

Gjennom 2014 har flere nye av bydelens tjenester kommet godt i gang med miljøfyrtårnarbeidet. Administrasjonen i Markveien er nå sertifisert. Administrasjonen har en ansatt som følger opp tjenestestedene. Bydelen jobbet med å danne miljøgrupper på tjenestestedene, slik at miljøarbeidet er lokalt forankret. Opplæring og informasjon om miljøvennlig forvaltning har vært et viktig fokus. Flere vil nå sertifisering innen utgang av året.

Administrasjonen oppfordrer til sykkelbruk og har kjøpt bysykkelabonnement og hjelmer til dette. Gjennom bruk av Rusken, de to miljøstasjonene (i Sofienbergparken og på Kampen) som bydelen driver og «Nyttig i butikk», bidrar bydelen til en bedre kildesortering.

Bydelen stiller relevante miljøkrav ved anskaffelser, oppfordrer til miljøvennlige tiltak i forbindelse med høringsuttalelser og tilrettelegging for miljøeffektiv mobilitet og transport.

Handlingsplan for trygghetsskapende tiltak 2012 – 2015

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 04.10.12.

Bydelen vedlikeholder og drifter bydelsparkene, plasser og andre uterom. Da særlig parkene er meget populære og mye besøkt, krever det store ressurser. «Nyttig i park» har fortsatt sitt trivsels- og trygghetsskapende arbeid. Etter noen år med tørke ble alle bydelens vannanlegg satt i stand og åpnet i 2013, samme år som Sofienbergparken treningspark ble åpnet.

Det har i flere år vært mange klager fra bydelens befolkning over ulovlig omsetning av narkotika i nedre del av Grünerløkka. Det samme gjelder ulovlig overnatting og forsøpling i og rundt Sofienbergparken. Klagene har økt i omfang siste år. Bydelen har jevnlig kontakt med politiet og Bymiljøetaten (BYM) for å få hjelp til å hindre den sterkt uønskede aktiviteten. På møte 6. november vedtok bydelsutvalget bl.a. å be om forsterket innsats fra politi og BYM, ha et åpent møte om problemene og opprette Ruskenforum.

Bydelens tjenester samarbeider godt om kriminalitetsforebygging og samarbeidet med skolene har blitt bedre og bedre. Bydelen og Frydenberg ungdomsskole har utarbeidet en samarbeidsavtale som har dannet mønster for andre skoler og bydeler. SaLTo-arbeidet har båret frukter og ungdomskriminaliteten går ned.

I 2014 åpnet en ny aktivitetsklubb på Hasle i regi av Sinsen ungdomskulturhus.

Oslo bystyre har vedtatt at det skal utarbeides en Trygghetsindeks for Oslo, noe som nå er gjort for de indre delene av byen. Det er nedsatt styringsgruppe og arbeidsgrupper som skal foreslå og utføre

trygghetsskapende tiltak. Bydelen er med i arbeidet, som er noe amputert da politiet i Oslo ikke prioriterer arbeidet med denne indeksen.

Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2013 – 2015

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 13.12.12.

Bydelen knytter ønsker/vilkår om tilgjengelighet ved alle høringsuttalelser. Rådet for funksjonshemmede og bydelen har vært på befaring i bydelen for å identifisere mulige hindringer for mennesker med funksjonsnedsettelse. Bydelen legger til rette for individuelt tilpassede løsninger, brukermedvirkning og samarbeid på tvers når det gjelder rehabilitering og habilitering. Bydelen har tatt i bruk web-basert individuell plan. Bydelens tjenestesteder er lagt til rette for ansatte med funksjonsnedsettelse.

Plan for rus- og psykisk helsearbeid 2013 – 2017

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 19.09.13.

Bydelen hadde tidligere både en plan for rusarbeid og en plan for psykisk helsearbeid. Det ble i 2013 laget en samlende plan for å styrke helhetstenkingen og samarbeidet rundt brukere med samtidige rus- og psykiske helselidelser. Bydelen erfarer at de ulike tjenester stadig blir bedre til å samarbeide på tvers overfor denne brukergruppen. I 2014 ble det oppsøkende ACT-teamet for psykisk helsearbeid endret til FACT (Flexible Assertive Community Treatment). Dette er en nederlandsk modell for oppsøkende psykisk helsearbeid som er noe mer fleksibel enn ACT og som gir bedre og mer kostnadseffektiv oppfølging.

Bydelen har det siste året utvidet samarbeidet med spesialisthelse-tjenesten og er spesielt fornøyd med å ha etablert samarbeid med alderspsykiatrien rundt botilbud for eldre med psykiske lidelser. Bydelen har i 2014 fått tilskudd til 2 psykologstillinger. Det er ansatt en psykolog som primært arbeider med barn og unge i samarbeid mellom barnevern og NAV sosial og en psykolog som arbeider med avklaring av psykisk helse hos langtidsbrukere i NAV sosial. Effekten av dette har vært både en kompetanseheving i tjenestene og en styrking av samarbeidet mellom tjenestene.

Folkehelseplan 2014-2016

Planen ble vedtatt av bydelsutvalget 27.03.14.

Oslo kommunes folkehelseplan 2013-2016 ble vedtatt i bystyret 30.1.13. Planen er en overordnet strategi for å ivareta innbyggernes folkehelse i bred forstand og har strategiene forankring, helseovervåking, kommunikasjon og satsningsgruppe. Bydelens folkehelseplan har utgangspunkt i de fire strategiene i kommunens folkehelseplan, men bygger også på bydelens Strategisk plan 2012-2015 med de fire innsatsområdene: tidlig innsats, egenmestring, møteplasser og samarbeid.

Bydelens hovedstrategier i folkehelsearbeidet:

- Folkehelsearbeidet er forankret i bydelens ledelse, og folkehelseperspektivet skal ivaretas i alt planarbeid og alle handlingsplaner i tjenestene.
- Bydelen skal benytte tilgjengelige helsedata som Oslohelse, Oslostatistikken og nasjonale kilder som beslutningsgrunnlag i folkehelsearbeidet.

- Bydelen skal formidle kunnskap om helseutfordringer og tiltak i egnede fora og i en form som blir forstått av mottakergruppene.
- Barn og unge er bydelens satsningsgruppe, og å styrke foreldrekompetansen er vår hovedstrategi i det forebyggende arbeidet.

Planen er utarbeidet av en tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe og tiltakene følges opp i den enkelte tjeneste.

2.3 Historie

Bydel Grünerløkka har siden bydelsreformen i 2004 vært gjennom store omstillinger. Bydelens budsjett ble i årene 2004 til 2009 redusert med over 90 millioner kroner med tilsvarende redusert tjenestetilbud. For 2010 ble budsjettet økt for første gang etter bydelsreformen, hovedsakelig pga. endringer i kriteriesystemet som slo gunstig ut for bydelen. For 2011 innebar byrådets forslag en reduksjon i rammen på 9,8 mill. i forhold til korrigert budsjett. I 2012 kom en liten økning, i 2013 en reduksjon på 15,4 mill. og i 2014 en reduksjon på 8 mill.

Det har vært utfordrende for bydelen å klare de omfattende endringene som har vært nødvendige. Bydelen har arbeidet systematisk med å endre tjenestetilbudet i tråd med endringer i befolkning, behov, krav og lover og å gi befolkningen et godt tilbud innenfor de vedtatte rammene. Bydelen hadde et lite mindreforbruk i 2007, et merforbruk i 2008, gikk i balanse i 2009, hadde et mindreforbruk i 2010, 2011, 2012 og 2013 (særlig pga. nedgang i bruk av økonomisk sosialhjelp). Dessverre vil bydelen få et merforbruk i 2014, prognostisert til 8 mill. på økonomisk sosialhjelp og 1 mill. på ordinær drift. I tillegg må det settes av 3 mill. for manglende refusjon sykepenges.

2.4 Budsjett 2015

For 2015 foreslår byrådet en reduksjon i rammen til bydelen på 11 mill. sammenlignet med korrigert budsjett for 2014. De enkelte komponentene er nevnt under kapittel 4.2.3.

Bydelen har fått 4,8 millioner i demografikompensasjon. Dette er 80 % av beregnede enhetskostnader på oppvekst og pleie og omsorg og skal dekke økt aktivitet som følge av økt befolkning. Det gis ikke demografikompensasjon for funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø.

Bydelens prognose for 2014 er et merforbruk på 12 mill., samtidig som vi har brukt av mindreforbruket i 2013 til økte driftsutgifter i 2014. I tillegg kommer økt aktivitet i 2014 og noen meget få aktivitetsøkninger i 2015. Til sammen gjør det at bydelen har et omstillingsbehov på 43 mill.

Rammen for økonomisk sosialhjelp er ut fra forbruket i 2014 knapp. Det er derfor ikke rom for å overføre penger fra denne rammen til aktive tiltak og drift.

Budsjettforslaget som bydelsdirektøren legger frem er meget stramt og risikoen for merforbruk i 2015 er stor og vil kreve høy oppmerksomhet på økonomioppfølging. Hovedtrekkene i bydelsdirektørens budsjettforslag for 2015 sammenlignet med aktiviteten i 2014 er:

- Budsjettet er strammere enn tidligere år, har mindre penger til drift og vil på flere områder medføre en kvantitativ og kvalitativ reduksjon av bydelens tjenester
- Bydelen fortsetter arbeidet med å forbedre samarbeidet mellom tjenestestedene for å utnytte bydelens samlede ressurser best mulig, med eksterne samarbeidspartnere og å søke medfinansiering fra eksterne kilder.

- Vridning fra kjøp av dyre institusjonsplasser til rimeligere bo- og omsorgsløsninger og lokale tiltak både innenfor barnevernet, rus/psykiatri og for funksjonshemmede
- Barnevernet oppretter beredskapshjem, skal foreta utredninger i hjemmet og intensivere arbeidet med å skaffe fosterhjem.
- Større vekt på hjelp til egenmestring og tidlig innsats. Rehabiliteringsarbeidet forsterkes, utprøving av velferdsteknologi økes og det legges økt vekt på innovasjon.
- Det forebyggende arbeidet overfor barn og unge vil i hovedsak bli videreført. Samarbeidet med skolene videreføres og ny skole fra høsten 2015, Teglverket, innlemmes i samarbeidet.
- Barnehagenes drift tilpasses reduserte økonomiske rammer, noe som tilsier vakanser der det er mulig, mindre bruk av vikarer og ingen penger til oppgradering av inventar og utstyr. Ny organisering av barnehagene skal gi økt fokus på språkopplæring og kompetanseheving. Det foreslås at Kveldsåpen barnehage nedlegges.
- Kostnadene innenfor pleie- og omsorg bringes ned mot kriterieandelen, noe som medfører en reduksjon på vel 8 mill.
- Reduserte tjenester til den eldste delen av befolkningen, både pga. nedgang i antall av de eldste eldre og pga. reduserte økonomiske rammer. Dette medfører blant annet reduksjon i kjøp av sykehjemsplasser med 6 i løpet av 2015, høyere terskel for å få hjemmetjenester med reduksjon i stillinger innen praktisk bistand og noe reduserte rammer for eldresentrene
- Økningen i bruk av økonomisk sosialhjelp tilsier at det ikke kan overføres penger til aktive tiltak. Fortsetter trenden er det stor risiko for merforbruk av økonomisk sosialhjelp.
- Kvalifiseringstiltakene og innsatsen overfor brukere (og særlig de unge) som ikke er i arbeid forsøkes opprettholdt på et høyt nivå. Det krever økt bruk av statlige tiltak og godt samarbeid med næringslivet. Reduserte rammer for NAV sosial fører til ledigholdelse av stillinger og mindre penger til drift. Det øker presset på og utfordrer kreativiteten til NAV sosial.
- Kvaliteten på vedlikeholdet av bydelens parker og plasser vil i hovedsak bli videreført. Utleieprisene er foreslått økt med kommunens deflator på 2,9 %.
- Det er satt av 200 000 til frivillighetsmidler
- Det inndras stillinger i administrasjonen og det er reduksjon i midler til kompetanseutvikling, kurs og konferanser. Det foreslås at politikernes honorarer reduseres.
- Det er satt av 12 millioner til dekning av prognostisert merforbruk 2014.

I tillegg har bydelsdirektøren lagt vekt på:

- Å skjerme de som har størst behov for bydelens tjenester
- At det blir stadig flere yngre funksjonshemmede brukere og flere personer som har problemer med rus/psykisk helse
- Å utnytte alle mulige inntektskilder
- At arbeidet med å redusere sykefraværet videreføres

2.5 Bydelsdirektørens vurdering av forslaget

- Drifts- og tjenestenivået er tilpasset bydelens økonomiske rammer
- Å gi en økende befolkning «gode nok» tjenester innenfor reduserte rammer er krevende og svært vanskelig. Det fordrer utstrakt kreativitet og innsatsvilje fra bydelens ansatte.
- Risikoen for budsjettoverskridelser er vurdert og det er meget høy risiko for merforbruk på noen områder, særlig på bruk av økonomisk sosialhjelp og innen barnevern. Bydelen er helt avhengig av at det ikke skjer store endringer i befolkningens behov for tjenester.
- Bydelen har hatt en grundig gjennomgang og vurdering av behovet for tjenester til de enkelte gruppene. Dette har medført reduserte tjenester for flere grupper.

- Reduksjonen i tilbudet til de eldste eldre i tråd med synkende antall og budsjettildeling stiller store krav til omstillingsevne, innovasjon og bruk av ny teknologi.
- Bydelen er avhengig av meget god samhandling og felles utnyttelse av ressursene internt og at de lokale tiltakene innen barnevernet og rus/psykiatri fungerer.
- Bydelsdirektøren vil følge utviklingen særskilt på kritiske områder og det vil bli foretatt nye risikovurderinger gjennom året.
- Tjenestetilbudet er nøye vurdert i forhold til organisering, lokalisering, omfang og mulige inntekter. Flere av tiltakene er avhengig av ekstern finansiering, særlig innenfor NAV sosial og på ungdomssektoren.
- Avsetningene til lønnsoppgjør, egenandeler til AFP og uførepensjon, kompetanseheving og uforutsette utgifter er mye mindre enn ønsket.
- I en situasjon hvor bydelen står overfor et stort omstillingsbehov må det HR-strategiske arbeidet implementeres tydeligere i hele organisasjonen med spesielt fokus på utvikling av samspillet mellom arbeidsgiver og arbeidstakersiden og mot utvikling av lederrollen.

2.6 Kort oppsummering per funksjonsområde

Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø og funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet

- Kvalifiseringsprogrammet (KVP), Introduksjonsprogrammet og Jobbsjansen vil fortsatt være de viktigste tiltakene for kvalifiseringsarbeidet. Bruk av statlige tiltak og kontakt med næringslivet for kvalifiseringsplasser og sysselsetting vil være en hovedstrategi.
- Det overføres ikke penger fra økonomisk sosialhjelp til aktive tiltak. Fortsetter dagens trend er det stor risiko for merforbruk.
- Reduserte rammer for drift av NAV sosial tilsier ledigholdelse av stillinger og lite penger til drift. Det tette oppfølgingsarbeidet vil bli noe redusert.
- Videreføre innsatsen overfor unge arbeidsledige bl.a. med «Drømmeukene» og penger til småjobber til ungdom fra utsatte familier.
- Godt samarbeid med Barnevernet om ungdommer som overføres NAV sosial.
- Sikre en hensiktsmessig bruk av bydelens kommunale boliger, fremskaffe gode utleieboliger, utvikle botilbud for mennesker med rus og psykiske problemer og opprettholde utadrettet virksomhet i nærmiljøarbeid og booppfølging ved å ha personalbaser.
- Samarbeid mellom NAV-sosial og Søknadskontoret og med Lovisenberg DPS og VEL om de tyngste brukerne innen rus og psykisk helse.
- Avfallshåndtering, vedlikehold, drift av vannanleggene, fjerning av tagging, sommertoiletter i parkene har høy prioritet.
- 18 stillinger for utføre i bydelens tjenesteapparat er på samme nivå som i 2014.
- Samarbeid med politi og Bymiljøetaten om en tryggere og hyggeligere by.
- Antall stillinger i administrasjonen reduseres og driftsbudsjettet reduseres.
- Overgang til fullelektronisk arkiv.
- Gjennomføre kommune- og bydelsutvalgvalg 2015.
- Prisen på utleie av gater/torg økes med kommunens deflator på 2,9 %

Funksjonsområde 2A Barnehager

- Reduserte driftsrammer fører til mindre bruk av vikarer og mindre penger til vedlikehold og oppgradering.
- Utvikle de tverrfaglige områdegruppene: samarbeid barnehage – skole, barns språkutvikling, samarbeid barnehage – barnevern, rekruttering og kompetanseheving og barn med nedsatt funksjonsevne.
- Videreutvikle barnehagenes pedagogiske innhold og kvalitet og implementere «Prosjekt Oslobarnehagen»
- Styrke arbeidet med barns språkutvikling, bl.a. ved bruk av Oslostandard for godt språkmiljø i bydelens barnehager.
- Rekruttere og beholde kvalifisert personale i bydelen
- Avvikle Kveldsåpen barnehage
- Gi et godt tilbud til barn uten barnehageplass og norskopplæring til mødre som trenger det.
- Tilpasse ressursene til spesialpedagogisk hjelp til et økende antall barn som har kompliserte og sammensatte behov fra tidlig alder.

Funksjonsområde 2B Oppvekst

- Videreføre det forebyggende arbeidet overfor barn og unge og det gode ungdomsarbeidet som drives på X-Ray, Sinsen Kulturhus, Dragen juniorklubb, av Gateteamet, Døgnkontakten, miljøarbeidertjenesten og SaLTo
- Samarbeidet med skolene videreføres og ny Teglverket skole innlemmes i samarbeidet fra høsten 2015.
- Helsestasjons- og skolehelsetilbudet opprettholdes innenfor omtrent samme ramme som i 2014 til en økende barne- og ungdomsbefolkning. Det er krevende og fordrer streng prioritering.
- Familiehusets tjenester prioriterer forebygging og tidlig intervensjon.
- Opprettholde et godt barnevern innenfor tildelt ramme med økt vekt på videreutvikling av lokale tiltakskjeder, opprette beredskapshjem, foreta utredninger i hjemmet og intensivere arbeidet med å skaffe fosterhjem.
- Videreføre kvalifiseringsarbeidet rundt ungdom i et samarbeid mellom NAV sosial, Seksjon for kvalifisering og miljø og fritidssektoren
- Det er satt av 200 000 til frivillighetsmidler

Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

- Kostnadene innenfor pleie- og omsorg bringes ned mot kriterieandelen, noe som medfører en netto reduksjon på vel 8 mill. Tiltaksskjema viser nye tiltak og reduksjoner.
- Vridning av tjenester til den eldste delen av befolkningen slik at flest mulig kan bo hjemme lenger og helst hele livet.
- Rehabiliteringsarbeidet i hjemmetjenesten styrkes og kompetansen heves, velferds-teknologiske tjenester innføres og kjøp av sykehjemsplasser reduseres fra 238 plasser per 31.10.2014 til 232 i løpet av 2015.
- Redusere tildelingen til eldresentrene med til sammen 0,5 mill.
- Det legges økt vekt på bruk av lokale tiltak/boliger/hjemmetjenester innen rus/psykiatri og for personer med funksjonsnedsettelse.
- Fortsette det gode samarbeidet med Lovisenberg Diakonale Sykehus og arbeidet med Samhandlingsreformen.
- Fritt brukervalg innen praktisk bistand, hjemmesykepleie og fast sykehjemsplass.
- Fortsatt egenandel på trygghetsalarm i tråd med byrådets budsjettforslag.

3 Byrådets forslag til økonomiplan

I byrådets forslag til budsjett 2015 peker byrådet på de store investeringsbehovene kommunen står ovenfor. For å holde tritt med befolkningsutviklingen må det i planperioden bygges/etableres:

- 9 000 nye skoleplasser (hvorav 2 300 skal bygges i 2015)
- 2 500 nye barnehageplasser (hvorav 1 300 av disse erstatter midlertidige plasser)
- Økt kommunalt tilskudd til kollektivtransport
- 500 nye omsorg+ boliger
- 600 nye boliger for funksjonshemmede
- Modernisering og rehabilitering av 9 sykehjem med 1 400 plasser
- I tillegg kommer bygging av Munchmuseet og Deichmann samt en rekke andre større og mindre investerings- og vedlikeholdsprosjekter

Det planlegges investeringer for 36,2 milliarder i planperioden. 61 % av dette foreslås finansiert med lån. Kommunens gjeld har de siste årene vokst og vil vokse raskere enn økingen i frie inntekter. Det medfører at andelen av utgifter til renter og avdrag øker og det blir mindre igjen til drift.

I byrådets budsjettforslag foreslås pensjonsutgiftene redusert fra 30,15 % til 23 %. Selv om pensjonsutgiftene for 2015 er redusert, forventes utgiftene å øke framover og byrådet anser at hovedutfordringen for kommunens handlefrihet de neste fire år er at en stadig større andel av kommunens frie inntekter går til å dekke finans- og gjeldskostnader. En annen utfordring kommunen har og vil få er økende pensjonsutgifter.

Økende befolkning, stort investeringsbehov og økte pensjonskostnader er hovedårsakene til at rammene til virksomhetenes drift må reduseres. Byrådet ønsker i sitt forslag å skjerme skole og kollektivtransport mest mulig, noe som betyr at bydelene får en forholdsvis stor andel av rammereduksjonene.

3.1 Kort om bydelenes tildelingssystem

Bystyret fordeler midler til bydelene etter fem hovedområder som kalles funksjonsområder.

Det er:

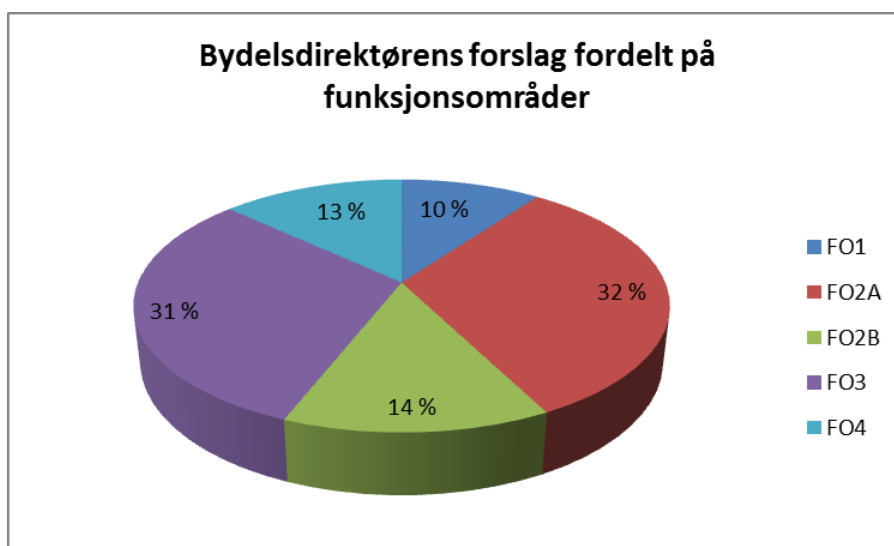
- Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø med tjenester som politiske komiteer og utvalg, administrasjon, sosialkontortjenester, sysselsetting og helsetjeneste
- Funksjonsområde 2A Barnehager med kommunal barnehagedrift, tilskudd til ikke offentlige barnehager og spesialpedagogisk hjelp
- Funksjonsområde 2B Oppvekst som omfatter barnevern, helsestasjon og ungdoms- og fritidstilbud
- Funksjonsområde 3 Pleie og omsorgstjenester som dekker det meste av tjenester til personer over 67 år og pleie og omsorgstjenester til personer under 67 år
- Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet

Bydelene får dette tildelt som en ramme og kan vedta en annen fordeling på funksjonsområdene enn byrådets forslag.

For budsjett 2015 er byrådets og bydelsdirektørens forslag til budsjett fordelt slik på funksjonsområdene:

Hva	FO1	FO2A	FO2B	FO3	FO4	Sum
Byrådets forslag til fordeling	199 961	439 030	178 831	399 834	184 038	1 401 694
Bydelens forslag til fordeling	141 407	452 997	190 739	431 982	184 569	1 401 694
Differanse	-58 554	13 967	11 908	32 148	531	0
Korrigert for administrasjon fordelt på FO1 budsjettert på funksjonsområder	24 461	-7 200	-4 300	-12 430	-531	0
Sum differanse	-34 093	6 767	7 608	19 718	0	0

Byrådet tildeler midler tenkt til administrasjon under funksjonsområde 1 helse, sosial og nærmiljø, mens utgiftene i henhold til Oslo kommunes regnskapsinstruks blir budsjettert på de ulike funksjonsområdene. Dette er det korrigert for nederst i tabellen. Som administrasjon regnes her toppladelse, HR, lønn, økonomi, regnskap, service, arkiv, mm. (se kapittel 5 om funksjonsområde 1). En annen stor årsak til forskjell mellom byrådets og bydelsdirektørens forslag er at særskilt tildeling til psykisk helsearbeid (26,53 mill.) tildeles på funksjonsområde 1, mens hovedtyngden av utgiftene føres på funksjonsområde 3.

3.2 Økonomiplan for bydelene totalt

Tabellen nedenfor viser planlagt utvikling for bydelenes rammer fra 2015 til 2018.

Bydelene totalt	2015	2016	2017	2018
Uspesifisert rammereduksjon	-219	-382	-534	-534
Styrking rusfelt, psykisk helse, helsestasjon	52	52	52	52
Økte sykehjemspriser - ikke kompensert	-25	-25	-25	-25
Sum drift eks. økonomisk sosialhjelp.	-192	-355	-507	-507
Styrking sosialhjelpsbudsjettet	40	40	40	40
Sum endring totalt	-152	-315	-467	-467
Årlig realendring i økonomiplanen	-152	-163	-152	0

Fordeling av rammereduksjon på funksjonsområdene

Planlagt rammereduksjon for bydelene totalt fordeles forholdsmessig på funksjonsområdene. Hvis for eksempel tildelingen til pleie og omsorg utgjør 46 % av den totale rammen til bydelene, blir 46 % av rammereduksjonen lagt til dette område. Unntatt her er økonomisk sosialhjelp som har en egen ramme.

Nedenfor følger en tabell som viser planlagt rammereduksjon fordelt på funksjonsområder:

Generell rammereduksjon fordelt på funksjonsområder.	2015	2016	2017	2018
F01 Helse, sosial og nærmiljø	-23	-40	-56	-56
F02A Barnehager	-62	-108	-151	-151
F02B Oppvekst	-25	-44	-61	-61
F03 Pleie og omsorg	-109	-190	-266	-266
Sum	-219	-382	-534	-534

For oppvekst og pleie og omsorg gir byrådet en kompensasjon for økt befolkning-demografikompensasjon. Bydelsrammen blir økt med 80 % av beregnede enhetskostnader for oppvekst og pleie og omsorg. I byrådets økonomiplan er demografikompensasjonen beregnet slik:

Demografikompensasjon	2015	2016	2017	2018
F02B Oppvekst	22	46	75	106
F03 Pleie og omsorg	58	100	130	166
Sum	80	146	205	272
Årlig kompensasjon i planperioden	80	66	59	67

For helse, sosial og nærmiljø gis det ikke demografikompensasjon. Barnehagene får en totalramme beregnet på enhetskostnader per barn over og under tre år.

3.3 Byrådets økonomiplan – konsekvens for bydel Grünerløkka

Økonomiplanen/prognosen for budsjettammen til de enkelte funksjonsområdene er basert på byrådets økonomiplan, befolkningsprognoser og prognose for kriterieutvikling.

Den totale rammen på de ulike funksjonsområdene fordeles til bydelene etter andel befolkning i gjeldende aldersgrupper og etter ulike sosioøkonomiske kriterier som har betydning for bydelens behov for tjenester. Dette er samlet i et sett kriterier for hvert enkelt funksjonsområde.

Hvor stor andel bydelen vil få av den totale rammen til bydelene framover, avhenger av både befolkningsutvikling og endring i andelen av sosioøkonomiske kriterier.

Prognose befolkningsutvikling 2015-2018

	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
0-5 år	4 045	4 180	4 247	4 380	4 445
6-15 år	2 849	3 054	3 284	3 418	3 654
16-19 år	1 128	1 214	1 344	1 456	1 550
20-39 år	28 872	29 253	29 654	30 218	30 784
40-66 år	12 636	13 180	13 672	14 118	14 544
67-79 år	1 733	1 869	2 001	2 160	2 266
80-84 år	318	325	325	322	351
85-89 år	232	235	239	252	264
90+	239	225	215	204	192
I alt	52 052	53 535	54 980	56 528	58 050

Prognosen viser at bydelen vil ha over 58 000 innbyggere i 2018, en økning på 5 998 personer. Befolkningen vil øke i alle aldersgrupper unntatt 90+ hvor det forventes en nedgang.

Bydel Grünerløkka's andel av den totale befolkningen

Vel så viktig som prognoser for endringer i antall personer i ulike aldersgrupper er utviklingen av bydelens andel av aldersgruppene. Det er avgjørende for hvor stor del av den totale rammen bydelen får.

	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
0-5 år	7,82	8,09	8,26	8,48	8,50
6-15 år	4,60	4,81	5,04	5,14	5,38
16-19 år	4,79	5,07	5,49	5,79	6,07
20-39 år	12,46	12,38	12,32	12,33	12,34
40-66 år	6,45	6,62	6,75	6,85	6,95
67-79 år	3,93	4,02	4,13	4,29	4,37
80-84 år	3,21	3,37	3,48	3,51	3,83
85-89 år	3,25	3,45	3,48	3,71	3,87
90+	4,92	4,57	4,45	4,27	4,17
I alt	8,25	8,33	8,41	8,50	8,57

Økningen i bydelens andel av Oslos befolkning viser at bydelens befolkning forventes å øke raskere enn i Oslo ellers. Dette gjelder alle aldersgrupper bortsett fra 20-39 år og 90+. Befolkningsutvikling er nærmere kommentert under økonomiplan for hvert funksjonsområde.

Økonomiplan FO1 Helse, sosial og nærmiljøUtvikling av kriterieandeler

	2012	2013	2014	2015
FO1 Helse, sosial, nærmiljø	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel
1. Andel av samlet innbyggertall 1.1.2014	7,927	8,086	8,163	8,277
2. Andel med uføretrygd 18-66 år, rehabiliterings- og attføringspenger og	7,374	7,660	7,652	7,563
3. Andel personer 20-66 år * Lavinntekts- * Lavutdanningsindeks	11,300	11,252	11,074	10,747
4. Andel personer 20-66 år * Lavinntekts- * Utflyttingsindeks	16,117	16,350	16,246	16,217
5. Andel av ikke-vestlige husholdninger med lav inntekt iht. Fafos levekårs	8,820	8,043	8,119	8,012
6. Andel av budsjett Dok. 3/2014	7,104	7,263	7,389	7,283
Kostnadsnøkkel	9,21	9,227	9,227	9,143

Tabellen viser utviklingen av ulike kriterier for funksjonsområdet 2012-2015. Kriteriene har ulike vektore avhengig av hvilken betydning man tror kriteriet har for behov for tjenester. For 2015 får bydelen 9,14 % av den totale rammen på funksjonsområdet. I 2014 fikk bydelen 9,22 % av den totale rammen. De sosioøkonomiske kriteriene har gått ned mens andelen av befolkningen har økt noe. Bydelens budsjett sin andel av bydelens samlede budsjett, som er ment å dekke administrasjonsutgifter, har gått ned.

Selv om andelen av bydelens befolkning vil øke vil andelen av sosioøkonomiske kriterier sannsynligvis fortsette å gå ned. Dette gjelder særlig kriteriet for lavinntekt og lavutdanning. Ut fra dette er det grunn til å tro at bydelens andel av det som fordeles til funksjonsområdet vil gå noe ned.

Prognose utvikling av budsjettammer funksjonsområde 1

Økonomiplan funksjonsområde 1	2015	2016	2017	2018
Ramme	1 568	1 568	1 568	1 568
Psykisk helsevern	270	270	270	270
Booppfølgingstiltak	20	20	20	20
Aktive tiltak	30	30	30	30
Rammereduksjon		-17	-33	-33
Sum til fordeling	1 888	1 871	1 855	1 855
Kostnadsnøkkel bydel Grünerløkka	9	9	9	9
Ramme FO1 bydel Grünerløkka	173	170	167	166
Endring		-2	-3	-2

Rammen til helse, sosial og nærmiljø tar utgangspunkt i foreslått ramme for 2015, videreføring av tiltaksmidler, booppfølgingsmidler og statlige midler psykisk helsevern.

Både totalrammen til fordeling og bydelens andel av det som fordeles reduseres i planperioden. Til sammen beregnes en reduksjon på 7 millioner. Sett i lys av at befolkningen beregnes til å øke med mellom 4 til 5 tusen personer gir dette bydelen en utfordring med økt press på parkene, administrasjon og forebyggende helse- og sosialarbeid.

Økonomiplan FO2A Barnehager

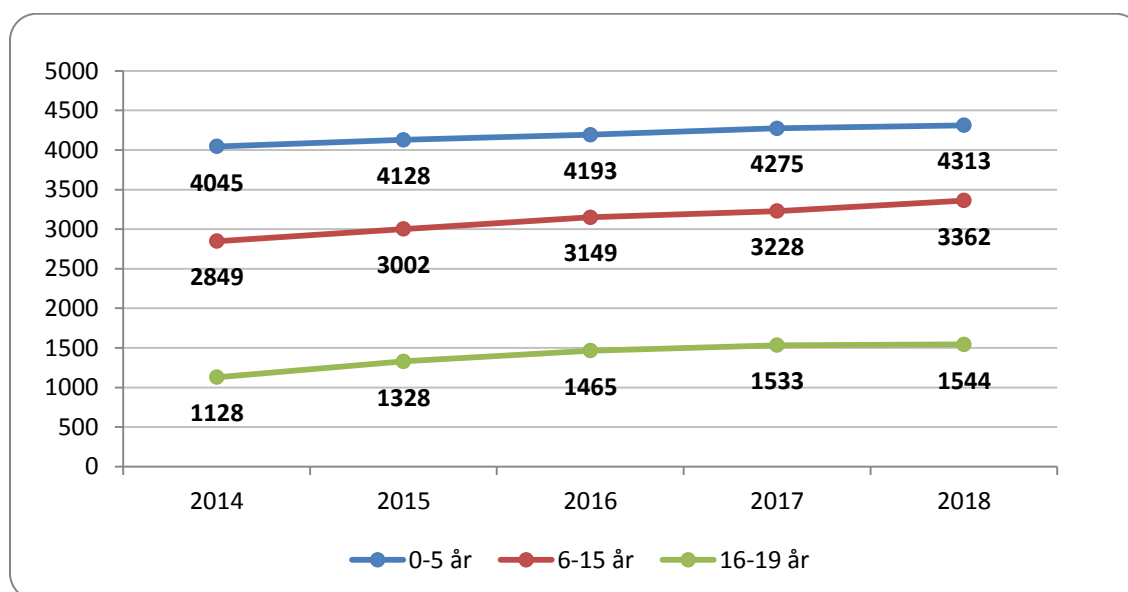
Tildeling til barnehager skjer ikke etter et kriteriesystem men etter den andelen plasser for barn over og under 3 år bydelen har. Dette gjelder både kommunale og ikke-kommunale barnehageplasser.

I byrådets plan ligger det en forutsetning om å øke rammen i forhold til økning av antall plasser, samtidig som det ligger en planlagt rammereduksjon på til sammen 151 mill. fra 2015 til 2018. Dette betyr at tilskudd per plass vil reduseres vesentlig. Bydelene har hverken myndighet over aktivitetsnivået, husleie eller bemanningsnormen i barnehagene. Det er ikke realistisk at barnehagene kan driftes innenfor egen ramme.

Økonomiplan FO2B Oppvekst

Utvikling demografi

Som demografitabellen viser, vil både antall og andel barn og unge mellom 0-17 år øke i planperioden. Grafen viser planlagt utvikling for aldersgruppene i antall:

Utvikling av kriterieandeler

	2012	2013	2014	2015
FO2B Oppvekst	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel
1. Andel fødte 2013	9,836	10,574	10,521	10,245
2. Andel barn 1-5 år 1.1.2014	6,944	6,875	7,042	7,372
3. Andel barn 6-12 år 1.1.2014	4,465	4,611	4,781	4,868
4. Andel personer 13-17 år 1.1.2014	3,887	3,790	3,831	4,031
5. Andel barn 0-17 år med enslige forsørgere * Lavutdanningsindeks 1.1.2014	7,538	7,117	7,118	7,163
6. Andel personer 0-22 år med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn	6,57	6,567	6,518	6,412
7. Andel kommunalt disponerte utleieboliger 1.1.2014	12,263	12,211	12,248	12,01
8. Andel husholdninger med barn under 17 år med inntekt under 50% av medianen (iht. Fafos levekårsundersøkelse)	8,632	8,952	9,112	8,717
Kostnadsnøkkel	7,403	7,408	7,429	7,386

Bydelene får tildelt rammene til oppvekst 80 % etter kriterieandeler og 20 % etter regnskapsandeler. Bydelen får i dag 7,928 % av det som fordeles til bydelene på området. For 2014 var dette 8,018 %. Den demografiske kriterieandelen har økt mens de sosioøkonomiske kriteriene har gått noe ned eller stått stille.

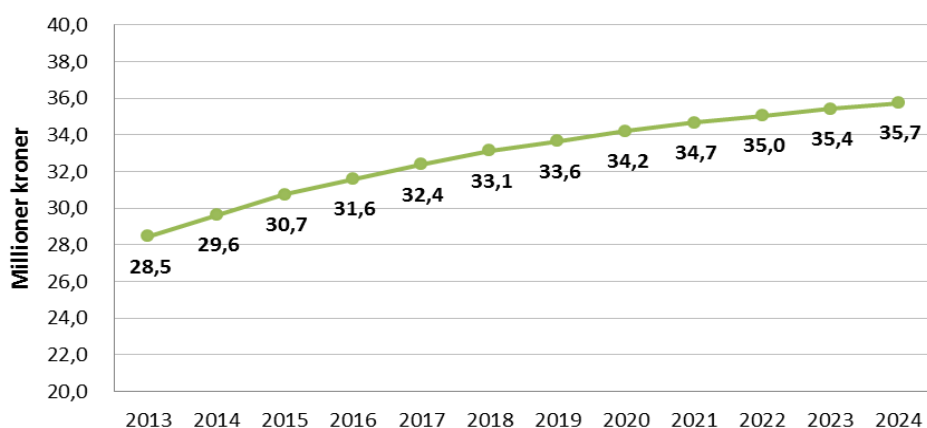
Ut ifra befolkningsprognoser og utvikling i sosioøkonomiske andeler, beregnes det at bydelen årlig vil få en noe større andel av det som fordeles til oppvekst.

Prognose utvikling av budsjettammer funksjonsområde 2B

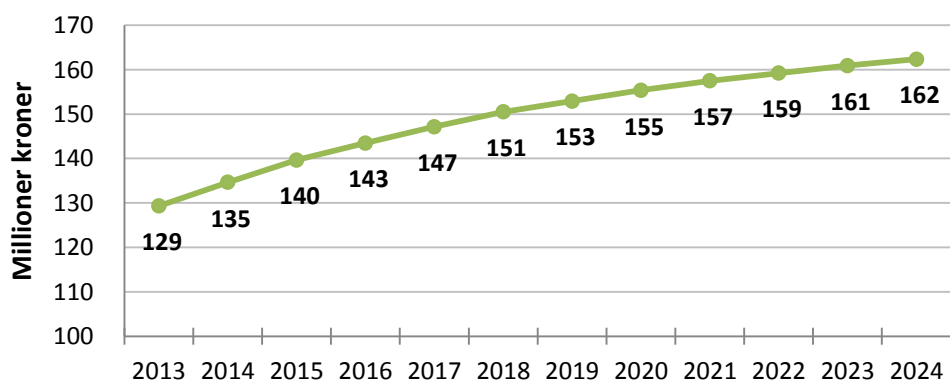
Økonomiplan funksjonsområde 2B Oppvekst	2015	2016	2017	2018
Ramme	2 167	2 167	2 167	2 167
Særskilte midler barnevern	72	72	72	72
Psykisk helsevern	77	77	77	77
Demografikompensasjon		24	53	84
Rammereduksjon		-19	-36	-36
Sum til fordeling	2 316	2 321	2 333	2 364
Kostnadsnøkkel bydel Grünerløkka	7	7	7	7
Ramme FO2B Bydel Grünerløkka	171	172	173	176

Den totale rammen til oppvekst øker litt da demografikompensasjonen er større enn rammereduksjonen. Bydelens andel øker noe og samlet gir dette en rammeøkning på 5 millioner i planperioden.

Framskrevne netto driftsutgifter på kostrafunksjon 232

Framskrevne netto driftsutgifter på kostrafunksjonene 244-251-252

Grafene over viser en framskrivning av utgifter til helsestasjons- (funksjon 232) og barnevernstjenester (funksjon 244-251 og 252) basert på enhetskostnader 2013. Hvis bydelen har samme kostnadsnivå per barn og unge på disse tjenestene i 2017 som i dag vil dette bety en økning i forbruket langt over den beskjedne økningen økonomiplanen viser. Dette betyr et større press på tjenestene og stiller store krav til omstilling.

Økonomiplan FO3 Pleie og omsorg

Utvikling av kriterieandeler

	2012	2013	2014	2015
F03 Pleie og omsorg	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel	Kriterieandel
1. Andel hjelpestønadsmottakere 0-17 år, forhøyet sats (2-4) 1.1.2014	3,803	4,032	4,112	4,112
2. Andel personer 18-49 år 1.1.2014	10,439	10,687	10,768	10,889
3. Andel personer 50-66 år * Dødelighetsindeks 1.1.2014	8,493	8,395	8,999	9,203
4. Andel utviklingshemmede (16+ år) og ikke utviklingshemmede brukere (fra statlig kompensasjonsordning for ressurskrevende tjenester) 1.1.2014	4,883	4,922	4,534	4,977
5. Andel ikke-gifte personer 67-79 justert 1.1.2014	5,405	5,444	5,374	5,394
6. Andel personer 67-79 år justert * Dødelighetsindeks 1.1.2014	6,173	6,056	6,47	6,698
7. Andel personer 67-79 år justert * Lavutdanningsindeks 1.1.2014	6,038	6,031	6,021	6,089
8. Andel personer 80-89 år justert 1.1.2014	3,659	3,583	3,279	3,225
9. Andel ikke-gifte personer 80-89 år justert 1.1.2014	4,228	4,205	3,904	3,713
10. Andel personer 90+ år justert 1.1.2014	6,075	5,180	5,148	4,921
11. Andel uføretrygdde 18-66 år 1.1.2014	7,024	6,923	7,028	6,63
12. Andel personer 70+ år i bolig med dårlig sanitærstandard - FOB 2001	8,534	8,534	8,534	8,534
Kostnadsnøkkel	5,737	5,575	5,475	5,484

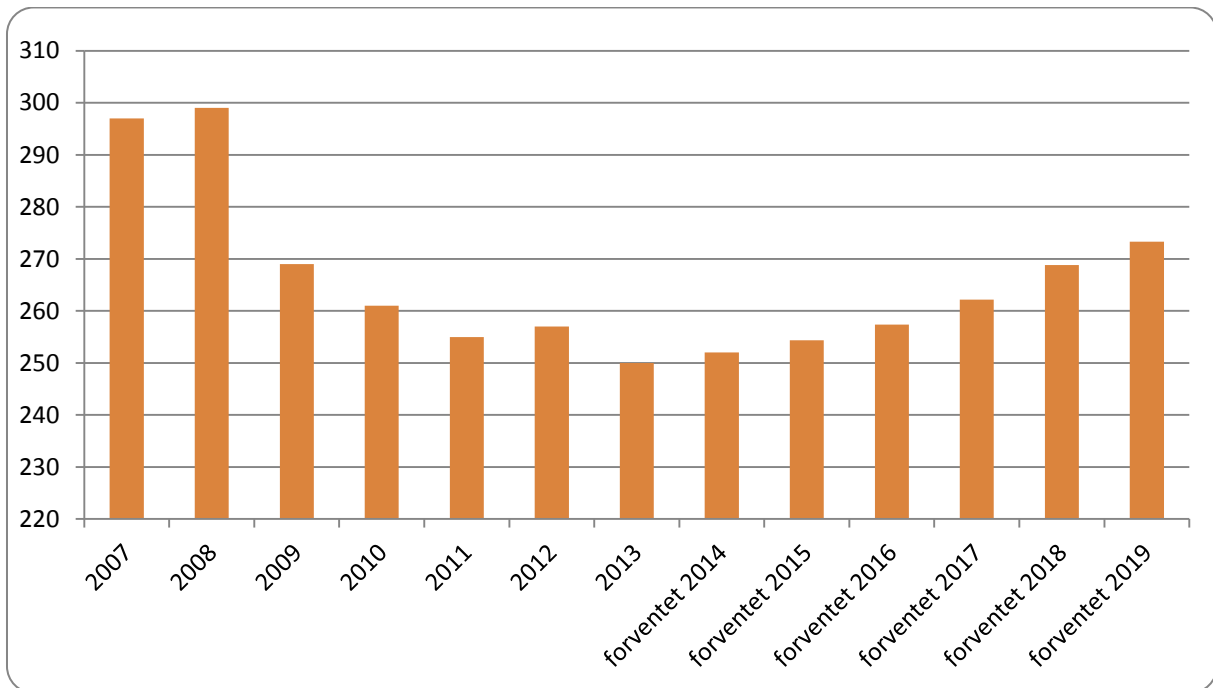
65 % av midlene til pleie og omsorg blir fordelt etter kriterier som skal fange opp behovene til personer over 67 år. Som vist i demografitabellen, vil andelen av befolkningen i de fleste aldersgrupper øke. Andelen 90+ vil gå ned. Da dette er en gruppe som anses å utløse et stort hjelpebehov, vil det ha betydning for vår andel av rammen. Bydelen har på grunn av en sterk nedgang i andelen 80+ i mange år fått en reduksjon i tildelingen til pleie og omsorg. Dette vil snu dersom befolkningsprognosene er riktige. Ut fra utviklingen hittil forventes det ikke at de sosioøkonomiske kriteriene endrer seg vesentlig i planperioden. Bydelen får nå 5,484 % av det som tildeles til funksjonsområdet. Det forventes at dette vil være noenlunde stabilt, eventuelt øke litt i perioden.

Prognose utvikling av budsjettammer funksjonsområde 3

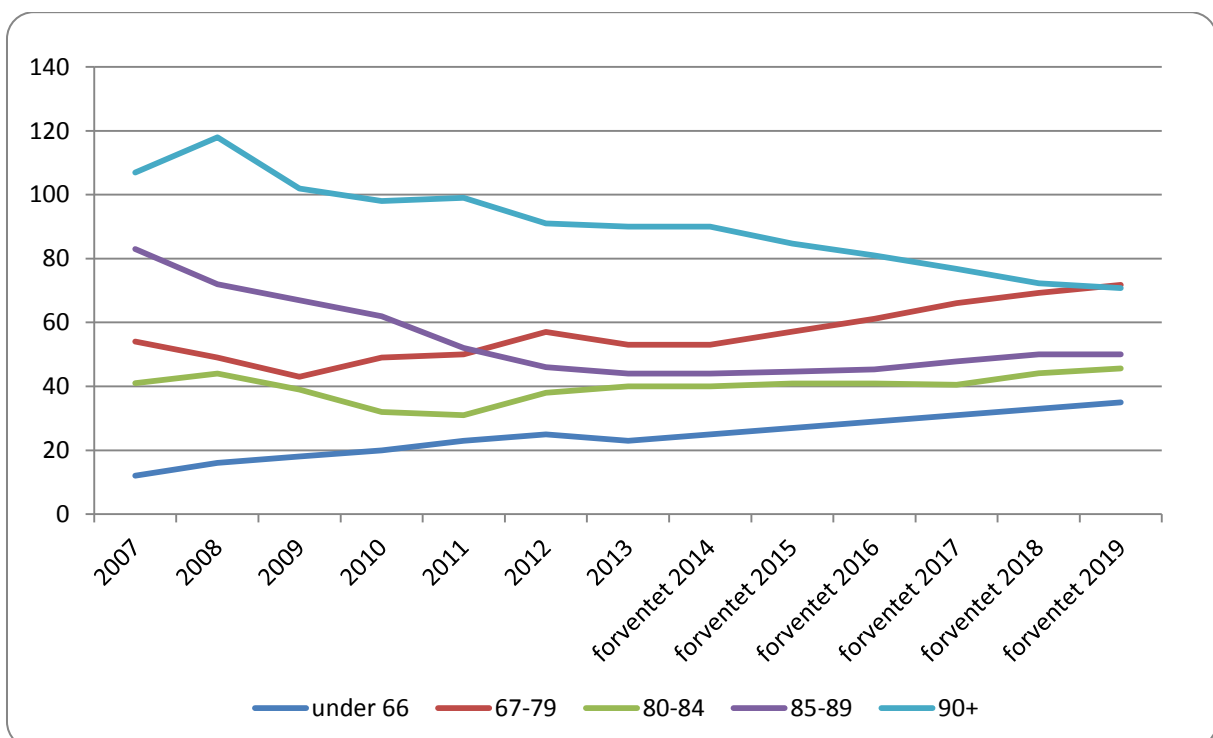
Økonomiplan pleie og omsorg	2015	2016	2017	2018
Ramme	7 160	7 160	7 160	7 160
Demografiskompensasjon		42	72	108
Reduksjon sykehjempriser		-25	-25	-25
Rammereduksjon		-81	-157	-157
Sum til fordeling	7 160	7 096	7 050	7 086
Kostnadsnøkkel F3 bydel Grünerløkka	5	5	5	5
Ramme FO3 Bydel Grünerløkka	393	389	387	389

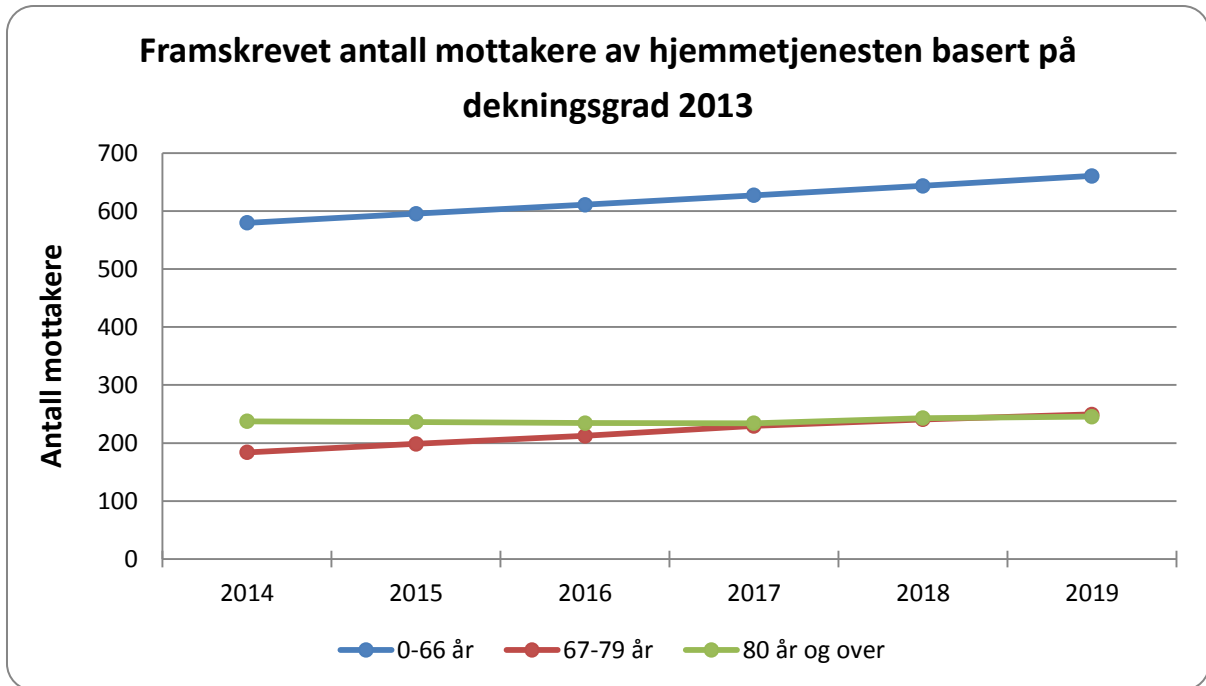
Rammen til pleie og omsorg vil bli redusert i planperioden. Bydelen skal møte en voksende befolkning både over og under 67 år med mindre budsjetter.

Framskrevet behov for sykehjemsplasser med samme dekningsgrad som i 2013:

Framskrevet behov for sykehjemsplasser fordelt på aldersgrupper:

Prognose for antall sykehjemsplasser og brukere av hjemmetjenesten tar utgangspunkt i dekningsgrad per 31.12.2013 og prognose for befolkningsutvikling. Grafene viser en økning i både sykehjemsplasser og brukere av hjemmetjenesten for alle aldersgrupper unntatt 90+. Dette er ikke forenlig med forventet budsjettutvikling og bydelen må se på både terskler for vedtak og omfanget av vedtakene.

Konsekvenser for bydelens tilbud totalt

Kombinasjonene av reduserte rammer og befolkningsvekst medfører store utfordringer i bydelens tjenestetilbud:

- Økningen i barn og unge betyr blant annet flere brukere på helsestasjonstjenesten, forventet økt pågang på barnevernet og behovet for tilbud innenfor idrett og fritid vil øke
- Planlagte effektivitetsuttak på rammen til barnehager, samtidig som bydelen ikke bestemmer antall barnehageplasser og bemanning, byr på store utfordringer for kvaliteten i tilbudet
- Befolkningsveksten mellom 20 og 67 år betyr blant annet større press på bydelens parker og kultur møteplasser, gir økt behov for boligtilbud og tjenester innen rusomsorg, psykiatri og tilbud til mennesker med funksjonsnedsettelse

Gitt samme dekningsgrad på sykehjem som i dag, vil økningen i befolkningen 67-80 år gi et økt behov for sykehjemsplasser, noe den første grafen om framskrevet antall sykehjemsplasser viser tydelig

Grafene med framskrivning av tjenestebehov basert på dekningsgrader og forbruk i 2013 viser en sterk økning i antall brukere og forbruk. Økonomiplanen viser at budsjetttrammene vil reduseres. Dette setter store krav til effektivitet og innovasjon, gir store utfordringer til hvordan bydelen organiserer sine tjenester, på hvilket nivå tjenesten gis samtidig som dekningsgradene for de ulike gruppene må reduseres for at tjenestene skal holdes innenfor vedtatte budsjetttrammene.

4 Byrådets forslag til budsjett for 2015

4.1 Byrådets overordnede mål for 2015

By i vekst

- Tilrettelegge for økt boligbygging med vekt på å videreutvikle byens kvaliteter
- Byutviklingen skal være kompakt med banebasert fortetting
- Plan og byggesaksbehandlingen skal være effektiv og brukerorientert

Kunnskapsbyen

- Alle skal lære mer- elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes
- Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø preget av ro og orden
- Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring

Talenteres by

- Oslo skal være en attraktiv by med høy verdiskapning
- Oslo skal være en ledende kunst og kulturby
- Oslo skal tilby alle barn og unge kulturopplevelser av høy kvalitet

Blågrønn by

- Etablere flere grøntområder og anlegg for rekreasjon og fysisk aktivitet
- Rene, attraktive, varierte og godt vedlikeholdte byrom
- Redusere klimagassutslipp og god luftkvalitet

Byen for alle

- Flere skal bli i stand til å forsørge seg selv
- Flere skal ha et godt sted å bo
- Redusere forekomsten av livsstilssykdommer og psykiske helseproblemer i befolkningen

Ung by

- Oslos barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet
- Alle barn skal kunne norsk og være forberedt til skolestart
- Øke andelen barn med tiltak i barnevernet som fullfører og består videregående skole

Idrettsbyen

- Alle som bor i Oslo skal ha god tilgang til idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet
- Oslo skal være verdens vinterhovedstad og vertsby for store nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer
- Tilgjengeligheten til byens bad- og svømmeanlegg skal bedres.

Byen for de eldre

- Eldre skal kunne leve selvstendig og bo hjemme hele livet eller så lenge som mulig
- Seniorsentrene skal være sosiale møteplasser med varierte tilbud
- Beboere på langtidssykehjem skal i størst mulig grad få leve slik de har levd i egne hjem.

Bærekraftig bytransport

- All trafikkvekst skal tas av kollektivtrafikk, sykling og gange.
- Utslippene fra transportsektoren skal halveres innen 2030 ift 1991 nivå
- Sykkelandelen i Oslo skal øke i økonomiplanperioden

Trygg og velorganisert by

- Styrke innbyggernes trygghetsfølelse i sentrum på kveldstid.
- God beredskap mot brann, terror og andre uønskede hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon
- Kommunikasjon mellom innbyggerne og kommunen skal i hovedsak skje elektronisk

4.2 Byrådets forslag til budsjett for Bydel Grünerløkka 2015 – konsekvenser og omstillingsbehov

4.2.1 Tilbakeblikk

Befolkningsutvikling Bydel Grünerløkka 2011-2014

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-89år	90 år+	I alt
1.1.2011	3 724	2 503	1 118	25 996	11 403	1 417	668	284	47 113
1.1.2012	3 810	2 622	1 078	27 483	11 792	1 499	641	248	49 173
1.1.2013	3 915	2 696	1 106	28 063	12 176	1 587	574	247	50 364
1.1.2014	4 045	2 849	1 128	28 872	12 636	1 733	550	239	52 052

Som tabellen viser har bydelens befolkning økt med 4939 personer siden 1.1.2011. Aldersgruppen 80+ er redusert med til sammen 163 personer mens de øvrige aldersgruppene har økt. Dette er en utvikling som har vart over mange år og bydelen har i hovedsak klart å vri tjenestetilbudet i takt med endringer i befolkningen, som å redusere tilbudet til eldre og øke tilbudet til barn og unge.

Økonomisk utvikling Bydel Grünerløkka 2011-2014

Budsjettrammene til Bydel Grünerløkka ble redusert år for år fra 2004 fram til 2010. I perioden 2010 til 2013 har budsjettet hatt svingninger. De to viktigste årsakene til dette er størrelsen på rammeoverføringene til bydelene og endringer /oppdateringer i kriteriesystemet.

Dette avsnittet presenterer rammene og resultatene for bydelen for hvert enkelt år fra 2011 til 2014. Rammen for økonomisk sosialhjelp er holdt utenfor.

2011

Sammenlignet med korrigert budsjett 2010, innebar bystyrets vedtak en reduksjon i rammen på 9,8 millioner. Reduksjonen skyldes:

- Oppdatering av befolkning/ endring i kriterieandeler -5,3 mill.
- Generell rammereduksjon -14,5 mill.
- Annet 5,3 mill.
- Styrking av pleie og omsorg (eldremilliard) 4,6 mill.

Det ble i budsjettet for 2011 vedtatt ny og økt aktivitet for 14,7 mill. i tillegg til et for høyt aktivitetsnivå for noen tjenester. Dette medførte at det i budsjettet ble vedtatt omstillingstiltak for totalt 25,9 millioner.

Bydelen hadde i 2011 et mindreforbruk på 29 mill. Økonomisk sosialhjelp hadde et mindreforbruk på 14 millioner mens den øvrige driften hadde et mindreforbruk på 15 mill.

2012

Sammenlignet med korrigert budsjett 2011 innebar byrådets budsjettvedtak en økning i rammen på 9,7 millioner. Økningen skyldes:

• Oppdatering av befolkning/endring i kriterieandeler	-1,1 mill.
• Endring av vektor/tildelingssystem	7,9 mill.
• Rammereduksjon	-12,9 mill.
• Demografikompensasjon	7,7 mill.
• Annet	2,7 mill.
• Reduserte sykehjemspriser	5,4 mill.

Til tross for et mindreforbruk i 2011, hadde noen tjenester med seg et for høyt forbruk inn i 2012. Noen innsparingstiltak i 2011 ble ikke videreført og det ble vedtatt ny og økt aktivitet for 15,6 mill. Som en konsekvens av dette, vedtok bydelsutvalget omstillingstiltak for 13,8 mill.

Bydelen hadde i 2012 et mindreforbruk på 23,2 millioner. Over 5 millioner av disse var ikke ferdigstilte prosjekter vedtatt disponert av mindreforbruk 2011 av bydelsutvalget i juni 2012.

2013

Sammenlignet med korrigert budsjett 2012 innebar bystyrets vedtak en reduksjon i rammen på 15,4 millioner. Reduksjonen skyldes:

• Oppdatering av befolkning/endring i kriterieandeler	-10,2 mill.
• Rammekutt	-17,6 mill.
• Omfordeling andel barn	-0,8 mill.
• Endring i kompensasjonsordning	1,5 mill.
• Annet	1,5 mill.
• Demografikompensasjon	6,6 mill.
• Reduserte sykehjemspriser	3,6 mill.

Bydelen ble i budsjettet underkompensert for lønns- og prisstigning med 7 mill. Rundt 8 mill. av disponering mindreforbruk 2011 hadde gått inn i det ordinære aktivitetsnivå, både pleie og omsorg og barnevern hadde for høyt forbruk i forhold til budsjett. I tillegg til dette vedtok bydelsutvalget ny og økt aktivitet for over 5 mill. kroner. Til sammen vedtok bydelsutvalget innsparinger og omstillingstiltak for 51 mill.

Bydelen fikk i 2013 et mindreforbruk på 9,9 millioner.

Budsjettsituasjonen i 2014

Sammenlignet med korrigert budsjett 2013 innebar bystyrets vedtak en reduksjon i rammen på 8 mill. Reduksjonen skyldes:

• Oppdatering av befolkning/endring kriterieandeler	-7,3 mill.
• Rammekutt	-14,4 mill.
• Reduserte sykehjemspriser	4,1 mill.
• Annet	4,8 mill.
• Demografikompensasjon	4,8 mill.

Byrådets forslag til budsjett for 2015

Bydelsutvalget vedtok i budsjettet nye tiltak/økt aktivitet for 15,5 millioner kroner. Rundt 4,3 mill. av disponering mindreforbruk 2012 gikk i 2013 inn i den ordinære driften slik at aktivitetsnivået i 2013 var for høyt i forhold til vedtatt budsjett. Til sammen vedtok bydelsutvalget innsparinger og omstillingstiltak for 29,3 mill.

Innsparings- og omstillingstiltak 2014

Innsparinger/tiltak	Risiko	2014	Resultat 2. tertial	Prognose	Avvik mål prognose
Økte inntekter gater torg	L	300	200	300	0
Ledigholdelse av stilling 1/2 år	L	390	390	390	0
Refusjon sykepenger hvor det ikke brukes vikar administrasjonen	L	150	100	150	0
Diverse effektiviseringstiltak administrasjonen	M	330	220	330	0
Redusere avsetning lønn til personer med pensjon	L	200	133	200	0
Diverse effektiviseringstiltak KOM	L	550	370	550	0
Diverse økte inntekter KOM	M	420	280	420	0
Reduksjon nytt anbud dagsentertransport	M	100	0	0	-100
Refusjon sykepenger hvor det ikke brukes vikar NAV sosial	L	1 500	2 100	2 100	600
Økt prosjektfinansiering NAVsosial	M	1 600	1 100	1 600	0
Sum tiltak funksjonsområde 1		5 540	4 893	6 040	500
Kun halvårsdrift kveldsåpen barnehage	L	500	0	0	-500
Sammenslåing Hovin bhg og Ola Narr barnehageenhet	L	580	387	580	0
Reduksjon energiutgifter	M	1 100	733	1 100	0
Diverse andre mindre effektiviseringstiltak	L	67	45	67	0
40% stilling samisk barnehage	L	177	118	177	0
Sum tiltak funksjonsområde 2A		2 424	1 283	1 924	-500
Diverse tiltak barnevern fra inst. til lokale tiltak	L	1 500	1 500	1 500	0
Diverse tiltak barnevern fra inst. til lokale tiltak	M	3 000	0	0	-3 000
Diverse tiltak barnevern fra inst. til lokale tiltak	H	1 366	0	0	-1 366
Sum tiltak funksjonsområde 2B		5 866	1 500	1 500	-4 366
Overføring fra bo og omsorgstilbud til lokale tiltak	L	2 580	1 700	2 580	0
Overføring fra bo og omsorgstilbud til lokale tiltak	M	638	400	638	0
Nedtrapping sykehjem 3 plasser	L	2 142	2 142	2 142	0
Nedtrapping sykehjem 2 plasser	M	1 429	1 429	2 429	1 000
Nedtrapping sykehjem 2 plasser	H	1 429	1 429	1 929	500
Reduksjon i vedtak praktisk bistand (1,5 stilling)	M	800	530	800	0
Reduksjon i brukere funksjonshemmede/reduerte vedtak	L	2 099	1 399	2 099	0
Reduksjon i brukere funksjonshemmede/reduerte vedtak	M	950	2 000	2 950	2 000
Reduksjon i brukere funksjonshemmede/reduerte vedtak	H	450	1 000	1 450	1 000
Inndra 0,8 konsulentstilling hjemmetjenesten	L	250	170	250	0
Virkning inndratte 2,5 stillinger (1,5 helår, 1 halvår) hjemmetjenesten	H	900	700	900	0
Reduksjon i utgifter overtallige	M	740	340	340	-400
Diverse effektiviseringstiltak hjemmetjenesten	M	441	300	441	0
Ikke tilskudd til basseng Sofienbersenteret	L	200	200	200	0
Redusert tilskudd eldresentre	L	500	500	500	0
Sum tiltak funksjonsområde 3		15 548	14 239	19 648	4 100
Sum tiltal totalt		29 378	21 915	29 112	-266

Selv om prognosen for tiltaksskjema viser tilnærmet balanse, vil bydelen samlet få et større merforbruk i 2014. Det viste seg i første halvdel av 2014 at utbetalingene til økonomisk sosialhjelp og utgiftene til barnevern var langt høyere enn forutsatt i budsjett. Prisøkningen i tilskudd til private barnehager var høyere enn det som var beregnet. I møte i bydelsutvalget 19. juni vedtok bydelsutvalget å bruke 7,1 mill. av mindreforbruk 2013 samt 7 mill. av en merinntekt på refusjon for brukere med kostnadskreven brukere gjeldene 2013 (inntektsført i 2014) til å dekke prognostisert

merforbruk. 11,5 mill. av disse ble overført til rammen for økonomisk sosialhjelp. Budsjettet til pleie og omsorg ble redusert med 10,7 mill., barnevernets budsjett ble økt med 6 mill. og tidlig uførepensjon, IKT, tilskudd til ikke offentlige barnehager og pedagogisk team ble til sammen økt med 5,3 mill.

Prognose 2014

Til tross for en økning av sosialhjelpsbudsjettet beregnes det at bydelen vil få et merforbruk på økonomisk sosialhjelp på 8 millioner kroner. Barnevernet vil få et merforbruk på 5 millioner. De øvrige tjenestene vil samlet få et mindreforbruk på 4 millioner, slik at samlet prognose for drift og økonomisk sosialhjelp er et merforbruk på 9 millioner.

Bydelen har ved overgang til nytt HR system hatt problemer med postering, avstemming og dermed purring av krav på refusjon sykepenger. Noen krav er i overgangen også blitt dobbeltført. I og med at kravene blir inntektsført i regnskapet når kravene blir sendt og ikke når pengene blir mottatt, har bydelen fått en forholdsvis stor saldo på balansekonto av krav som er inntektsført i regnskapet men hvor pengene ikke er mottatt. Noe av dette må tapsavsettes, noe som innebærer en utgiftsføring i regnskapet. Det beregnes at det må tapsavsettes 3 mill. Etter dette blir beregnet merforbruk 2014 12 mill.

4.2.2 Byrådets forslag til budsjett 2015 for bydel Grünerløkka

Byrådet foreslår at bydelen blir tildelt følgende budsjettramme:

Budsjettets oppbygning	
Fordelt etter kriterier	1 240 927
Særskilte tildelinger	143 311
Kompensasjonsordninger	7 977
Sum ramme	1 392 215
Lønns- og priskompensasjon	9 479
Sum foreslått ramme totalt	1 401 694

Den kriteriefordelte rammen fordeler seg slik på de fire funksjonsområdene:

Fordelt etter kriterier	
FO1 Helse, sosial og nærmiljø	143 373
FO2A Barnehager	362 758
FO2B Oppvekst	164 720
FO3 Pleie og omsorg	390 761
FO4 Økonomisks sosialhjelp og KVP	179 316
Sum fordelt etter kriterier	1 240 928

Særskilte tildelinger og kompensasjon for ufrivillige kostandsvariasjoner

Tildelinger utenfor kriteriesystemet blir gjort for å kompensere for ufrivillige kostandsvariasjoner og /eller for å dekke utgifter til tiltak som ikke blir kompensert gjennom kriterietildelingen. Flere av de særskilte tildelingene bydelen får, innebærer en ren videreformidling til byomfattende tjenester, og påvirker derfor ikke bydelens økonomiske situasjon.

Kompensasjonsordninger	
Egenbetaling barnehager	1 721
Egenbetaling sykehjem	6 256
Sum kompensasjonsordninger	7 977

Særskilte tildelinger	2015
Avtalefysioterapeuter	1 606
Quo Vadis	3 560
Aksept kontaktsenter	11 760
Hjelpemiddellageret	4 600
Lokale parker og nærmiljøanlegg	1 874
Aktive tiltak	3 705
Booppfølgingstiltak	2 470
Stattilskudd psykisk helsearbeid (F1)	26 533
Stattilskudd psykisk helsearbeid(F2B)	5 662
Rosenhoff flyktningebarnehage	880
Husleie kommunale barnehager	55 397
Kapitaltilskudd ikke kommunale bh	5 729
Tiltak i henhold til opplæringsloven	9 713
Særskilte midler barnevern -statlige stillinger	5 405
Barnevern statlig styrking sentrum	659
Salto	444
Samhandlingsreformen vdg.skole	740
Kompensasjon for leie omsorgsboliger	1 277
Demensplan	548
LHBT	750
Sum særskilte tildelinger	149 311

4.2.3 Omstillingsbehov 2015

Sammenlignet med korrigert budsjett 2014 innebærer byrådets budsjettforslag etter tilleggsinnstillingen en reduksjon i rammen på 11 millioner. Reduksjonen skyldes følgende:

Endringer i rammen	
Oppdatering av kriterier	-3 895
Oppdatering av regnskapsandeler barnevern og økonomisk sosialhjelp	-1 181
Økning ramme økonomisk sosialhjelp	4 886
Økning i ramme rus, psykiatri og booppfølging	2 835
Diverse endringer barnehage	658
Diverse justeringer	86
Styrking helsestasjonstjenesten	1 618
Ikke kompensert økte priser sykehjemsetaten	-1 332
Uspesifisert rammereduksjon	-14 747
Sum endring	-11 072
Demografikompensasjon	4 847
Sum inkludert demografikompensasjon	-6 225

Demografikompensasjon

Bydelen får 4,8 mill. demografikompensasjon. Dette skal dekke økt aktivitet som følge av økt befolkning på oppvekst og pleie og omsorg. Inkludert demografikompensasjonen er endringen i rammen en reduksjon på 6,2 mill.

Oppdatering av befolkning/ending i kriterieandeler

Ved oppdatering av befolkning beregner man endring i forhold til hva bydelen ville fått med foreslått ramme 2015 og kriterieandeler 2014. Som vist gir oppdatering av befolkning en reduksjon i rammen på 3,9 mill. Oppdatering av kriterieandelene har gått ned på alle funksjonsområdene unntatt for pleie og omsorg hvor det har økt noe.

Uspesifisert rammereduksjon

Rammereduksjonen er på 14,7 mill. og utgjør bydelens andel av den totale rammereduksjonen som er på 219 mill.

Byrådet har foreslått økning i rammen for økonomisk sosialhjelp, rus, psykiatri, booppfølging og helsestasjonstjenesten. Dette er ment som føringer og midlene er ikke øremerkede. Økningen er på til sammen 9,3 mill.

Andre forhold

Andre mer tekniske justeringer gir til sammen en reduksjon på nærmere 0,6 mill.

Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet

Rammen for økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet er økt med 2,7 mill. i forhold til vedtatt budsjett. (styrking av rammen minus oppdatering av kriterier og endring i regnskapsandel) I henhold til bystyrets vedtak ble bydelens ramme for økonomisk sosialhjelp i november, økt med 2,5

mill. Etter dette er foreslåtte ramme for økonomisk sosialhjelp 2015 tilnærmet lik rammen for 2014. Prognose for økonomisk sosialhjelp 2014 er et merforbruk på 8 mill. Dette betyr at det i 2015 blir en stor utfordring å holde utbetalingene av sosialhjelp innenfor vedtatte ramme. Det er ingen mulighet for overføringer fra sosialhjelpsrammen til drift av introduksjonsprogrammet og andre aktive tiltak, slik bydelsutvalget vedtok i 2014.

Eksklusiv endringene i økonomisk sosialhjelp er driftsrammen redusert med 13,2 mill. Korrigert for demografikompensasjon er reduksjonen på 8,9 mill.

I tillegg til denne reduksjonen er det en rekke faktorer som påvirker bydelens omstillingsbehov. Som skjema nedenfor viser, har bydelen et samlet omstillingsbehov på 43,37 mill.

Oversikt over endringer i økonomiske rammebetingelser og foreslått økt aktivitet:

Bydelens økonomiske rammebetingelser eksklusiv økonomisk sosialhjelp		
	2015	2016
Beregnet reduksjon i forhold til 2014	-13 032	-13 044
Helårsvirkning 2015 av tiltak vedtatt i 2014	3 600	3 600
For høyt aktivitetsnivå.	-7 746	-8 586
Disponering av mindreforbruk 2013	-1 200	
Ingen overføring fra rammen for økonomisk sosialhjelp	-11 900	-11 900
Helårsvirkning av økt egenbetaling barnehage	1 875	1 875
Avsetning til merforbruk 2014	-12 000	
Demografikompensasjon	4 847	4 800
Sum endringer i handlingsrommet	-35 556	-23 255
Foreslått økt aktivitet i 2015		
Engasjement 9 mnd adm	-445	0
Økning tolketjenesten barnevern og helsestasjon	-500	-500
Ny bil til Kvalifisering og Miljø (KOM)	-300	0
0,5 ergoterapeutstilling i Hjemmetjenesten	-350	-350
1,66 fagkonsulentstilling i Hjemmetjenesten	-1 170	-1 170
1 fysioterapeutstilling ved Søknadskontoret	-650	-650
Økt vedlikeholdsutgifter boliger og barnehager	-300	-300
Økt antall deltakere Introduksjonsprogrammet	-1 250	-1 250
Avvikle salg og benytte boliger Seljeveien	-1 646	-1 646
Økte utgifter BPA - utvidede rettigheter	-1 650	-1 650
Sum foreslått økt aktivitet	-7 816	-7 516
Sum total endring i handlingsrommet	-43 372	-30 771

- Beregnet reduksjon i budsjett er kommentert ovenfor.
- Helårsvirkning av tiltak vedtatt i 2014, er en ytterligere virkning av tiltak/aktivitetsendringer i 2014. For eksempel vil en reduksjon i en sykehjemsplass fra juni 2014 gi en innsparing på 250 000 i 2014 (et halvt år) og 500 000 i 2015. Altså en ytterligere virkning på 250 000. Dette øker handlingsrommet.
- Bydelen har en prognose på et merforbruk på drift eksklusiv økonomisk sosialhjelp og tapsavsetning på 1 million. Allikevel er aktivitetsnivået inn i 2015 7,743 mill. for høyt. Det skyldes blant annet at det er brukt 1,2 millioner av mindreforbruk 2013 til å dekke merforbruk, at det på

flere tjenester er et mindreforbruk i 2014 man ikke automatisk kan overføre til 2015(permisjoner, ledige stillinger som vil bli besatt osv.) og en helårsvirkning av økt aktivitet utover året.

- Som nevnt i avsnittet gir foreslått ramme for økonomisk sosialhjelp ingen mulighet for overføring til driftsrammen, i 2014 var denne overføringen på 11,9 mill.
- Som nevnt under kapittel om budsjettsituasjonen er prognose 2014 samlet (inklusive økonomisk sosialhjelp og tapsavsetning) for bydelen 12 mill. Dette vil bli trukket fra budsjettammen og bydelsdirektøren må i budsjett sette av til dette.
- Bydelsdirektøren foreslår ny/økt aktivitet for 7,81 mill. De foreslåtte nye stillingene i Pleie og omsorg er nødvendige for å kunne gjennomføre planlagte omstillinger i botiltak.

Oversikt over foreslåtte effektiviserings- og omstillingstiltak:

Innsparinger /tiltak	Risiko	2015	2016
Inndra 1 juriststilling i adm. 9 mnd. virkning	L	560	746
Ledigholdelse ved permisjon i adm.	L	450	0
Reduserte energiutgifter	L	400	400
Økte inntekter/refusjoner administrasjonen	L	400	400
Reduserte satser møtegodtgjørelse politikere	L	200	200
Diverse effektiviseringstiltak adm.	L/M	292	292
Effektivisering IKT	M	500	600
Økte leieinntekter gater og torg	L	200	200
Økt refusjon sykepenges	M	200	200
Reduksjon lønn Nav sosial	M/H	4 600	6 000
Ledigholdelse vikariat fagstilling i administrasjon	L	558	0
Reduserte utgifter til Nyttig arbeid	L	550	550
Økte salgsinntekter og reduserte driftsutgifter KOM samlet	M	800	800
Reduksjon kjøp av rusplasser	M	700	1 000
Økt ekstern finansiering KOM	M	500	500
Økt ekstern finansiering NAV sosial	M/H	3 000	3 000
Reduserte driftskostnader NAV sosial	M	700	700
Økt refusjon sykepenges NAV sosial	M/H	500	500
1 stilling finansiert av Oslo Piloten	L	600	600
Omdisponering fra økonomisk sosialhjelp til TOT koordinator	L	200	200
Sum tiltak funksjonsområde 1		15910	16888

Byrådets forslag til budsjett for 2015

Innsparinger /tiltak	Risiko	2015	2016
Avvikling Kveldsåpen barnehage	L	1 140	1 140
Inndragning 2,6 stillinger i seksjon barnehage	L	1 450	1 450
1 stilling spesialpedagog holdes vakant	M	620	0
Ledigholdelse 0,5 stilling vikariat barnehage bestiller	L	260	0
Øke lønnskrap med ytterligere 1,5 %	M	2 770	2 770
Sum tiltak funksjonsområde 2A		6 240	5 360
Inndra 0,5 stilling psykolog Familiehuset	M	510	510
Økte inntekter og reduksjon i driftsutgifter/legetj. Familiehuset	M	700	700
Holde vakant 0,2 stilling Familiehuset	L	110	0
Holde vakant stillinger i barnevernet	L	780	0
Innsp. ved oppretting av nye lokale tiltak barnevernet	M	830	1 300
Reduserte institusjonsutgifter barnevernet	H	2 000	2 000
Økte inntekter ref.sykepengar barnevernet	M	300	300
Økt ekstern finansiering	L	600	600
Ledigholde 0,5 stilling seksjonssjef ungdom	L	400	0
Reduksjon tjenester kultur og fritid	L	615	500
Reduksjon BAUT midler	M	225	225
Miljøarbeidertjenesten	M	220	220
Redusert budsjett frivillighet	L	300	300
Sum tiltak funksjonsområde 2B		7 590	6 655
Redusere vedtak hjemmesykepleie	M	500	500
Inndragning 100 % fagkonsulent i administrasjonen	L	732	732
Inndra 1 stilling som fagkonsulent sykepleier ved søknadskont	L	650	650
Inndra 1 stilling som koordinator ved Hjemmetjenesten	L	600	600
Diverse innsparing og redusert vikarbruk i Hjemmetjenesten	M	1 160	1 160
Redusere antall sykehjemsplasser	M	1 500	3 000
Inndra 2,2 hjemmehjelpsstilling	M/L	850	1 050
Redusere kostnader botiltak somatikk	M	1 380	1 380
Redusere kostnader botiltak funksjonshemmede	M	1 050	1 050
Redusere kostnader botiltak psykisk syke	M	2 910	2 910
Økt ekstern finansiering Hjemmetjenesten	M	1 000	1 000
Redusert TT kjøring	L	500	500
Redusere tilskudd til eldresentre og Aktivitetshuset Prindsen	L	800	800
Sum tiltak funksjonsområde 3		13 632	15 332
Sum tiltak totalt		43 372	44 235

5 Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø og funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

Helse, sosial og nærmiljø		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	141 552	121 654	117 350
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	69 494	80 357	60 777
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	24 948	24 948	25 396
14	Overføringsutgifter	8 546	8 858	7 606
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	244 540	235 816	211 130
16	Salgsinntekter	-22 496	-21 258	-20 971
17	Refusjoner	-34 704	-30 218	-32 801
18	Overføringsinntekter	-21 749	-13 350	-15 950
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-78 950	-64 827	-69 723
	Netto driftsbudsjett	165 590	170 989	141 407

Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	47 511	48 208	49 480
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	2 749	2 749	2 282
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	0	0	0
14	Overføringsutgifter	134 656	136 330	140 677
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	184 916	187 287	192 439
16	Salgsinntekter	0	0	0
17	Refusjoner	-7 560	-7 564	-7 869
18	Overføringsinntekter	0	0	0
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-7 560	-7 564	-7 869
	Netto driftsbudsjett	177 356	179 723	184 569

5.1 Ansvarsområde helse, sosial og nærmiljø

Ansvarsområde helse

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1: *Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester*

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Kommunens ansvar etter første ledd innebærer plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.

Ansvarsområde sosial

Tjenestene er i hovedsak regulert i henhold til lov om sosiale tjenester i NAV.

§ 1. Lovens formål

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

Noen oppgaver reguleres av Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (sitert over for ansvarsområde helse).

Ansvarsområde nærmiljø og administrasjon

Administrasjonen har et overordnet ansvar for at bydelens tjenester drives etter gjeldende lover og regler, politiske mål og styringssignaler og i henhold til budsjett og gjeldende avtaleverk mellom partene i arbeidslivet.

Administrasjonen har ansvar for tilsyn, kontroll og rapportering.

Funksjonsområdet inneholder:

- Administrasjon
- Nærmiljø
- Bydelsoverlegens område
- Seksjon NAV sosial
 - Økonomisk sosialhjelp
 - Kvalifiseringsprogrammet
 - Økonomisk rådgivning
 - Kvalifiserings- og prekvalifiseringstiltak
 - Råd og veiledning
 - Omsorgstjenester
 - Tiltak overfor rusavhengige
 - Boligkontor inkl. boliger med personalressurser
 - Introduksjonsprogram og jobbsjansen
 - Oslo-piloten
- Seksjon Kvalifisering og Miljø (KOM)
 - Bydelsrusken
 - Snekkergruppa
 - Miljøstasjoner

- Kvalifiseringstiltak
- Nyttig Arbeid – park, butikk, konferansesenter
- Quo Vadis?
- Hjelpemiddellageret

5.2 Innsatsområder helse, sosial og nærmiljø

Bydelens fire innsatsområder er:

Tidlig innsats

Målrettede tiltak med sikte på egenmestring har generelt større mulighet for å lykkes jo tidligere de settes inn. Tidlig innsats forhindrer at uheldige livsmønstre setter seg fast. Spesielt gjelder dette for ungdom, siden de mangler erfaringer fra arbeidsliv og selvstendige boforhold.

Nyankomne innvandrere/ flyktninger har heller ingen erfaring med hva det innebærer å bo i Norge, også for dem er det avgjørende med tidlig markering av samfunnets mål om selvhjulpenhet.

Vanskeligstilte med sammensatte omsorgsbehov får tjenester og økonomisk bistand for å kunne bo i egen bolig fremfor institusjon.

Egenmestring

Formålet med lovene innenfor helse og sosial er at den enkelte i størst mulig grad skal kunne leve og bo selvstendig. Tjenestene skal hjelpe mennesker i en vanskelig situasjon, og utføres/ ytes på en måte som fremmer et selvstendig liv. Tjenesteporteføljen er i seg selv ingen garanti for at selvstendighet blir resultatet for tjenestemottaker; brukt på tilfeldig eller lite gjennomtenkt måte kan mange typer tjenester bidra til et langvarig klientforhold.

Møteplasser

Bydelens parker og andre åpne rom er viktige møteplasser. Godt vedlikehold og et trygt miljø er avgjørende for at alle skal trives på møteplassene. Drift og vedlikehold av parker gir gode arenaer for kvalifiseringsarbeid.

Mange mennesker lever i ensomhet og sosial isolasjon. Lovfestede ytelser har utgangspunkt i individets behov, men kan ofte gjennomføres på måter som bidrar til samfunnsdeltakelse og økende sosial inkludering.

De ansatte i bydelens tjenester skal ha møtepunkter der de treffer ansatte fra andre bydelstjenester og representanter for samarbeidspartnere som for eksempel NAV stat, Lovisenberg sykehus/DPS, kommunens etater og andre bydeler, frivillige organisasjoner etc.

Samarbeid/koordinerte tjenester

Bydelen har organisert tjenestene sine i store seksjoner; dette letter samarbeid til beste for brukerne. NAV sosial har en sentral plass i mye av samarbeidet innenfor helse og sosial, og må ta hensyn til sin sentrale posisjon i alle prioriteringer, organisering og valg av strategier.

Mange brukere mottar tilbud fra flere av bydelens tjenestesteder i kombinasjon med hjelp fra sosialtjenesten. Ofte er det ingen klar grense mellom tjenester sosialtjenesten yter og tjenester som ytes av bydelens øvrige tjenesteapparat. Samme type forhold er det mellom bydelens tjenester og de tjenester våre nærmeste samarbeidspartnere yter; NAV stat, Lovisenberg sykehus/DPS, Velferdsetaten, private leverandører etc.

5.3 Helsetjenesten

5.3.1 Status helse

Legetjeneste

Bydelen har nå 38 fastlegehemler fordelt på 26 mannlige og 12 kvinnelige leger, inkl. en halv hjemmel for døve som er et byomfattende tilbud. To legesentre mottar hvert halvår ny turnuslege. I løpet av året ble det besatt to nyopprettede legehjemler med såkalt null-liste, en ved Rodeløkka legesenter og en hos Sinsen klinikken. Det har gjort at det nå er 3560 ledige plasser hos bydelens fastleger. 21 fastleger har fulle lister.

Legene bidrar med offentlig allmennlegearbeid etter nærmere avtale med bydelen, i hovedsak helsestasjons- og skolehelsearbeid.

Oslo kommune og Legeforeningen har en rammeavtale for fastlegenes arbeid, og ny fremforhandlet avtale ble inngått 1. juli. Fastlegene inngår i tillegg en individuell avtale med bydelen. I denne er vektlagt at alle legene skal benytte E-link, elektronisk kommunikasjon med bydelen, så snart leverandøren av EPJ, elektronisk pasientjournal, gjør det teknologisk mulig. Etter at en siste leverandør har fått dette på plass hos tre større legesentre i bydelen, er det nå kun et par legekontor hvor dette mangler.

Fysioterapi

Bydelen har driftsavtale med 17 fysioterapeuter tilsvarende 16,45 fulle driftstilskudd fordelt på 7 institutter. Enkelte fysioterapeuter har i sin avtale en forpliktelse om å samarbeide med helsestasjonen om behandling av barn eller gravide. Bydelen mottar to turnusfysioterapeuter som er knyttet til Familiehuset.

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern har ført tilsyn og gitt faguttalelse i plan- og byggesaker og høringsuttalelser til søknader om bevillinger for serverings- og skjenkesteder og salgsbevillinger. Det er videre gitt råd og veiledning for å forebygge og for å rette opp miljøfaktorer som direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Folkehelseplanen er revidert for perioden 2014-2016. Miljørettet helsevern har i 2014 hatt fokus på tilsyn med barnehager, skoler og badeanlegg i forbindelse med tilsynskampanjer i samarbeid med Helseetaten og bydelene. Det utformes en tilsynsplan for 2015.

Miljørettet helsevern har videre behandlet søknader om dispensasjon/forhåndsgodkjenning av støyende bygge- og anleggsarbeider. Det er utført uanmeldte og kontrollerte støymålinger i forbindelse med klager over sjenerende og helseskadelig støy fra pågående bygge- og anleggsarbeider, fra bruk av lyd- og musikkanlegg i serverings- og skjenkesteder mv. og fra vifte- og ventilasjonsanlegg. Bydelsoverlegen har varslet vedtak om pålegg om retting i flere av disse sakene.

Det er videre utført befaringer og mindre tilsyn i forbindelse med mottatte bekymringsmeldinger, henvendelser og klager innen miljørettet helsevern.

Bydelens internettsider benyttes aktivt for blant annet å gi en oversikt over innvilgede dispensasjoner for støyende bygge- og anleggsarbeider, informasjon om utførte tilsyn og godkjenning av f.eks. barnehager, skoler og lokaler for tatoveringsvirksomheter med mer.

Smittevern

Grünerløkka Smittevern er bydelens lokale smittevernkontor som har ansvar for lovpålagt tuberkulose-kontroll og annet smittevernarbeid innen bydelen, i tillegg til reisevaksinering og annen vaksinasjon utenom barnevaksinasjonsprogrammet.

Per 01.11.2014 har bydelen hatt 19 personer som har fått tuberkulosebehandling enten for tuberkuløs sykdom eller latent tuberkulose. Totalt har 5 personer fått DOT, direkte observert tuberkulosebehandling, gjennomført av hjemmesykepleien, hvorav 4 fikk overgang til ukedosett etter 14 dagers behandlingstid. Av de som påbegynte behandlingen i 2014 har 13 personer fått forebyggende tuberkulosebehandling, hvorav de fleste (11) administrerte behandlingen selv fra første dag.

Andelen av rapporterte nyankomne personer til landet og bydelen er lavere enn tidligere år. Pr 1. november har bydelen mottatt 69 politimeldinger om bosetting i bydelen på nyankomne personer fra land med høy forekomst av tuberkulose som er underlagt krav om lovpålagt tuberkulosekontroll. Totalt er det utført 134 tuberkulinundersøkelser med Mantoux ved Grünerløkka Smittevern i samme periode. Totalt 72 (54 %) var nye i Norge. 101 personer over 15 år er henvist til spesialisthelse-tjenesten for lovpålagt røntgen thorax kontroll.

Bydelen har et godt samarbeid med Markveien legesenter som tar blodprøver for QuanteFERRON- (IGRA) analyse som en tilleggsundersøkelse til tuberkulintesten. Pr. 1. november har 29 tatt denne prøven lokalt i bydelen. I tillegg har 31 personer tatt IGRA testen ved OUS HF, Aker sykehus. Etter nye nasjonale anbefalinger vil det i forbindelse med undersøkelse for tuberkulosesmitte bli anledning til kun å ta IGRA blodprøve uten forutgående tuberkulintesting med Mantoux.

Aktivitetsnivået på reisevaksinering har vært høyt med 2236 personer til reisevaksinasjon fordelt på 167 vaksinasjonsdager pr. 10. november. Vaksinasjon av personer med øket risiko for smittsom sykdom opprettholdes som tidligere år, inkludert sesonginfluensavaksine.

Psykisk helse

Plan for rus- og psykisk helsearbeid 2013 – 2017 ble vedtatt av bydelsutvalget 19.09.2013. Bydelen har tidligere hatt en ruspolitisk handlingsplan og en handlingsplan for psykisk helsearbeid. Vi har nå valgt å lage en samlet plan for å styrke helhetstenkingen og samarbeidet rundt rus og psykisk helse. En samlet plan ivaretar også bedre dem som har samtidige problemer med rus og psykisk helse. Dette gjelder særlig mange med alvorlige psykiske lidelser og omfattende misbruk.

Bydelen har 88 egne boliger for personer med psykiske lidelser og rusproblematikk og sammen med plasser kjøpt fra andre bydeler har vi nå i underkant av hundre boliger for personer med psykiske lidelser. For en del brukere med psykiske lidelser har bydelen tilbudt kommunale leiligheter med samarbeidsavtale der beboerne forplikter seg til å ta i mot hjemmebaserte tjenester. Bydelen har etablert 25 personer med utfordrende adferd, rus og psykiske lidelser i slike kommunale boliger med vilkår og samarbeidsavtale. Det er etablert et tverrfaglig team rundt denne brukergruppen, med representanter fra Hjemmetjenesten, NAV sosial, søknadskontoret og Tøyen DPS. Dette er et godt

tilbud til mange, men kan ikke avhjelpe behovet for bolig til de dårligst fungerende, og bydelen må kjøpe tjenester eksternt.

Bydelen har samarbeidet tett med psykiatrien og de øvrige bydelene innen Lovisenberg sektor. Vi har i noen år samarbeidet om botilbud på Grefsenlia og i Schandorffsgate. Bydelen vil fortsette å kjøpe plasser her til dem som trenger det.

Samarbeidet mellom Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) og bydelene i sektoren bygger på en lokal samarbeidsavtale. Samarbeidet mellom Lovisenberg DPS (distriktpsykiatriske senter) og bydel er godt. Samhandlingsavtalen blir revidert årlig.

I 2014 ble det oppsøkende ACT-teamet for psykisk helsearbeid endret til FACT (Flexible Assertive Community Treatment). Dette er en nederlandsk modell for oppsøkende psykisk helsearbeid som er noe mer fleksibel enn ACT, og som vi mener gir bedre og mer kostnadseffektiv oppfølging. Modellen krever samordning av fagfolk i kommune og sykehus innenfor psykisk helsearbeid og vi har fått tilskudd til driften fra Helsedirektoratet også i 2015.

Målgruppen er personer med alvorlig psykisk lidelse og i noen tilfeller i kombinasjon med rus- og atferdsproblemer. Behandlingen skal skje i hjemmene eller andre steder der pasientene oppholder seg. Målet er å nå en gruppe pasienter som i dag ikke makter å nyttiggjøre seg andre tilbud. Teamet ledes av en ansatt fra bydelen og er bemannet med psykiater og 4 høyskoleutdannede fra LDS (3,5 stillinger), psykolog og 2 høyskoleutdannede fra bydelen, samt en merkantil stilling. FACT-teamet ble i 2014 utvidet med en erfaringskonsulent og en IPS-konsulent (Individual Placement and Support) som arbeider systematisk for å oppnå ordinært arbeid for mennesker med alvorlige psykiske lidelser

Bydelen har i 2014 hatt samarbeid med Lovisenberg DPS om veiledning av ansatte ved NAV sosial.

Bydel Grünerløkka har som sentrumsbydel med mange utleie- og kommunale boliger et høyt antall personer med store atferdsproblemer. En del av disse personene er inne i en kriminell løpebane. Ingen av dem får i dag varig botilbud innenfor spesialisthelsetjenesten, og de må derfor håndteres innenfor bydelens tjenesteapparat. Ved flere av bydelens tjenestesteder har det vært meget alvorlige hendelser med grove trusler og vold. Gjerningsmennene har hatt store problemer knyttet til rus og psykisk helse.

5.3.2 Utfordringer og aktivitetsplan helse

- De siste legekantorene skal tilknyttas e-link for rask kommunikasjon med bydelens tjenester.
- Smittevernarbeidet generelt videreføres. Arbeidet overfor smitteutsatte grupper og DOT-behandling av tuberkulosepasienter vektlegges i samarbeid med Hjemmesykepleien.
- Tilbud om reisevaksinasjon og annen vaksinasjon utenom barnevaksinasjonsprogrammet opprettholdes.
- Videreføre tilsynsarbeidet i tråd med tilsynsplan for Miljørettet helsevern for perioden 2011-2015, herunder oppdatering og vedlikehold av oversikter, aktuelle virksomheter og kartlegging av faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen.
- Delta i samarbeidet med Helseetaten og bydelene i forhold til aktuelle tilsynskampanjer.
- Videreføre arbeidet med publisering av aktuell informasjon om innvilgede godkjenninger, samt om å gi råd og veiledning i tråd med formålet i folkehelseloven
- Samarbeid med Lovisenberg DPS og Velferdsetaten om de tyngste brukerne innen rus og psykisk helse.
- Det er bekymringsfullt at en gruppe med meget avvikende atferd blir vurdert som for syke til å straffes og samtidig ikke vurderes som egnet for behandling. Disse representerer en stor belastning for nærmiljøet og deler av bydelens tjenester.

5.4 Sosialtjenesten, økonomisk sosialhjelp og kvalifisering

5.4.1 Status sosialtjenesten, kvalifisering og økonomisk sosialhjelp

NAV sosial har i 2014 sammen med statlig side arbeidet med å utvikle metoder for å styrke samhandlingen innad i kontoret. Målet har vært å styrke arbeidet i publikumsmottaket. Også i 2014 har det vært en økning i besøk ved NAV sosial. Økningen har vært fra 115 000 til 135 000 hvilket utgjør i overkant av 17 % på ett år. Publikumsmottaket og tilhørende mottaksavdeling er brukers første møte med NAV. Mottaksavdelingen har pr. 1.10 gitt ca. 600 flere råd- og veiledningssamtaler i 2014 enn året før, det er en økning på ca. 30 %. Av de som er inne til samtale, leverer ca. 30 % søknad om økonomisk sosialhjelp, dette forholdstallet er uendret.

Kvalifisering

Sosialtjenesten har de senere år vridt innsatsen fra inntektssikring i et sosialt sikkerhetsnett til arbeid med sysselsetting og kvalifisering. Tilnærmingsmåten i dette arbeidet er basert på metoden Tett Individuell Oppfølging (TIO). Suksess kommer når kompetente veiledere gis tid til å følge sine brukere tett opp gjennom hele kvalifiseringsløpet. Metodikken som ligger til grunn for kvalifiseringsarbeidet, er basert på stor grad av brukermedvirkning og individuell tilpasning. De senere år har vi også opparbeidet oss kompetanse på å drive kvalifiseringsarbeid i grupper. Bydelen har selv arrangert flere praksisforberedende kurs som Sommerskolen, Drømmeukene og Jobblabb, som har vist seg å gjøre brukerne bedre rustet til å nyttiggjøre seg praksis i ordinær virksomhet. Videre driver vi yrkesrettet norsk som undervisning både i klasser og i mindre grupper. Ved utgangen av august hadde 110 deltatt i yrkesrettet norskundervisning og 89 av disse hadde kommet i arbeid eller annet tiltak.

NAV sosial har en egen kvalifiseringsavdeling, som sammen med Introduksjonsprogrammet og Jobbsjansen har styrket tjenestens kompetanse på kvalifiseringsarbeid. Vi ser en stor verdi i at

Introduksjonsprogrammet er tatt inn i NAV sosial, da vi kan utveksle erfaringer og sammen utvikle gode kommunale tiltak som favner hele brukermassen.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et arbeidsrettet program rettet mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, og som har behov for særlig tett oppfølging for å komme ut i jobb igjen. Målgruppa for KVP tilsier at det må settes inn til dels betydelige ressurser for å nå målet. Ved beregning av tilskudd til denne ordningen er det lagt til grunn at minimum 55 % av deltakerne til enhver tid skal være i statlige tiltak, resten skal ha kommunale tiltak. De kommunale tilbudene omfatter blant annet prekvalifiseringstiltak for minoritetskvinner (FRAM) og yrkesrettet norskopplæring. De statlige tiltakene har hverken tilstrekkelig kapasitet eller fleksibilitet til å dekke våre behov. Store variasjoner i statlige tilbud vanskeliggjør arbeidet med KVP. I tillegg må den kommunale sosialtjenesten utføre oppgaver som er statlige for å sikre at de blir utført til rett tid. Det er videre knyttet en svært omfattende statlig rapportering til dette programmet. Byråkratiseringen er til hinder for effektivt arbeid med KVP.

KVP i Bydel Grünerløkka hadde i 2014 et måltall på gjennomsnittlig antall deltakere pr. måned på 214. Pr. oktober var det 255 deltakere inne. 62 % av disse hadde et statlig tiltak i sitt program. Til november i år har 129 avsluttet programmet. Av disse har 51 kommet i arbeid og totalt 81 har blitt uavhengige av økonomisk sosialhjelp.

NAV sosial har i 2014 videreført arbeidet rettet mot Arbeidsavklaringspenger (AAP) der de kommunalt ansatte lager planer og arbeidsevnevurderinger i det statlige systemet "Arena". Dette har blitt gjort for å sikre at deltakere i AAP får et tilstrekkelig innhold i tilbudet i perioden med avklaring. Det er blant annet nødvendig for at de som kvalifiserer til en varig trygdeytelse skal kunne få innfridd sine rettigheter. Dette arbeidet var svært viktig fordi mange som i sin tid ble konvertert fra ulike trygdeytelser til AAP gikk ut makstiden på 4 år våren 2014. Mange av disse hadde ikke fått tilstrekkelig oppfølging fra statlig side i perioden og det var en risiko for at de måtte gå tilbake til økonomisk sosialhjelp som inntektskilde. Arbeidet med AAP-konvertittene førte til at 63 personer fikk uføretrygd, 5 kom i arbeid og 73 fikk forlenget sin AAP, kun 28 personer måtte tilbake til sosialhjelp.

NAV sosial bruker store ressurser på næringslivsarbeidet for å legge til rette for praksis i ordinær virksomhet og har egen næringslivsgruppe som har hovedansvaret for kontakten med private og offentlige arbeidsgivere. Resultatet er blitt at det er opprettet samarbeid med store arbeidsgivere som gir praksisplasser. Næringslivsarbeidet er kjernen i bydelens kvalifiseringsarbeid. Metodikken som brukes bygger på gjensidighet mellom arbeidsgiver og NAV sosial. NAV sosial gir lokal opplæring og har gode forbindelser med næringslivet som gir tilbud om arbeid i etterkant av praksisplass. NAV sosial forplikter seg til å følge opp den enkelte ute på praksisplassen, mens arbeidsgiver vurderer ansettelse etter praksisperioden. Denne måten å arbeide på har gitt gode resultater og blir kopiert av andre bydeler og kommuner.

Jobblabb er et av resultatene av et tettere samarbeid innen kvalifiseringsarbeidet på NAV sosial. Næringslivsgruppen, Introduksjonsprogrammet og Jobbsjansen har med utgangspunkt i prosjektmidler fra IMDi utviklet et kvalifiserings- og motiveringskurs for mennesker med svake norskkunnskaper som står langt fra arbeidslivet. Dette er en gruppe som vi har svært mange av og som ikke når opp i andre former for tiltak, men som med tett og tilpasset oppfølging endte opp med gode resultater. 6 uker etter kursslutt er 14 av 16 i arbeids-/ språkpraksis.

Seksjon for kvalifisering og miljø (KOM)

Seksjon for kvalifisering og miljø (KOM) har en rekke kvalifiseringstiltak innen service, miljø og håndverksfag. KOM utfører mange oppdrag for bydelen knyttet til drift. På denne måten får de som

deltar i kvalifiseringstiltakene utføre reelle arbeidsoppgaver sammen med KOMs ansatte. Dette gir kompetanse som kvalifiserer for ordinært arbeid.

Bydelsrusken samarbeider med andre etater om vedlikehold og renhold av parker og fellesrom. I løpet av 2014 fikk ca. 150 personer kvalifiseringsarbeid gjennom Bydelsrusken.

I år har Bydelsrusken satset sterkt på forskjønnelse av parkene og har beplantet i stort omfang. Sterk økning i bruk av bydelens parker har ført til betydelig større innsats på renhold. Det har også vært mye arbeid knyttet til renhold etter personer som overnatter i parkene og som tømmer avfallsbeholdere på søk etter emballasje med returpant.

Miljøstasjonen i Sofienbergparken blir stadig mye brukt og får i 2014 over 16 000 besøkende. Snekkergruppa har utført en rekke byggeoppdrag for bydelens tjenestesteder. Bydelsrusken utfører også vaktmestertjenester, har tatt over 80 flytteoppdrag for tjenestestedene og står for snømåking og strøing.

KOM drifter "Nyttig Arbeid" som er et kvalifiseringstiltak med 25 plasser for personer med utfordringer i forhold til rus. Tilbudet er finansiert av Velferdsetaten. De har utført en rekke vaktmester- og andre vedlikeholdsoppdrag for Velferdsetaten og andre bydeler. "Nyttig Arbeid" drifter Kampen miljøstasjon på oppdrag fra Renovasjonsetaten og forventer 20 000 besøkende i 2014.

«Nyttig Butikk» er et kvalifiseringstiltak som driver en brukthandel/gjenbrukssentral rettet mot sosialhjelpsmottakere som trenger hjelp til etablering i bolig. Møbler samles inn fra miljøstasjonene, private (bl.a. dødsbo) og fra NSBs hittegodskontor. De som har behov for hjelp kan få rekvisisjon fra sosialtjenesten og kan hente det de har bruk for vederlagsfritt. I 2014 har butikken fått over 300 rekvisisjoner. I tillegg har «Nyttig Butikk» utført en rekke hente- og flytteoppdrag.

«Nyttig Park» har i vår og sommer vært et tilbud til 50 unge "trivselsverter", som har arbeidet i bydelens parker med utlån av aktivitets- og grillutstyr. Foruten å være kvalifiserende for ungdom er dette et forebyggende tiltak der tilstedeværelse er med på å redusere forsøpling, bråk og kriminalitet i parkene. Totalt har ca. 75 unge mellom 15 og 19 år arbeidet med vedlikehold og forskjønnelse av parkene i 2014, på denne måten får de unge nødvendig arbeidserfaring og lønnet arbeid.

"Quo Vadis?" er et byomfattende kvalifiseringstiltak som opprinnelig rettet seg mot innvandrerkvinner med liten eller ingen utdanning. Tiltaket ble utvidet til også å omfatte menn i separate grupper høsten 2013. Tiltaket har til enhver tid ca. 70 deltakere. Driftsansvaret for "Quo Vadis?" er delt slik at bydelen har ansvaret for kvalifiseringstiltakene og Utdanningsetaten har ansvaret for undervisningen. Bydelen mottar gjennom særskilt tildeling midler til drift av tiltaket.

KOM drifter også Hjelpemiddellageret som er et byomfattende tilbud som låner ut hjelpemidler til personer med kortvarige behov. Hjelpemiddellageret blir brukt som kvalifiseringsarena for 3 personer.

Ungdom

Bydelen har prioritert ungdom til sysselsettingstiltak. Ungdomsavdelingen på NAV sosial har arbeidet målrettet for å unngå at unge blir avhengige av sosialhjelp. I publikumsmottaket på NAV er det to ungdomskonsulenter som hjelper førstegangssøkere til å finne alternative løsninger til økonomisk sosialhjelp.

Bydelen har sitt eget motivasjons- og kvalifiseringsprogram; «Drømmeuka». Målet i dette programmet har vært at deltakerne skal kunne gi en positiv vurdering av egen arbeidsevne og at de skal bli bedre i stand til å velge riktig vei mot arbeid eller utdanning. I 2014 deltok tilsammen 30 ungdommer på Drømmeuka. Deltakerne følges tett opp etter kurset med hensyn til videre kvalifisering og vi bruker det statlige kurset Ung og på vei.

Ungdomsavdelingen har det faglige ansvaret for oppfølging av ungdommene som bor i «Fremtidshuset» (se også under «bolig») når det gjelder kvalifisering, utdanning og trening i sosiale ferdigheter. Ansatte ved ungdomsavdelingen bruker derfor deler av sin arbeidstid i Fremtidshuset og i aktiviteter knyttet til dette.

Ungdomsavdelingen på NAV sosial og ungdomsavdelingen ved Barnevernet har utviklet et tett samarbeid rundt ungdom som har hatt sak i barnevernet til fylte 18 år. Dette innebærer oppfølging fra begge tjenester 6 mnd. før overføring og 6 mnd. etter overføring. NAV deltar også sammen med barnevernet ved politiets gjennomgang av «unge gjengangere» i bydelen. NAV sosial og Barnevernet har i fellesskap ansatt en psykolog for å kartlegge psykisk helseproblematikk hos ungdommene. Ungdomsavdelingen ved NAV sosial erfarer at det er et høyt antall unge som sliter med rus og psykisk helseproblematikk

Familier

NAV sosial har en egen avdeling for barnefamilier med behov for forsterket oppfølging. 90 % av familiene har minoritetsetnisk bakgrunn. Familiene har kompliserte og sammensatte utfordringer og målet er å se familien som helhet og barna i særdeleshet. Gode og treffsikre tiltak rettet inn mot familiene er forebyggende barnevernsarbeid. Totalt per oktober 2014 følger NAV sosial opp 562 barnefamilier, av disse er 375 enslige forsørgere og antall barn er 1156.

Avdelingen bruker Familieplan som arbeidsmetode. Dette betyr å lage og følge en plan for hele familien der alle familiens medlemmer og helheten blir ivaretatt.

Introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet tilbyr deltagelse til målgruppen som definert under Introduksjonslovens § 2 (rett og plikt). I 2014 har Oslo vedtatt å bosette 500 flykninger/asylsøkere og Grünerløkka er tildelt 42 av disse. På grunn av familiegjengenforeninger og flytting mellom bydeler er det hele tiden usikkerhet knyttet til antall deltagere. Pr. 01.11.2014 har programmet 79 deltakere med lønn, 10 under oppstart og 15 i permisjon.

Det første året går majoriteten av deltakerne 3-4 dager i uken i norskopplæring ved voksenopp-læringen og har i tillegg språkpraksis og undervisning fra Introduksjonsprogrammet. Det prioriteres rask heving av nivået på muntlig norsk da dette er et vanlig krav fra arbeidsgivere. Det andre året er det fokus på aktiviteter som forbereder arbeid eller utdanning.

Introduksjonsprogrammet satser på tett samarbeid med frivillige, privat næringsliv og offentlig sektor for å få kvalifisering så tett på ordinært arbeid som mulig. Behovet for praksisplasser i privat næringsliv har økt etter innføring av språkkrav i Oslo kommune og Introduksjonsprogrammet samarbeider både med store aktører og det lokale næringslivet for å skaffe arbeidserfaring til deltakerne i programmet. Deltakerne kan i liten grad benytte statlig praksisordning fordi den er vanskelig kombinerbar med norskundervisningen, men iherdig arbeid med å skaffe praksisplasser gir gode resultater til tross for dette, økte språkkrav og økt arbeidsinnvandring.

Introduksjonsprogrammet har i 2014 intensivert samarbeidet med næringslivsgruppa og Jobbsjansen ved NAV sosial blant annet gjennom temadager og utvikling av kurs for best mulig å nyttiggjøre oss de ressursene som finnes på tvers.

Pr. 17.11.2014 har 60 % av deltagerne som sluttet i programmet gått over i arbeid eller utdanning, noe som er godt over snittet i landet og resten av Oslos bydeler.

Jobbsjansen

Jobbsjansen er en videreføring av prosjektet Ny sjanse og er fra 2013 en permanent ordning. Ordningen er basert på modellen fra Introduksjonsprogrammet. Formålet med ordningen er å øke sysselsettingen blant innvandrere som er uten tilknytning til arbeidslivet og som ikke fanges opp av andre ordninger. Prioritert målgruppe er hjemmeværende kvinner. I 2014 har Jobbsjansen i Bydel Grünerløkka gjennomgått en stor utvikling. Det ble i forbindelse med søknaden for dette året lagt inn en betydelig økning i størrelse av programmet, det ble innvilget 4,1 millioner fra IMDi for 2014 og vi har økt antall deltakere fra 15 til 50. Dette har også betydd en betydelig innsats for å innrullere alle og få alle i aktivitet. Pr. 01.09.2014 var resultatet at 100 % var i arbeid eller utdanning.

Bolig

Bydelens boligarbeid er i tråd med Boligsosial handlingsplan, som viser hovedutfordringer og satsningsområder. Antall personer med behov for oppfølging knyttet til bolig har økt de siste årene. Dette gjelder både framskaffelse og etablering i bolig og bistand til å unngå tap av bolig. NAV opplever at de som trenger bistand har større utfordringer enn tidligere. Dette kan settes i sammenheng med nedbygging av institusjoner for behandling av rus og psykisk helse.

Bydelens boligarbeid prioriterer oversikt over kommunale leietakere, kunnskap om det private leiemarkedet og utstrakt samarbeid for å oppnå et helhetlig boligarbeid i bydelen. Barns oppvekstforhold står sentralt i alle vurderinger. Antall søknader om kommunal bolig er fortsatt høyt. Boligkontoret har i 2014 brukt kvoten for startlån og etableringstilskudd svært målrettet, i tråd med en dreining av ordningen mot stadig mer vanskeligstilte fra ny forskrift i 2014. Forbruket på lån går noe ned, mens forbruket av tilskudd er høyt. Dette er en konsekvens av den nye forskriften. Økt innsats på råd og veiledning har ført til at flere har fått startlån og tilskudd til å kjøpe egen bolig. Denne satsningen har gitt flere mulighet til å gå fra kommunal bolig til egen bolig. Bydelen har også benyttet muligheten til forlenget nedbetalingstid inntil 50 år, noe som gir flere vanskeligstilte muligheter på boligmarkedet.

Arbeidet med koordinert tilstedeværelse og personalbaser i bomiljøene fortsatte i 2014. På Dælenenga har prosjektet Fremtidshuset gitt vanskeligstilte ungdommer bolig med oppfølging. Det er en personalbase som gir tett oppfølging til beboerne som alle har individuelle avtaler om booppfølging. I tillegg til å følge opp ungdommene arbeider personalet med nærmiljøet og har tatt tak i kriminalitet, ulovlig bosetting og forsøpling. I forbindelse med prosjektet har også uteområdet foran blokken fått en tiltrengt opprustning i samarbeid med Boligbygg, KOM, Husbanken m.fl. Også i Trondheimsveien er det en kommunal gård med personalbase i 2014. Bomiljøet her består av beboere med til dels svært store utfordringer knyttet til rus og psykisk helse, og det er kontinuerlig store utfordringer med å holde gården trygg for beboerne. NAV sosial har videre personale på Løren som samarbeider med en utleier og gir oppfølging av familier med spesielle behov. Søknadskontoret har etablert personalbase for psykisk utviklingshemmede ungdommer i Sofienberggata.

Østerdalsgata 7b boliger drives i samarbeid med bydelene St. Hanshaugen og Gamle Oslo. Målgruppen er personer med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse og huset driftes av Bydel Grünerløkka.

Booppfølging er ikke bare knyttet til individuelle tjenester, men også til det bydelens samarbeidspartnere foretar seg. Bydelen bistår Boligbygg og entreprenører med å komme inn i boliger for å utføre vedlikeholds- og rehabiliteringsarbeider.

Rus og psykisk helse

NAV sosial har en stor fagavdeling for rus og psykisk helse som yter sosiale tjenester til alle som har rus eller psykisk helse som hovedproblem. Fagavdelingen samarbeider nært med Søknadskontorets fagkonsulenter på rus og psykiatri, Hjemmetjenestens avdeling for miljøarbeid og psykisk helse samt boligkontoret. Innsatsen rettet mot ungdom er styrket og avdelingen deltar i et kvalifiseringsprosjekt rettet mot ungdom. Avdelingen har prioritert oppsøkende arbeid i bydelens rus- og psykiatriboliger og annet arbeid ute i miljøet. Avdelingen har ansvar for å vurdere bruk av tvangstiltak overfor rusavhengige og gravide rusmisbrukere. Dette er svært arbeidskrevende og det er en økning i bekymringsmeldinger vedrørende gravide.

Flere andre avdelinger ved NAV sosial bistår brukere med utfordringer knyttet til rus og psykisk helse. Mange av disse har behov for bistand til å fremme krav om uføretrygd. Det er etablert et prosjekt for avklaring av helse og eventuell arbeidsevne. Sosialtjenesten har i den forbindelse ansatt en psykolog som gjør utredninger og bistår i arbeidet med å fremme krav om uføretrygd.

«Nyttig Arbeid» er et byomfattende kvalifiseringstiltak for rusavhengige driftet av Bydel Grünerløkka. Tiltaket er et samarbeid mellom bydelen og Velferdsetaten. Tilbudet er beskrevet under punktet Seksjon for kvalifisering og miljø.

NAV sosial har dessverre også i 2014 registrert en rekke grove trusler og vold fra personer med store problemer knyttet til rus og/ eller psykisk helse. NAV sosial har vektertjenester i publikumsmottaket.

Prosjekter

NAV sosial har søkt og fått statlig støtte til flere prosjekter. Gjennom å innrette arbeidet mot prioriterte områder innen kvalifisering, rusmiddelmisbruk, boligtiltak, norskopplæring, ungdom og barnefamilier, er det gitt forsterkede tilbud til vanskeligstilte med hjelp av eksterne midler.

Oslo Piloten og TOT

Bydelen har siden 2004 drevet det byomfattende prosjektet Oslo Piloten som gir sosialtjenester til antatte ofre for menneskehandel. Bydel Grünerløkka er i tillegg vertskap for og samarbeidspartner med TOT-koordinator (koordinator for tiltak mot menneskehandel) som arbeider mot menneskehandel og prostitusjon.

Økonomisk sosialhjelp

Bydelens netto ramme til økonomisk sosialhjelp er i justert budsjett 2014 på 131,270 mill. Forbruket og antall mottakere har gått kraftig opp i forhold til tidligere år, da bydelen har hatt mindreforbruk på sosialhjelp. For 2014 regnes det med ca. 8 mill.kr i merforbruk.

I oktober 2014 mottok 1012 husstander sosialhjelp og i gjennomsnitt har 936 mottatt stønad pr. oktober måned i 2014. Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp har gått kraftig opp i 2014, antall mottakere i oktober 2013 var 856. Gjennomsnittlig utbetaling pr. bruker per måned var i oktober 2013 kroner 12 500,-. I 2014 fikk vi en økning til et gjennomsnitt på kr. 13 037,- pr. bruker per måned i oktober. KVP-stønad inngår ikke i disse beløpene. Antall unge sosialhjelpsmottakere har økt gjennom året fra 103 i januar til 146 i oktober.

5.4.2 utfordringer og tiltak sosialtjenesten, kvalifisering og økonomisk sosialhjelp

Innføring av nytt saksbehandlingssystem i sosialtjenesten – FASIT

Nytt saksbehandlingssystem skal innføres høsten 2015. Planene viser at det i liten grad legges opp til å bruke sentrale ressurser til opplæringstiltak for ansatte, ansvaret legges på den enkelte bydel. Det medfører at deler av personalet må stå for opplæringen i tillegg til at alle må på kurs. FASIT baserer seg på skanning av dokumenter. Erfaringene fra andre tjenester som skanner dokumenter er at dette er tidkrevende og ressurskrevende.

Arbeid / Tiltak

Kvalifiseringsprogrammet, Introduksjonsprogrammet og Jobbsjansen vil fortsatt være de viktigste tiltakene for kvalifiseringsarbeid i Bydel Grünerløkka.

Det er stort behov for prekvalifisering både for Kvalifiseringsprogrammet og andre arbeidsmarkeds-tiltak. Det er et spesielt behov for norskopplæring og yrkesrettet norskopplæring, men også tilbud rettet mot ungdom som Drømmeukene. Mange fyller ikke kravene til norskprøve 3 og er således utelukket fra arbeid innen helse- og omsorgssektoren og i barnehagene. Kravet til gode norskkunnskaper er vanlig i de fleste bedrifter.

Forskning og våre erfaringer viser at praksis i ordinære virksomheter er den beste inngangsbilletten til arbeidslivet. NAV sosial vil fortsette å styrke rekrutteringen av kvalifiseringsplasser både i bydelens egne tjenester, hos våre samarbeidspartnere og i det private næringslivet. NAV sosial vil ta godt vare på de kontakter bydelen nå har et etablert forhold til. Dette krever tett oppfølging av både arbeidsgiverne og de som er i kvalifisering. Næringslivskontakt krever en egen metodikk og oppfølging. NAV sosial vil i 2015 søke å knytte til seg flere bedrifter som de kan gi opplæring og støtte til. Bydelens tjenestesteder kan i større grad enn i dag bidra med kvalifiseringsplasser og vi vil i 2015 søke å etablere forpliktende samarbeid med store tjenestesteder både i bydelen og i andre deler av kommunen.

Det er et mål å øke bruken av statlige tiltak. Dette er en kvalifiseringsressurs som må utnyttes fullt ut og statlige tiltak gir deltakerne rett til tiltakspenger. Dette gir en innsparing på økonomisk sosialhjelp. NAV sosial setter i samarbeid med statlig side i NAV inn tiltak for å heve kompetansen på statlige tiltak og virkemidler.

AAP har en makstid på 4 år. Det vil fortsatt være viktig i 2015 at mottakere av AAP får tilstrekkelig oppfølging. NAV sosial har ikke tilstrekkelige ressurser til oppfølgingsarbeid i 2015, dette må derfor

gjøres av statlig ansatte. NAV sosial oppgave blir da kun å holde oversikt og være pådriver for at AAP-brukerne skal få de tjenester de har krav på. Dersom oppfølginger ikke blir tilstrekkelig er det stor risiko for at mange vil måtte søke økonomisk sosialhjelp etter endt AAP.

Kvalifisering og miljø

Hjelpemiddellageret og «Quo vadis?» er byomfattende tiltak, hvor driftsutgiftene må holdes innenfor budsjettammen. Det er utfordrende å holde budsjettammene for vedlikehold og rydding i bydelens parker og samtidig levere et resultat som møter befolkningens forventninger.

Publikumsmottak

Med økningen i antall nye henvendelser til NAV er det en utfordring å kunne kartlegge og å igangsette gode nok tiltak raskt i mottaket, slik at brukerne blir økonomisk selvhjulpne uten bli langvarige mottakere av sosialhjelp.

Bolig

Bydelens boligsosiale handlingsplan tydeliggjør prioriteringer for bruk av bydelens boligvirkemidler. Riktig bruk av boligvirkemidlene bidrar til mulighet for et selvstendig liv. Særlig er fornuftig bruk av bydelens mange kommunale utleieboliger en utfordring. Kommunal bolig er ikke den beste løsningen for alle vanskeligstilte. Et grunnkrav for å få kommunal bolig er at inntekten er relativt lav. Leien subsidieres av inntektsgraderte bostøtteordninger og dekkes for noen av sosialhjelp. Dette kan svekke motivasjonen for å komme i inntektsbringende arbeid, fordi man med økt inntekt opplever stor reduksjon av bostøtte og dermed økte boustgifter. Etter hvert kommer man over inntektsgrensen og risikerer å måtte finne annen usubsidiert bolig. Den økonomiske vinningen av å komme i arbeid kan bli svært liten og i noen tilfeller er den negativ. Det er nødvendig å sikre en hensiktsmessig bruk av bydelens kommunale boliger, slik at målene i Oslo kommunes boligbehovsplan og bydelens boligsosiale handlingsplan i størst mulig grad blir innfridd.

Boligkostnadene er høye i Bydel Grünerløkka. Dette gjelder både eide og leide boliger. Høye boligkostnader er et hinder på veien mot å etablere økonomisk selvstendighet.

En mer bevisst og målrettet bruk av boligvirkemidler gjør at behovet brukerne har for bistand i forbindelse med visninger og anbudsrunder har økt. De som har fått innvilget lån og tilskudd og som trenger bistand til kjøp av bolig skal få det. Mange av brukerne har mangelfulle norskkunnskaper, dette vanskeliggjør deres muligheter på markedet.

I forbindelse med uførereformen og dens overgangsordninger vil det bli mer komplisert å vurdere uføres fremtidige økonomi. Dette stiller krav til langsiktige vurderinger og høy kompetanse i saksbehandlingen. Byrådet har for 2015 foreslått å fjerne kommunalt boligtilskudd for nye brukere. Dette sammen med uførereformen medfører usikkerhet om færre med varig trygd vil ha evne til å betjene et startlån.

Bydelen ønsker å videreføre samarbeidet med Boligbygg (BBY) om de kommunale boligene, særlig på Dælenenga og i Trondheimsveien. Bomiljøet er utfordrende, og beboergruppen er sammensatt. Bydelen har mange små kommunale boliger som i stor grad er konsentrert på få områder. Det er ønskelig med tilgang på større leiligheter, større spredning av kommunale leiligheter og flere leiligheter som er tilpasset bevegelseshemmede. Utviklingen går mot at flere skal bo hjemme og få

hjelp der de bor. Dette krever en annen standard på leilighetene når det gjelder utforming og tilgjengelighet. I tillegg er konsentrasjonen en utfordring når det gjelder bomiljø og tilgang på boliger.

Barnefamilier

Oppvekst i hjem der foreldre er uten arbeid eller annen meningsfull aktivitet er uheldig. Barn trenger gode rollemodeller og det er derfor svært viktig at foreldrene har en hverdag med meningsfylt aktivitet. Kampen mot barnefattigdom er prioritert i bydelen.

Tiltak for å få foreldre ut i aktivitet vil bli prioritert. Kvalifiseringsprogrammet vil for mange foreldre være en inngangsport til arbeidslivet og dermed egen inntekt og selvstendighet. Likedan vil det legges spesiell vekt på å finne gode boligtiltak til familier, slik at bolig blir en hjelp til større selvstendighet.

NAV sosial vil samarbeide med andre tjenester i bydelen med mål om best mulig tilværelse for barn og barnefamilier, og motivere for barnehage og andre typer tilbud der barn møter andre barn og voksne. Familieplanprosjektets metodikk vil bli videreført og vi vil integrere deler av metodikken fra Barnevernets oppstartsmøter. Bydelen vil da kunne samordne ulike tjenesters arbeid og tilbud.

Ungdom

Bydelen vil prioritere ungdom, spesielt i forhold til overgang fra barnevern til NAV sosial og når det gjelder kvalifisering og bolig. Mange ungdommer har utfordringer med bruk av rusmidler og sviktende helse.

Som en konsekvens av at tiltakene NAV stat har å tilby ikke når fram til ungdom med mange og sammensatte problemer, har bydelen sett det nødvendig å utvikle egne tiltak. Det dreier seg om hvordan en tilrettelegger for ungdom, hvordan en motiverer dem og ikke minst gir dem opplevelse av mestring. For de unge er det viktig å bli sett og finne indre motivasjon til å starte i arbeid eller skole. Utvikling av Drømmeuka og Fremtidshuset er sentralt i dette arbeidet og forutsetter godt samarbeid i bydelen.

Bydelen vil legge stor vekt på å finne kvalifiseringsløp som fører fram til arbeid. Samarbeid med næringslivet er helt sentralt. Mange unge trenger oppfølging over lang tid. Bolig, økonomi og helse er sentrale temaer i tillegg til å gå på jobb/skole. Mange har lite eller ikke noe nettverk som følger dem opp. Et godt tilbud til de vanskeligstilte ungdommene krever helhetstenkning med felles innsats fra Ungdomsavdelingen, psykolog, Fremtidshuset og Drømmeukene.

Introduksjonsprogrammet / Flyktninger

Systemet for tildeling av integreringstilskudd for flyktninger gir kompensasjon pr. førstegangsbosatte flyktning med kr. 100.000. Alle forespørsler/henvendelser fra flyktninger og alle aktive brukere som er flyktninger, må registreres slik at bydelen får det integreringstilskuddet den er berettiget til. Introduksjonsprogrammet jobber kontinuerlig med lister og undersøkelser for å innhente det bydelen har krav på.

Introduksjonsprogrammet jobber også sammen med Husbanken om et pilotprosjekt hvor målet er å bedre nyankomne og de med svake norskkunnskapers forståelse av grunnleggende økonomi og muligheter/betingelser for kjøp av egen bolig med Husbankens virkemidler. Flere skal settes praktisk

i stand til å bli selvhjulpne og komme inn på boligmarkedet. Målet er at det i 2015 skal ferdigstilles et kursopplegg spesifikt tilpasset målgruppen.

Det er en utfordring å skaffe egnet bolig og gode arbeids- og tiltaksplasser til flyktningene.

Tilskuddet til Introduksjonsprogrammet dekker ikke de faktiske kostnadene.

I 2015 vil vi fortsette å arbeide med et familieperspektiv med særlig vekt på psykisk helse. Bydelen vil også prioritere næringslivsarbeid og norskopplæring på arbeidsplass.

Rus og psykisk helse

NAV sosial har i 2014 sett en økning i tallet på nye brukere med problemer knyttet til rus og psykisk helse. Økningen har vært sterk blant de unge og vi har store utfordringer med å finne egnet bolig og behandling for gruppen. Det er en markant økning i tallet på gravide misbrukere og bruk av tilbakeholdelse i institusjon uten eget samtykke.

Tjenestene er rettet mot brukernes behov for hjelp til å klare seg i dagliglivet, uavhengig av diagnoser. Bydelen har mange innbyggere som sliter med komplekse problemer med rusmiddelmisbruk og/eller psykisk helse, mange vil sannsynligvis trenge hjelp resten av livet. Det er likevel alltid en målsetting at hjelpen gis som trening til mest mulig selvstendighet.

For mennesker som sliter med problematikk knyttet til rus og/ eller psykiske lidelser, er aktivitet, bolig og nødvendig behandling de viktigste elementene for et verdig liv. I tillegg til arbeidskvalifiserende tiltak har bydelen aktivitets- og møteplassstilbud på Aktivitetshuset (hver dag) og Grünerløkka seniorsenter (3 kvelder pr uke). Bydelen vil arbeide for å benytte eksisterende tilbud bedre og se om det er mulig å skape nye tilbud/utvide eksisterende tilbud innenfor budsjett-rammene. KOM viderefører tiltaket «Nyttig Arbeid» som sysselsetter og kvalifiserer målgruppen i LAR. Bydelens tjenester skal være en pådriver for samarbeid med Lovisenberg sykehus/ DPS og Helseetaten og Velferdsetaten. Det er viktig å inkludere samarbeidspartnerne i felles oppfølging "hjemme hos" brukerne/ute i bydel.

Personer med psykiske lidelser og rusavhengighet har ofte utfordringer knyttet til bolig. Bydelen vil i 2015 bruke ressurser på nærmiljøarbeid og booppfølging overfor målgruppen. Gjennom dette ønsker vi å unngå at personer med store problemer i tillegg blir bostedsløse samtidig som vi unngår at nærmiljøet blir skadelidende.

Prosjekter og inntekter

Sosialtjenesten vil så langt det er mulig, søke prosjektmidler til drift av kvalifiseringstiltak, tiltak mot fattigdom og rusmiddelavhengighet.

KOM vil søke finansiell støtte hos stat og kommune til virksomhet som både er kvalifiseringstiltak og samtidig tjenester til befolkningen.

Økonomisk sosialhjelp

Det er krevende å gi god og effektiv hjelp og samtidig overholde budsjett for økonomisk sosialhjelp.

Det er en rekke faktorer som påvirker om dette skal lykkes. Det er viktig med full utnyttelse av ordningen med KVP og samtidig sikre så god kvalitet på tilbudet at det gir varig hjelp til selvhjelp.

Det må framskaffes tilstrekkelig med praksisplasser av god kvalitet. Det tette oppfølgingsarbeidet må videreføres i alle ledd. Forbruk av økonomisk sosialhjelp er også nært knyttet til den generelle

økonomiske utviklingen i samfunnet og er følsomt for endringer i rammebetingelser fra stat og kommune. Det siste kan være tilskudds og støtteordninger som for eksempel bostøtte eller endringer i trygderegler og statlige arbeidsmarkedstiltak. I 2015 trer uførereformen i kraft. Det er knyttet betydelig usikkerhet til hvilke konsekvenser endringene vil få for brukernes inntekter blant annet kan reformen påvirke statlig bostøtte. Reformen medfører en risiko for økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp.

NAV sosial utfordringer og utgifter påvirkes av partnerskapet i NAV og spesielt av budsjetter og bemanning på statlig side. Kvalifiserings- og sysselsettingsarbeid og saksbehandling av krav om trygdeytelser på statlig side gir direkte utslag i økonomisk sosialhjelp. Bydelen har sett en sterk nedgang i antall som får Arbeidsavklaringspenger. Bydelen prioriterer derfor arbeidet med bistand overfor sosialhjelpsmottakere på dette området.

Følgende månedlige satser er foreslått av byrådet for 2015:

Økonomisk sosialhjelp:	
Enslige som bor alene	Kr. 6 435,-
Ektepar/samboere	Kr. 10 102,-
Enslige forsørgere	Kr. 7 328,-
Barnetillegg 0 – 10 år	Kr. 1 448,-
Barnetillegg 11 – 17 år	Kr. 1 922,-
Unge hjemmeboende 18 – 24 år	Kr. 1 922,-

Byrådet legger vekt på at normene er veiledende og at NAV sosial har plikt til å utøve individuelt skjønn, særlig i forhold til barnefamilier.

Et stort antall sosialhjelpsbrukere trenger koordinert innsats, tett oppfølging og individuelt tilrettelagte tiltak. Dette er ressurskrevende, og krever et utstrakt og godt samarbeid med andre deler av tjenesteapparatet. Bydelen viderefører arbeidet med individuell plan.

Noen sentrale tiltak for 2015 er:

- Videreutvikle Kvalifiseringsprogrammet ved NAV sosial
- Økt bruk av statlige tiltak i kvalifiseringsarbeidet
- Økt samarbeid med næringslivet om kvalifiseringsplasser og sysselsetting
- Sikre at de som har behov for det søker AAP
- Gå i dialog med VEL for å utvide kvotene for startlån og etableringstilskudd slik at flere kan bli eier av egen bolig
- Opprettholde utadrettet virksomhet i nærmiljøarbeid og booppfølging, personalbaser i lokalmiljøet.
- Bistå brukere med inntektssikring gjennom statlige ordninger, helseavklaringsprosjektet
- Arbeide for tilskudd til lokalt løft i områder med mange kommunale boliger
- Ungdommer som overføres fra Barnevernet har store behov for oppfølging og krever samarbeid mellom NAV sosial og Barnevernet både før og etter overføring
- Ordningen med småjobber til ungdom fra utsatte familier videreføres som et tiltak mot fattigdom.
- Søke prosjektmidler innen helse- og sosialtjenestene.

5.4.3 Mål- og nøkkeltall for funksjonsområde 1 og 4 Sosialtjenesten m.m.

Funksjonsområde 1 og 4	Måltall 2013	Resultat 2013*	Måltall 2014	Måltall 2015
Finansiering til kjøp av boliger – andelen søknader behandlet innen 1 måned	80 %	91,4 %	80 %	90 %
Søknad om kommunal bolig – andelen søknader behandlet innen 3 måneder	95 %	95,4 %	95 %	95 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivisert innen 6 måneder	80 %	89,8 %	80 %	85 %
Antall personer i døgnovernattingssteder uten kvalitetsavtale (pr. 31.12.)	0	7	0	0
Antall personer i døgnovernatting med opphold > 3 mnd. (pr. 31.12.)	0	1	0	0
Økonomisk sosialhjelp – andel søknader behandlet innen to uker	95 %	83 %	95 %	95 %

* Kilde: årsstatistikk for bydelen

Nøkkeltall i bydelbudsjett for FO1/FO4 Sosialtjenesten m.v	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Bydelen 2011	Bydelen 2012	Bydelen 2013	Kildegrunnlag for bydelene
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	17 948	17 317	17 750	2 038	1 965	2 132	Kostra/Oslo-statistikken
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet ¹⁾	2 671	2 698	2 677	305	336	409	Questback /Års-statistikken for bydelene
Antall deltakere i introduksjonsordningen ¹⁾	963	1 004	1 055	79	88	106	Årsstatistikken for bydelene
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år ²⁾	4,1	3,9	3,9	5,2	4,8	4,9	Kostra/Oslo-statistikken
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år ³⁾	3,9	3,8	4,0	3,7	4,2	5,2	Kostra/Oslo-statistikken
Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad til sosialhjelp pr mottaker (bidrag + lån)	51 888	52 741	56 975	48 477	50 287	56 173	Kostra/Oslo-statistikken
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,8	5,7	5,9	5,4	5,3	5,3	Kostra/Oslo-statistikken
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,8	4,8	5,0	3,7	4,0	4,3	Kostra/Oslo-statistikken
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde ⁴⁾	53,4	53,2	53,0	51,7	50,5	48,6	Kostra/Oslo-statistikken
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	46,2	45,6	46,8	41,7	41,9	40,3	Kostra/Oslo-statistikken

Tall fra Kostra/Oslostatistikken: Tallene for hele Oslo er basert på en spesialbestilling fra SSB/Kostra for å fjerne dobbelttelling av mottakere. De offisielle KOSTRA-tallene har for høye brukerrater, for kort stønadsperiode og for lave enhetskostnader for Oslo som helhet, fordi mottakere som flytter mellom bydeler blir telt flere ganger.

1) Nøkkeltallet er endret fra antall pr 31.12. til antall i løpet av året. Verdiene for 2011 og 2012 er endret tilsvarende.

2) Sosialhjelpsmottakere 25-66 år pr år delt på antall innbyggere 25-66 år pr 1.1. året etter.

3) Sosialhjelpsmottakere 18-24 år pr år delt på antall innbyggere 18-24 år pr 1.1. året etter.

4) Andelen for Oslo 2012 er justert ned fra 54,4 ift korrigeringer i SSB.

5.4.4 Merknader til driftsbudsjett sosialtjenesten og økonomisk sosialhjelp:

- Aksept kontaktsenter og omsorgshus. Det er budsjettert med midler tilsvarende byrådets foreslåtte tildeling – 11,76 mill.
- Bydelens tildeling til drift av "Quo Vadis?" er på 3,56 mill.
- Bydelens tildeling til drift av Hjelpemiddellageret er 4,6 mill.
- Det gjennomføres lønnsrelaterte kutt i NAV sosial for 4,6 mill. med slik avdelingsvis fordeling:
 - Ungdom: 1 050 000
 - PM/mottak: 200 000
 - Familie: 700 000
 - Intro.program: 700 000
 - Rus/psyk: 700 000
 - Bolig: 300 000
 - Avklaring: 700 000
 - Stab: 250 000
- Svangerskapspermisjon stab helse- og sosialavd. uten inntak av vikar 0,56 mill.
- Driftskostnadene ved NAV reduseres med 0,7 mill.
- Innsparing refusjon sykepenges økes med 0,5 mill.
- Reduksjon i kjøp av rusplasser 0,7 mill.
- Økt eksternfinansiering av prosjekter med 3 mill. på NAV sosial og 0,5 mill. i KOM
- Det er avsatt 0,5 mill. til videre drift av Drømmeuka
- Bydelens nettoramme for økonomisk sosialhjelp i 2015 er av byrådet foreslått til 133,12 mill. inkl. særskilt tildeling til Oslo piloten med 6 mill.
- Utfra utviklingen av merforbruket for sosialhjelpen i 2014 foreslås ingen omdisponeringer av rammen for økonomisk sosialhjelp til drift
- Bydelen har en forventning til inntekt i 2015 i form av refusjoner av etterbetalte trygdeytelser på 7,5 mill. Dette gir bydelen en bruttoramme for sosialhjelp på 140,62 mill.
- Frydenberg skole har økt sitt bidrag fra 0,25 mill. til 0,35 mill. til drift av kantine, slik at dagens drift og kvalifiseringsplasser opprettholdes i 2015
- 0,2 mill. omdisponeres fra Oslo Piloten til TOT-koordinator
- En 100 % stilling i NAV sosial finansieres via tilskudd til drift av Oslo Piloten
- Bydelens ramme for Kvalifiseringsprogrammet er på 50,92 mill.
- Økt antall i introduksjonsprogrammet fra 66 til 75 deltakere
- Inntekt fra REN til drift av miljøstasjonen Kampen 1,150 mill.
- Inntekt fra REN til drift av miljøstasjonen i Sofienbergparken med 1 mill.
- Tilskudd til Bydelrusken og parkdrift til sammen 1,2 mill.
- Redusere drift av Nyttig arbeid tilsvarende tildelt ramme 0,55 mill.
- Økte salgsinntekter i KOM 0,35 mill.
- Reduserte driftskostnader/effektiviserende tiltak KOM kr 0,45 mill.
- Midler til utskifting av en tjenestebil i KOM kr 0,3 mill.

Budsjettekniske forutsetninger for 2015:

- Gjennomsnittlig 884 aktive klienter med utbetalt økonomisk sosialhjelp pr. mnd. i 2015
- Gjennomsnittlig brutto utbetalt sosialhjelp pr. klient pr. mnd. 12 310,-. Beregnet på bakgrunn av brutto sosialhjelpsbudsjett fratrasket kjøp av bo- og rehabiliteringsplasser for rus og psykisk helse.
- Måltall deltakere i kvalifiseringsprogrammet er 214
- Gjennomsnittlig brutto utbetalt kvalifiseringsstønad pr. deltaker er 13 500,- pr. mnd.
- Måltall deltakere i introduksjonsordningen er 75
- Gjennomsnittlig brutto utbetalt introduksjonsstønad pr. mnd. er 12 500,-

5.5 Nærmiljø og administrasjon

5.5.1 Status nærmiljø og administrasjon

Området dekker den sentrale administrasjonen med lønn og driftsmidler, drift av bydelens felles IKT-utstyr og systemer, bedriftshelsetjeneste, servicekontor, parker og nærmiljøanlegg, utleie av gågate, fortau og plasser utenfor sentrum og sekretariatsfunksjon for bydelspolitikere.

I 2014 har tjenesten vært preget av følgende forhold:

Administrasjonen

- Gjennomføring av vedtatt budsjett
- Internkontroll økonomi
- Økt kompetanse i anskaffelser i bydelens tjenester
- Styrking av kompetansen i Agresso HR, herunder utvikling av samarbeidet mellom HR-avdelingen og tjenestestedene
- Utvikle og kvalitetssikre tjenestestedenes kompetanse i forhold til HMS, herunder spesielt HMS-modulen
- Gjennomføring og oppfølging av bruker- og medarbeiderundersøkelser
- Oppfølging av Strategisk plan
- Utvikling av trekantsamarbeidet (forholdet mellom vernetjenesten, tillitsvalgte, likestillingsrepresentant og ledelse)
- Konkretisering og tydeliggjøring av HR-avdelingens personalstrategiske oppgaver
- Gjennomføring av lokale lønnsforhandlinger
- Sekretariatsfunksjon for politiske utvalg, komitéer og råd
- Oppgradering av saksbehandlingssystemet Doculive til nyeste versjon med påfølgende kompetanseutvikling/opplæring i hele organisasjonen
- Arbeid med arkivplan og forberedelse til overgang til fullelektronisk arkiv inneholdende utarbeiding og implementering av arkivrutiner og saksbehandlingsrutiner
- Forberedende arbeid i forbindelse med innføring av «Løftet» - Oslo kommunes nye nettsider
- Informasjonsstøtte for tjenestestedene og opplæring av ansatte i publisering
- Gjennomgang av og opprydding i alle eksisterende IKT-rutiner

Park, nærmiljø, LA21

- Inngåelse/oppfølging av driftsavtaler på vannanlegg, ordinær parkdrift, taggefjerning, avfallstømming og innleie av sommertoiletter
- Økt utleieaktivitet som følge av budsjettvedtak
- Ekstra innsats; avfallshåndtering og overnatting i parker
- Fortsatt samarbeidet med politiet og Bymiljøetaten; tiltak rettet mot overnatting i parkene og tilhørende hygieneproblematikk
- Søkt om økte midler til vedlikehold og avfallshåndtering grunnet økt bruk av parkene
- Søkt midler til rehabilitering av Schous plass
- Trygghetstiltak; beskjæring av busker for å skape innsyn og oversikt i parkene, samarbeid med Bymiljøvaktene om økt tilsyn i tiltaksområder
- Systematisk kontroll og oppfølging av inngåtte leieavtaler og ulovlig bruk av areal på bydelens fortau, plasser og gågate
- Bydelsadministrasjonen er miljøsertifisert

5.5.2 Utfordringer og tiltak nærmiljø og administrasjon

Bydelen står overfor store faglige og økonomiske utfordringer i årene framover og det stilles store krav til omstillingsevne og innovasjon for å møte disse utfordringene. Det er derfor både naturlig og nødvendig å styrke det tverrfaglige og organisatoriske samarbeidet på tvers av avdelingene i tillegg til å styrke arbeidsgiver-/lederrollen og arbeidsmiljø/nærværssamarbeidet i den kommende perioden.

Parkene krever store ressurser og sett i lys av bydelens budsjettsituasjon, krever arbeidet med avfallshåndtering og vedlikehold stramme prioriteringer. Oppfølging av utleie på kommunal grunn krever også store ressurser.

Administrasjon

- Gjennomføring av budsjett
- Bidra til å øke ledernes forståelse for og kompetanse i budsjettstyring og rapportering
- Fortsatt utvikling av internkontroll økonomi
- Fortsatt styrking av kompetanse i anskaffelser.
- Oppfølging av strategisk plan
- Konkretisere og utvikle strategisk plattform for bydelens personalpolitikk med spesiell fokus på leder-/arbeidsgiverrollen, kompetanseutvikling og utvikling av arbeidsmiljøet
- Utvikle HR-avdelingens støtte- og utviklingsrolle overfor tjenestestedene
- Videreutvikle arbeidet med omdømmebygging
- Sterkt fokus på tverrfaglig og organisatorisk samarbeid på tvers av avdelingene
- Gjennomføre Valg 2015
- Sekretariatsfunksjon for politiske utvalg, komitéer og råd
- Gjennomføre planperiode og overgang til fullelektronisk arkiv
- Gjennomføre kompetanseutvikling i organisasjonen samt implementere nye saksbehandlingsrutiner i Doculive
- Arbeid med arkivplan og påbegynne arbeidet med de ytre arkivene på de enkelte tjenestestedene med utvikling av tilpassede rutiner for den enkelte tjenestetype
- Påbegynne arbeidet med plan for langtidsbevaring av arkivmateriale
- Forberede overgang til digitalt førstevalg for bydelens brukere
- Utvikle nye rutiner for IKT-arbeidet
- Evaluere rutiner for informasjonssikkerhet
- Utarbeide ny informasjonsplan
- Styrke informasjonsarbeidet ved å vurdere nye kanaler som sosiale medier
- Utarbeide og implementere nye publiseringsrutiner i etterkant av innføringen av «Løftet»

Park, nærmiljø, LA21

- Avfallshåndtering, vedlikehold, sommertoiletter i parkene
- Tett samarbeid med Seksjon for kvalifisering og miljø om drift og vedlikehold av parker og plasser
- Fortsatt drift av Nyttig-i-park
- Søke Bymiljøetaten om økt belysning og beskjæring av trær i tiltaksområder
- Inngå samarbeid med Bymiljøetaten i forhold til treplanting og helhetlig planlegging av parkanlegg
- Fortsette iverksetting av trygghetsskapende tiltak i parker og plasser som beskjæring av busker/trær
- Kontroll og oppfølging av inngåtte leieavtaler og ulovlig bruk av areal på bydelens fortau, plasser og gågate
- Oppfølging av vedtak om etablering av Ruskenforum

- Samarbeid med politiet og Bymiljøetaten vedrørende overnatting i parkene samt iverksetting av hygienetiltak
- Samarbeide med politiet for å redusere narkotikaomsetningen
- Delta i arbeidet med Trygghetsindeks

5.5.3 Merknader til driftsbudsjett nærmiljø og administrasjon

- Inndragelse av en spesialkonsulentstilling/juridisk konsulent som følge av etablering av innkjøpsteam, myke tjenester i Velferdsetaten 0,56 mill.
- Ledigholdelse av stilling i økonomiavdelingen ved permisjon 0,45 mill.
- Effektivisering av rutiner IKT 0,5 mill.
- Reduserte utgifter energi 0,4mill.
- Redusert driftsbudsjett og ledigholdelse av stillinger ved fravær
- Priser på utleie av gater, torg og i parker er foreslått økt med 2,9 % (lik byrådets foreslåtte kommunale deflator)
- Redusert godtgjøring av enkelte folkevalgte verv 0,2 mill.
- Diverse økte refusjoner, inntekter og effektiviseringstiltak adm. 0,89
- Tiltakene gir en samlet innsparing på 3mill.

6 Funksjonsområde 2A Barnehager

Barnehager		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	338 106	352 802	336 559
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	40 191	42 611	50 220
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	129 143	133 811	133 658
14	Overføringsutgifter	5 161	5 537	5 248
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	512 600	534 761	525 685
16	Salgsinntekter	-51 043	-50 243	-59 796
17	Refusjoner	-10 075	-13 489	-12 188
18	Overføringsinntekter	-704	-1 080	-704
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-61 821	-64 811	-72 688
	Netto driftsbudsjett	450 779	469 949	452 997

6.1 Ansvarsområde barnehager

Funksjonsområdet inneholder:

- Kommunale barnehager inndelt i fem geografiske områder
 - Kveldsåpen barnehageavdeling på Rodeløkka barnehage
 - Byomfattende Samisk barnehage
 - Byomfattende flyktningbarnehage
- 12 private barnehager
- 2 private familiebarnehager med til sammen 3 hjem
- 1 åpen barnehage
- Språkstigen: et pedagogisk tilbud til minoritetsspråklige barn som ikke har barnehageplass
- Grünerløkka familiehus, avdeling Pedagogisk team (fra 01.01.2015 Avdeling for spesialpedagogisk hjelp)
- Grünerløkka familiehus, avdeling Familietiltak

Drift av barnehager er forankret i lov om barnehager med forskrifter og rammeplan for barnehager. Kommunen har ansvar for utbygging og drift av barnehager. Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass. Barn som har fått plass, har rett på plass fram til opplæringspliktig alder eller til skolestart.

Kommunen har plikt til å gi tilbud til:

- Funksjonshemmede barn dersom de etter en sakkyndig vurdering kan ha nytte av opphold i barnehage (lov om barnehager § 9).
- Barn som omfattes av omsorgsvedtak og andre vedtak fattet av fylkesnemnda i medhold av lov om barneverntjenester (§ 4-12 og § 4-4 fjerde ledd)
- Barn som sikres barnehageplass som frivillig hjelpetiltak etter vedtak i medhold av lov om barneverntjenester § 4-4 annet ledd.

Bydelen skal føre tilsyn med alle kommunale og private barnehager. Godkjente barnehager etablert før 2011 har rett til økonomisk rammetilskudd. Det er bestillerenheten i Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning som avgjør hvilke private barnehager som skal få rammetilskudd. Driften av barnehager reguleres for øvrig av vedtekter som fastsettes av eier. For de kommunale barnehagene utgjør Oslo kommunes standardvedtekter og den enkelte barnehages vedtekter til sammen de vedtekter som gjelder for den enkelte barnehage.

Familiehuset, avdeling Pedagogisk team har ansvar for å fatte vedtak og utføre spesialpedagogisk hjelp etter Opplæringsloven § 5-7 for førskolebarn. Avdelingen bidrar med observasjon/kartlegging og veiledning til barnehageansatte i samarbeid med barnehagens ledelse.

Familiehuset, avdeling Familietiltak har ansvar for å tildele og følge opp øremerket statlig tilskudd for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Tildeling skjer på bakgrunn av søknader fra barnehager og andre tjenester/tilbud i bydelen. Koordinering av ICDP (foreldreveiledningsprogram) er også tillagt avdelingen.

Tidlig innsats, egenmestring, møteplasser og samarbeid er innsatsområder i bydelens strategiske plan for perioden 2012 – 2015.

6.2 Innsatsområder barnehager

Tidlig innsats

All erfaring tilsier at det lønner seg å sette i gang tiltak tidlig der det er bekymring. Barnehagene er viktige arenaer for å fange opp bekymringer og involvere de tjenestene som er nødvendige for å kunne etablere gode tiltak, for de som trenger det.

Tidlig innsats er viktig. Jo tidligere bydelens tjenester kan fange opp bekymringer, desto større mulighet er det for å lykkes i arbeidet med å gi barna og deres familier den støtten og hjelpen de trenger for å ivareta omsorgssituasjonen.

Egenmestring

Bydelens grunnholdning er at innsatsen skal bidra til selvhjelpenhet. Barn og deres familier skal få hjelp til å klare seg selv og mestre sin egen livssituasjon. Bydelens tjenestetilbud er innrettet mot et selvstendig liv, aktiv og meningsfull tilværelse og hjelp til selvhjelp. Tjenestene skal i størst mulig grad utføres i samråd og dialog med bruker.

Møteplasser

Sosialt fellesskap og aktiviteter er nødvendig for et godt liv. For å kunne gi riktig og god hjelp tidlig, blir møteplasser viktig. Barnehagene er en viktig arena for bydelens barn. I møte med trygge voksne og jevnaldrende får de en trygg og god start på livet.

Ansatte skal ha møteplasser der de treffer ansatte fra andre tjenester – for i samarbeid å finne gode løsninger for brukerne.

Samarbeid

Bydelen har etablert en rekke samarbeidsrutiner og tverrfaglige møteplasser på ulike nivåer. Dette er fundamentet for å etablere tilbud som sikrer gode og koordinerte tjenester til barna. Det er utarbeidet en håndbok i tverrfaglig samarbeid som beskriver samarbeidsprosedyrer og forventninger til de ansatte når det gjelder det å tenke og handle tverrfaglig.

Behovene til brukerne kan ofte være sammensatte og komplekse. For å møte disse behovene på en helhetlig måte, må de ulike tjenestene samarbeide for å finne de rette tiltakene og de gode løsningene. Tiltak og tilbud til brukerne skal preges av felles tenkning og felles innsats. Gjennom samarbeid utvikles koordinerte tiltakskjeder.

6.3 Status barnehager

Familier med barn i barnehagealder orienteres om barnehagetilbudet gjennom kommunens og bydelens internettsider, barnehagene, Oppvekstavdelingen, Søknadskontoret, Helsestasjonen, Barnevernstjenesten og Servicekontoret. I tillegg orienteres befolkningen gjennom Oslo kommunes sentrale annonser i god tid før hovedopptaket 1. mars.

Oppholdsbetaling i kommunale barnehager fastsettes av Storting/bystyre. Foreldre med flere barn i barnehage får søskenmoderasjon.

I henhold til Forskrift om likebehandling av private og kommunale barnehager, samt innføring av maksimalpris, er det utarbeidet retningslinjer for beregning av kommunalt tilskudd til den enkelte private barnehage. Fra og med 01.01.2015 skal tilskuddssatsene beregnes med bakgrunn i gjennomsnittlig regnskapsførte kostnader to år tilbake for drift av kommunale barnehager.

Bydelen ga pr 01.11.2014 barnehagetilbud til 2756 barn i alderen 1- 5 år. Ved årets hovedopptak kunne bydelen tilby barnehageplass til alle søkere som fylte ett år før 01.09.14 i henhold til reglene for lovfestet rett til barnehageplass.

Det er gjennomført elektronisk tilsyn i alle kommunale og private barnehager i 2014. I de private barnehagene er det gjennomført stedlig tilsyn. Tilsynene har ikke avdekket alvorlige mangler. Inntrykket er gjennomgående at barnehagene i bydelen holder høy standard.

Ved bydelsutvalgets behandling av budsjett 2014 ble det fattet to verbalvedtak vedrørende barnehager:

9. Omstilling barnehager:

Ved disponering av prognostisert mindreforbruk 2013 skal det ved budsjettjustering i juni 2014 legges fram en plan for omstillingskostnader i barnehager med en øvre ramme 4 millioner.

Bydelsdirektøren la fram plan slik forutsatt på bydelsutvalgets juni-møte. I løpet av året er det gjennomført omstillingsarbeid i de kommunale barnehagene, og fra 01.08. er de organisert i fem geografiske områder. Dette har en innsparingseffekt og er samtidig en tydeliggjøring av ledelsesfunksjoner for økonomi, personalledelse og fagutvikling. De nye geografiske områdene danner utgangspunkt for Barnehageseksjonens samarbeid med andre tjenester i bydelen og barnehagenes arbeid med prioriterte satsningsområder (mer under Utfordringer og aktivitetsplan).

11. Kveldsåpen barnehage:

Fram til 1. juli 2014 vil bydelsutvalget gjøre et nytt forsøk på å få byrådets/bystyrets tilslutning til at den kveldsåpne barnehagen blir byomfattende, slik at det ikke belaster bydelens budsjett. Hvis dette initiativet ikke har ført til resultater innen 1. juli 2014, vil en bevilgning til videre drift ut 2014 bli prioritert ved disponering av mindreforbruket 2013. Det kveldsåpne tilbudet skal evalueres før årsslutt 2014.

Bydelsdirektøren har evaluert tilbudet i oppvekst-, miljø- og kulturkomiteens sak 25/14 (kartsatt og senere trukket som sak 86/14 i Bydelsutvalget).

Diverse informasjon om enkeltbarnehager:

- Hasle barnehage, nå Teglverket barnehage, har fra 01.08.14 fått nye midlertidige lokaler på Ola Narr. Ny barnehage ferdigstilles på Teglverkstomta til hovedopptaket 2016.
- Språkstigen har flyttet til Familiehuset. Språkstigen er bydelens pedagogiske tilbud for barn 4-5 år som ikke har barnehageplass og gir også tilbud om norskopplæring til mødrene.
- Grünerløkka åpen barnehage er en møteplass for bydelens småbarnsforeldre og deres barn. Åpen barnehage ble flyttet til Familiehuset i januar 2014, er godkjent for 30 barn i alderen 0-3 år og holder åpent 6 timer/uka. Sommeren 2014 ble et lekeområde utenfor ferdigstilt. Det er samarbeid med andre tjenester i bydelen om rekruttering av familier med minoritetsbakgrunn samt familier med barn med nedsatt funksjonsevne.
- En avdeling i Rosenhoff barnehage brant ned sommeren 2014. Barna ble overflyttet til Dynekilen barnehage. Rosenhoff driftes med én avdeling barnehageåret 2014-15, og Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har besluttet avvikling av den resterende avdelingen pr. 31.07.2015.
- Høsten 2014 startet bydelen en forsterket avdeling i Hammerfestgata barnehage. Avdelingen har 12 barn i alderen 1-6 år. Fire av plassene er for barn med nedsatt funksjonsevne.
- Høsten 2014 har Omsorgsbygg gjennomført nødvendige midlertidige utbedringer av varmtvann og varme i Sophies Hage barnehage. Bydelen ønsker full rehabilitering av barnehagen, og avventer svar på dette fra byrådsavdelingen.
- To nye private barnehager har åpnet; Læringsverkstedet Konfektfabrikken og Espira Marienfryd.
- En privat barnehage; Fanten, er avviklet i løpet av året.

Barnehageseksjonen har opprettet en arbeidsgruppe på tvers av barnehagene som jobber med strategier og tiltak for rekruttering av barnehagelærere. For barnehageåret 2014/15 er det innvilget 21 dispensasjoner fra barnehagelærerkravet i de kommunale og 19 i de private barnehagene. I 2013/14 var tilsvarende tall 42 i de kommunale og 18 i de private barnehagene. Spesielt for de kommunale barnehagene representerer dette en positiv utvikling.

Bydelens barnehager har pr i dag 11 ansatte som kvalifiserer seg til barnehagelærere gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU).

Parallelt med massiv utbygging og etablering av nye barnehageplasser, satser Oslo kommune og bydelen i økende grad på innhold og kvalitet i barnehagetilbudet. Kompetanseheving blant alle ansatte er en sentral del av arbeidet med kvalitetsutvikling. En gruppe sammensatt på tvers av barnehageområdene arbeider systematisk med kompetanseutviklende tiltak og opplæring i tråd med sentrale føringer og lokale behov. Barnehageseksjonen har en kompetanseplan for perioden 2012 – 2015. Ny plan utarbeides for perioden 2015 – 2018. Det avholdes årlig felles fagdag for alle ansatte i barnehagene. Det har i løpet av året vært gjennomført kurs og opplæring på alle nivåer knyttet til barnehagenes kompetanseplan, og overordnede tverrfaglige satsningsområder som tidlig intervensjon, samarbeid og myndiggjøring/egenmestring. Det er iverksatt systematisk veiledning av nyutdannede barnehagelærere, gjennomført kursrekke for pedagogiske ledere på dispensasjon, kursrekke for assistenter og en kursrekke for pedagogiske ledere med barnehagelærerutdanning. I tillegg jobbes det aktivt med veiledning og lokalt utviklingsarbeid i barnehagene.

Byråd for kultur og utdanning initierte i 2011 "Prosjekt Oslobarnehagen", et prosjekt som skal bidra til kvalitetsutvikling og styrking av barnehagen som læringsarena. Alle delprosjektene er implementert i de kommunale barnehagene. Bydelen har som mål at også de private barnehagene skal innføre Oslostandarden.

Utdanningsetaten har dokumentert at mange minoritetsbarn som har gått i barnehage har for dårlig språkforståelse når de begynner på skolen. Dette gjelder også i Bydel Grünerløkka.

I 2012 ble det innført krav om språkprøve 3 ved fast ansettelse i Oslo kommunes barnehager. For å øke språknivået blant de ansatte i bydelens barnehager har bydelen ved hjelp av basiskompetanse i arbeidslivet (BKA), kartlagt behovet for språkopplæring blant de ansatte og gjennomført kurs i samarbeid med Beret kompetanse. 42 assistenter har deltatt på kurs i løpet av 2014.

Barnehageseksjonen har ferdigstilt arbeidet med et eget digitalt språkverktøy: Språkløkka. Språkløkka benyttes i barnehagene på alle nivåer. Dette har vært et innovativt foregangsarbeid, har vakt oppmerksomhet i andre bydeler og interesse sentralt i Oslo kommune i videreutvikling av «Prosjekt Oslo-barnehagen».

Språkstigen består av språkgruppe/førskolegruppe for barna og norskkurs for mødrene samt felles familielæringsgruppe for barn og foreldre. Språkstigen rekrutterer barn til ordinær barnehageplass. I 2014 har 31 barn plass på førskolegruppa, pr. 05.11.14 har 26 barn begynt i barnehage, og 27 mødre har deltatt på Språkstigens foreldretilbud og kurs. Familiene rekrutteres først og fremst fra helsestasjonen.

De siste årene har flerspråklig assistanse blitt prioritert ved tildeling av "Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder". Barnehager som ved hjelp av midlene har kunnet ansette to-/flerspråklig assistent ser progresjon i arbeidet med språk i barnehagen.

I 2014 har bydelen gjennomført et prosjekt med språkressurs i 70 % stilling. Dette er en ekstra ressurs som har som mål å styrke språkarbeidet i barnehagene. Mer enn 90 barnehageansatte har fått veiledning gjennom språkressursen. Prosjektet videreføres i 2015.

Ressursene til spesialpedagogisk hjelp er organisert i Pedagogisk team.

Pr 1. oktober 2014 var det 42 barn som utløste ressurser til spesialpedagogisk hjelp etter Opplæringsloven § 5-7.

Gjennomsnittsvedtaket er pr 01.10.14 på 12,0 timer per uke. I 2013 var tilsvarende tall 48 barn og 11,7 timer.

Det er kjøpt 3 plasser i byomfattende spesialbarnehager i 2014.

Det er pedagogisk-psykologisk tjeneste i Utdanningsetaten som vurderer søknadene som kommer inn til bydel, og som del av denne vurderingen angir rammer bydelen er bundet til når vi skal fatte vedtak. Disse rammene er styrende både for faglig innhold og omfang i timer. Dette er et avvik fra andre typer beslutninger bydelen tar, det vanlige er at bydelen selv vurderer og beslutter hva som er tilstrekkelige tiltak.

I flere av vedtakene om spesialpedagogisk hjelp er det et utstrakt samarbeid med andre tjenester og spesialisttjenester. Det har vært avholdt månedlige drøftingsmøter hvor bydelens tjenester har kunnet drøfte førskolebarns behov for spesialpedagogisk hjelp. Pedagogisk – psykologisk tjeneste har deltatt på møtene sammen med Fysio- og ergoterapitjenesten, Helsestasjonen og en representant fra barnehagene.

Familiehuset har hatt stor pågang fra barnehagene om veiledning i forhold til barn med ulike typer språk – og uttalevansker, samt flerspråklig utvikling. Familiehuset er representert i gruppen nedsatt av barnehagene som har i oppgave å videreføre Prosjekt Oslobarnehagen, og støtter barnehagene i språkarbeidet.

Midler til tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne ligger i rammen til drift av barnehager. I motsetning til vedtak om spesialpedagogisk hjelp er dette ikke enkeltvedtak knyttet til enkeltbarn. Midlene er tiltenkt barnehager slik at de får muligheter til å legge til rette

tilbudet sitt for barn med nedsatt funksjonsevne, der hvor barnehagens ordinære ressurser ikke strekker til.

Det er tildelt tilretteleggingsmidler til 7 kommunale- og 3 private barnehager i 2014.

6.4 utfordringer og aktivitetsplan barnehager

Befolkningsprognosen viser en fortsatt befolkningsøkning i aldersgruppen 0-5 år i bydelen. Det er ikke planlagt åpnet nye barnehager i bydelen i 2015, men åpning av Hausmannsgate barnehage i Bydel St. Hanshaugen vil hjelpe på presset i sørvestre del av bydelen.

Framtidig full barnehagedekning i bydelen er avhengig av at Sophies Hage istandsettes til full drift.

Rammene for barnehagene er betydelig redusert de siste årene. For å møte reduserte rammer, økte administrative arbeidsoppgaver og økt krav til kvalitet, ble bydelens kommunale barnehager organisert i 5 områder fra 01.08.2014. Hvert område ledes av Seksjonsleder, 3 barnehageledere og en konsulent.

For å styrke det faglige arbeidet i barnehagene er det opprettet arbeidsgrupper innenfor fem satsningsområder.

- Samarbeid barnehage og skole
- Samarbeid barnehage og barneverntjenesten
- Rekruttering og kompetanseutvikling
- Barn med nedsatt funksjonsevne
- Språk

Gruppene er satt sammen på tvers av områdene, og består av seksjonsleder, barnehageledere og representanter fra Familiehuset, Barneverntjenesten og HR-avdelingen i bydelen.

Bydelsdirektørens budsjettforslag forutsetter en betydelig reduksjon også i 2015. Lønsskrapet innebærer bl.a. større grad av vakanser der dette er mulig, og stram styring når det gjelder vikarbruk. Lønsskrapet er en rammereduksjon som skaper utfordringer for driften av barnehagene, og dette vil kunne påvirke utviklingen av barnehagene og samarbeidet med andre instanser.

Tross reduksjonen overskrider bydelsdirektørens budsjettforslag for funksjonsområde 2A likevel den kriteriebaserte rammen til funksjonsområdet jf. byrådets forslag til budsjett. I arbeidet med budsjettet for funksjonsområdet har bydelsdirektøren lagt vekt på at denne differansen skal bli minst mulig, ideelt sett burde driften holdes innenfor rammen. Dette hovedsakelig av tre grunner:

- I henhold til forskrift om likebehandling av private og kommunale barnehager, samt innføring av maksimalpris, er det utarbeidet retningslinjer for beregning av kommunalt tilskudd til den enkelte private barnehage. Fra og med 01.01.2015 skal tilskuddssatsene beregnes med bakgrunn i gjennomsnittlig regnskapsførte kostnader to år tilbake for drift av kommunale barnehager.
- Byrådets budsjetttildeling baserer seg i stor grad på beløp pr. barnehageplass.
- 533 barn fra andre bydeler har barnehageplass i bydelens barnehager

I tillegg kommer den opplagte grunnen at større budsjett til barnehager går på bekostning av bydelens øvrige tjenester.

Ingen av bydelens kommunale barnehager er planlagt rehabilitert i 2015. Det er et stort etterslep på vedlikeholdet i barnehagene. Stramme rammer gjør det vanskelig å oppgradere standarden i barnehagen. Flere barnehager har i 2014 fått pålegg om utbedringer etter tilsynsbesøk av Mattilsynet.

Noe indre vedlikehold/drift/oppgraderinger i barnehagene er bydelens ansvar i følge leiekontrakt. Bydelen vil utvikle en modell i samarbeid mellom Barnehageseksjonen og Seksjon for kvalifisering og miljø (KOM) som ivaretar dette ansvaret, og som samtidig kan bidra til arbeidskvalifisering.

Barnehagetilbudet påvirkes av stort antall små barn i barnehagene, og den høye graden av mobilitet og turnover i barnegruppene. Det er en utfordring å tilrettelegge tilbudet innenfor gjeldende rammer etter hvert som antall barnehageplasser og antall barn med sammensatte behov øker.

Bydelens barnehager skal arbeide systematisk med barns språkutvikling for å sikre at flere barn kan norsk før de begynner på skolen. Det er en utfordring at mange minoritetsspråklige barn går kort tid i barnehage, og derfor ikke får maksimalt utbytte av språkstimulering før skolestart. Bydelen har en egen arbeidsgruppe som arbeider med, og utvikler språkarbeidet i barnehagene. Arbeidsgruppen er et samarbeid mellom Familiehuset og Barnehageseksjonen. Oslostandard for systematisk oppfølging av barns språkutvikling er implementert i alle barnehager.

Bydelen vil fortsatt satse på Språkstigen som tilbud til minoritetsspråklige barn uten barnehageplass og deres mødre. Tilbudet virker også rekrutterende til ordinær barnehageplass.

Før skolestart skal barnehagene gi informasjon til skolene om barna. Nøkkeltallene for bydelen viser at dette er et område som bør forbedres. Bydelen vil arbeide for at informasjonen fra barnehagene til skolene blir hyppigere (høyere prosentandel) og bedre.

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på barnehagetilbudet. Bydelen vil videreføre arbeidet med å rekruttere barnehagelærere, og redusere andelen barnehagelærere med dispensasjon. Byrådet har avsatt midler til videreføring av eksisterende plasser og opptak av nye studenter ved Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, ABLU. Bydelen vil ta opp nye studenter i løpet av 2015.

Barn som har individuelt vedtak om spesialpedagogisk hjelp har selvsagt også ordinært barnehagetilbud. Barnehageseksjonen og Familiehuset (Avdeling for spesialpedagogisk hjelp) skal arbeide for bedre utnyttelse av den spesialpedagogiske ansattressursen i barnehagene, slik at det blir en større sammenheng mellom det individrettede spesialpedagogiske tilbudet og det ordinære barnehagetilbudet. Barnehagens kvaliteter er en viktig premisse for gjennomføringen av og kvaliteten på spesialpedagogisk hjelp. Barnehagens muligheter til å delta og bidra i dette samarbeidet er en forutsetning for gode resultater og god utvikling for barna.

Mål

- Styrke samarbeidet mellom de ulike tjenestene
- Tilrettelegge for at barn med nedsatt funksjonsevne får et normalt tilbud i barnehagen
- Styrke samarbeidet barnehage - skole
- Styrke arbeidet med barns språkutvikling
- Styrke kompetansen på alle nivå i barnehagen
- Beholde og rekruttere barnehagelærere

Tiltak

- Tverrfaglige områdegrupper
- Samarbeidsavtale mellom den enkelte barnehage, Barneverntjenesten og Familiehuset
- Arbeidsgruppe samarbeid barnehage og barneverntjenesten
- Drøfting og rådgivning i bekymringssaker gjennom rådgivningsgruppa
- Drøftingsmøter i samarbeid med PPT, hvor bydelens tjenester kan drøfte førskolebarns behov for spesialpedagogisk hjelp

Funksjonsområde 2A Barnehager

- Arbeidsgruppe barn med nedsatt funksjonsevne
- Arbeidsgruppe samarbeid barnehage og skole
- Arbeidsgruppe for systematisk språkarbeid i barnehagen
- Språkressurs
- Arbeidsgruppe rekruttering og kompetanseutvikling
- Kompetanseplan 2015 - 2018
- ICDP veiledning
- Spisskompetansen til spesialpedagoger skal brukes målrettet og effektivt og prioriteres riktig

6.5 Mål- og nøkkeltall for funksjonsområde 2A Barnehager

Funksjonsområde 2-A	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet – Oslo totalt*	5,2	5,2	5,2	5,3
Obligatoriske lokale måltall i bydelsbudsjettene				
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet – Grünerløkka*	5,2	4,9	5,2	5,3

* Skala fra 1-6, hvor 6 er høyeste verdi

Nøkkeltall for FO2A – Barnehager	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Bydelen 2011	Bydelen 2012	Bydelen 2013	Kilde
Foreldres tilfredshet med utvikling og læring i barnehagen	-	4,9	5,0	-	4,8	4,8	Brukerundersøkelsen
Foreldres tilfredshet med barnets trivsel og trygghet i barnehagen	-	5,3	5,3	-	5,3	5,2	Brukerundersøkelsen
Foreldres tilfredshet med barnehagens ute- og innemiljø	-	4,8	4,9	-	4,7	4,6	Brukerundersøkelsen
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass *	69,5 %	71,6 %	73,3 %	61 %	70 %	66 %	KOSTRA-bydel nivå 3
Andel av barna som skolen mottar informasjonsskjema fra barnehagen om**	-	84,0 %	92,0 %	-	71 %	77,9 %	Bydel
Andel ansatte i alt i barnehagene med barnehagelærerutdanning	28,7 %	30,4 %	30,5 %	27 %	31 %	28 %	KOSTRA-bydel nivå 3
Andel ansatte i alt i barnehagene med annen pedagogisk utdanning	9,0 %	8,1 %	6,8 %	7 %	6 %	8 %	KOSTRA-bydel nivå 3
Andel styrere/pedagogiske ledere med barnehagelærerutdanning	73,4 %	76,1 %	79,0 %	70 %	76 %	77 %	KOSTRA-bydel nivå 3
Andel styrere/pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	14,4 %	13,0 %	11,5 %	15 %	14 %	15 %	KOSTRA-bydel nivå 3

Funksjonsområde 2A Barnehager

Nøkkeltall for FO2A – Barnehager	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Bydelen 2011	Bydelen 2012	Bydelen 2013	Kilde
Antall timer direkte hjelp til førskolebarn etter opplæringsloven § 5-7 pr. uke	10 296	10 206	10 670	370	693	625	Bydels-statistikken
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	161 621	156 967	172 087	93 653	97 239	112 707	KOSTRA-bydel nivå 3
Utbygging							
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	74,1 %	74,4 %	74,1 %	80,2 %	79,6 %	71,9 %	KOSTRA-bydel nivå 2
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	93,1 %	93,4 %	93,1 %	96,3 %	102,3 %	99,9 %	KOSTRA-bydel nivå 2
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 527	13 414	13 358	1 123	1 182	1 140	KOSTRA-bydel nivå 3
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	21 697	22 305	22 647	1 394	1 486	1 525	KOSTRA-bydel nivå 3

* Barn med barnehageplass i bydelen fra språklige og kulturelle minoriteter/Barn 1-5 år med innvandringsbakgrunn bosatt i bydelen

** Barn fra kommunale barnehager

6.6 Merknader til driftsbudsjett barnehager

- Rodeløkka barnehageenhet avdeling kveldsåpent avvikles fra 01.01.2015. Innsparing 1,14 mill.
- Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har besluttet at Rosenhoff barnehage skal avvikles fra 31.07.2015 - 2 stillinger som barnehagelærer og 4 stillinger som barnehagemedarbeider inndras ved avvikling. (Dette samlet for begge avdelinger, i og med at ingen stillinger ble inndratt etter brannen). Ingen innsparing.
- 2,6 stillinger i Seksjon barnehager inndras. Stillingene har stått vakante og er ikke en del av «grunnbemanningen». Innsparing 1,45 mill.
- 1 stilling som spesialpedagog holdes vakant. Dette skjerper krav til effektiv organisering og prioritering i Avdeling for spesialpedagogisk hjelp. Innsparing 0,62 mill.
- Inntil 0,5 vikariat i Bestiller barnehager holdes ledig. Innsparing 0,26 mill.
- Ekstra lønsskrap på 2,25 % videreføres, og økes med 1,5 % som en følge av reduserte rammer for barnehagene. Nytt lønsskrap har innsparingseffekt 2,77 mill.
- Oppholdsbetaling er beregnet ut fra gjennomsnittlig betaling i den enkelte barnehage pr. oktober 2014*10,9 måneders oppholdsbetaling for alle barnehageplassene
- Det er avsatt 150 000 til vedlikehold av barnehager.
- Det er ikke avsatt midler til oppgradering av inventar/utstyr til barnehagene
- Det er avsatt 1,31 mill. i tilretteleggingsmidler for funksjonshemmede barn
- Vikarmidler for etterutdanning i barnehagene 0,80 mill. overføres fra 2014, disse kan benyttes i 2015.

7 Funksjonsområde 2B Oppvekst

Oppvekst		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	93 708	98 565	96 489
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	63 272	68 791	72 490
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	17 735	17 735	22 277
14	Overføringsutgifter	10 193	11 820	11 688
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	184 907	196 910	202 944
16	Salgsinntekter	-1 594	-1 451	-819
17	Refusjoner	-10 808	-12 271	-9 761
18	Overføringsinntekter	-1 775	-2	-1 625
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-14 177	-13 723	-12 205
	Netto driftsbudsjett	170 730	183 187	190 739

7.1 Ansvarsområde oppvekst

Funksjonsområde inneholder:

- Grünerløkka familiehus:
 - Avdeling forebyggende helsetiltak barn, unge og gravide som inkluderer jordmortjenesten, helsestasjon 0-5 år, skole- og ungdomshelsetjenesten 6-23 år
 - Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom (byomfattende tilbud)
 - Avdeling Ergo- fysioterapi for barn
 - Avdeling Familietiltak (FO2A)
 - Avdeling Pedagogisk team (FO2A) (fra 01.01.2015 Avdeling for spesialpedagogisk tilbud)
- Barneverntjenesten
- Døgntakten og Miljøarbeidertjenesten
- 1 fritidsklubb (Dragen)
- X-Ray ungdomskulturhus
- Sommerklubber
- Sinsen kulturhus med kulturstasjon for barn og unge
- Gateteam
- SaLTo
- Byomfattende barneparktilbud

Barnevernsarbeidet i bydelen er regulert av Lov om barneverntjenester. Kommunen har ansvar for å gi råd og veiledning, treffe vedtak i henhold til loven, eventuelt innstille til vedtak, forberede saker for behandling i fylkesnemnda og iverksette og følge opp tiltak. Fylkesnemnda i Oslo og Akershus for sosiale saker fatter tvangsvedtak. I hver kommune skal det være en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter loven.

Bydelsbarnevernet skal bestille institusjonsplasser og fosterhjems plasser av Barne- og familieetaten. Bydelen har i tillegg anledning til å skaffe fosterhjem selv. Etatens mottaks- og konsultasjonsavdeling har ansvar for å yte bydelsbarnevernet råd og veiledning før eventuell plassering i institusjon foretas. Etaten bistår også Kommuneadvokaten, på bydelens vegne, i barnevernssaker som bringes inn for domstolene.

Det helsefremmende og forebyggende arbeidet for barn og unge 0-20 år i henhold til kommunehelsetjenesteloven ivaretas av kvalifisert helsepersonell.

Helsetjenestene omfatter alle barn og unge i alderen 0-20 år, foreldre og andre omsorgspersoner, samt vordende foreldre. Formålet er å fremme fysisk og psykisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og å forebygge sykdommer og skader. Kommunen har et særlig ansvar overfor mennesker med spesielle behov grunnet kronisk sykdom, funksjonshemming og utsatte grupper. Tilbudet omfatter helseundersøkelser, veiledning og rådgivning, nettverksskapende arbeid, undervisning og helseopplysning.

Barnepark er et byomfattende korttids utendørs leke- og aktivitetstilbud for barn og har egne vedtekter. Fra august 2013 har bydelen mottatt øremerkede midler til tiltaket.

Tidlig innsats, egenmestring, møteplasser og samarbeid er innsatsområder i bydelens strategiske plan for perioden 2012 -2015.

7.2 Innsatsområder oppvekst

Tidlig innsats

Tidlig innsats er viktig. Jo tidligere bydelens tjenester fanger opp bekymringer, desto større mulighet er det for å lykkes i arbeidet med å gi barna, ungdommene og deres familier den støtten og hjelpen de trenger.

All erfaring tilsier at det lønner seg å sette i gang tiltak tidlig der det er bekymring. Kultur- og fritidstilbudene og helsestasjonstjenestene er viktige arenaer for å fange opp bekymringer. Gjennom disse tilbudene er det mulig å involvere de tjenestene som er nødvendig for å etablere gode, koordinerte tiltak for de som trenger det.

Å være tjenestemottaker kan virke passiviserende. Tidlig og god hjelp som bidrar til mestring av eget liv, øker livskvaliteten og reduserer behovet for mer inngripende tiltak senere i livet. Måltrettet tiltak med sikte på egenmestring har generelt større mulighet for å lykkes jo tidligere de settes inn. Tidlig innsats forhindrer utvikling av uheldige livsmønstre. Dette gjelder spesielt ungdom i etableringsfasen til selvstendig liv.

Egenmestring

Bydelens grunnholdning er at innsatsen skal bidra til selvhjelpenhet. Barn, unge og deres familier skal få hjelp til å klare seg selv og mestre sin egen livssituasjon. Bydelens tjenestetilbud er innrettet mot et selvstendig liv, aktiv og meningsfull tilværelse og hjelp til selvhjelp. Tjenestene skal i størst mulig grad utføres i samråd og dialog med bruker.

Hensikten med alt vi gjør, skal være å bidra til at flest mulig mestrer eget liv. Tjenestene skal hjelpe barn, unge og deres familier som er i en vanskelig livssituasjon, og utføres på en slik måte at det fremmer selvstendighet. Tilbudene er i seg selv ikke en garanti for dette. Brukt på tilfeldig eller lite gjennomtenkt måte kan tjenestene bidra til uønskede klientforhold.

Møteplasser

Sosialt fellesskap og aktiviteter er nødvendig for et godt liv. For å kunne gi riktig og god hjelp tidlig, blir møteplasser viktig. Dette innebærer et vidt spekter av møteplasser både fagområdene imellom, møter mellom brukere og tjenestene og møteplasser for barn, unge og deres familier. Kultur- og fritidstilbudene er en viktig arena for bydelens barn og unge. I møte med trygge voksne og jevnaldrende får de en trygg og god start på livet.

Bydelen skal ha steder som legger til rette for aktiviteter og deltakelse uavhengig av kulturell bakgrunn og funksjonsevne.

Ansatte skal ha møteplasser der de treffer ansatte fra andre tjenester – for i samarbeid å finne gode løsninger for brukerne.

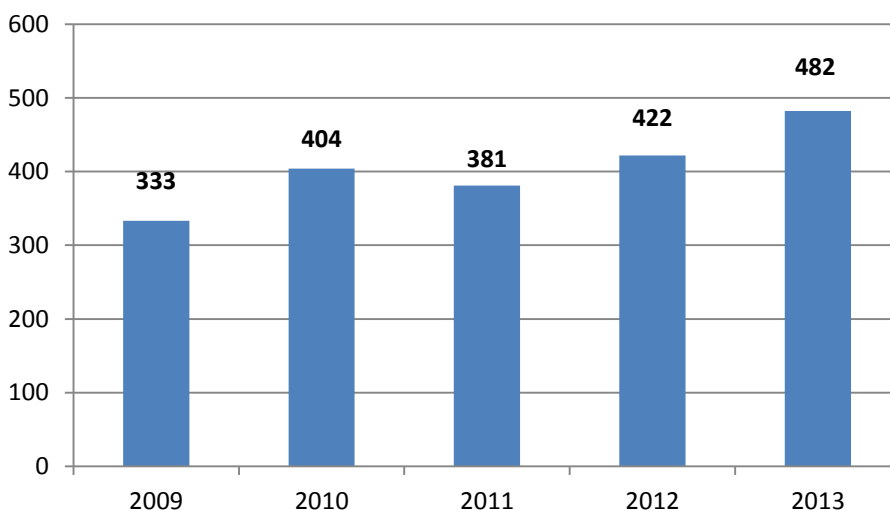
Samarbeid

Bydelen har etablert en rekke samarbeidsrutiner og tverrfaglige møteplasser på ulike nivåer. Dette er fundamentet for å etablere tilbud som sikrer gode og koordinerte tjenester til barna. Det er utarbeidet ei håndbok i tverrfaglig samarbeid som beskriver samarbeidsprosedyrer og forventning til de ansatte når det gjelder det å tenke og handle tverrfaglig.

Behovene til brukerne kan ofte være sammensatte og komplekse. For å møte disse behovene på en helhetlig måte, må de ulike tjenestene samarbeide for å finne de rette tiltakene og de gode løsningene. Tiltak og tilbud til brukerne skal preges av felles tenkning og felles innsats. Gjennom samarbeid utvikles koordinerte tiltakskjeder.

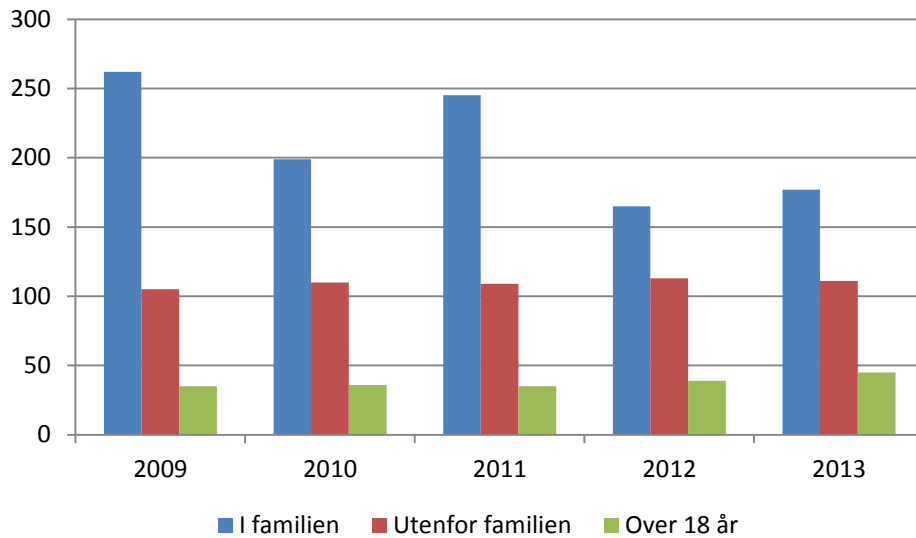
7.3 Barnevern

7.3.1 Situasjonsbeskrivelse barnevern

Mottatte meldinger per 31.12.:**Mottatte meldinger pr. 31.10.**

	31.10.2010	31.10.2011	31.10.2012	31.10.2013	31.10.2014
Antall meldinger	360	342	342	405	376

Tiltak per 31.12.:

Tiltak pr. 31.12.			
	I familien	Utenfor familien	Over 18 år
2009	262	105	35
2010	199	110	36
2011	245	109	35
2012	165	113	39
2013	177	111	45

Pr. 06.10.2014 var det 211 barn i tiltak i familien, 119 barn utenfor familien og 43 av disse over 18 år.

Barneverntjenesten gir råd og veiledning innenfor barneverntjenestens saksområde til beboere og andre deler av tjenesteapparatet i bydelen. Disse oppgavene fanges verken opp av rapporterings- eller statistikkssystemer.

Under behandling av budsjett 2014 gjorde bydelsutvalget følgende verbalvedtak vedrørende barnevernet:

10. Evaluering barnevernet:

Det igangsettes en evaluering av barnevernets vridning mot lokale tiltak i løpet av 2014. OMK legger fram forslag til hvilken form denne evalueringen skal ha senest til BUs møte i juni.

Bydelsutvalget fikk informasjon om Barneverntjenestens bruk av lokale tiltak på sitt møte 20.02.2014, og på oppvekst-, miljø- og kulturkomiteens møte 21.10.14 orienterte ungdomsavdelingene i Barnevernet og NAV sosial om samarbeid om lokale tiltak for ungdom.

Bydelens barneverntjeneste er organisert etter generalistmodellen. Dette innebærer at det innenfor hvert av fagteamene arbeides både med undersøkelser og hjelpetiltak. Et team arbeider med barn i alderen 0-12 år og deres familier, og et team arbeider med barn/ungdom i alderen 13-23 år og deres familier. Oppgaver tilknyttet tilsyn og fosterhjem er organisert i et eget fosterhjems- og omsorgsteam. Et eget kontorfaglig team besørger bl.a. drift og økonomiske utbetalinger via fagsystemet «Familia». I tillegg har kontoret en barnevernfaglig kontroller, som er direkte underlagt seksjonssjef.

Mottak og ressursteamet består av to nettverkskonsulenter, tre mottakskonsulenter, fire familieveiledere og en konsulent bl.a. med arbeidsområde samarbeid med bydelens barnehager. Disse stillingene fungerer som ressurser for de øvrige fagteamene ved Barneverntjenesten. I tillegg ligger hovedvekten av ansvaret for samarbeid med barnehager og skoler til dette teamet. I 2014 fikk tjenesten tilført en statlig stilling som skal ha spisset kompetanse på saker via Politiets Utlendingsenhet (PU), som ligger i bydelen. Dette er særlig ressurskrevende saker. Stillingen er plassert i Mottak og ressursteamet.

Mottak og ressursteamet benytter oppstartsmøter som metode i undersøkelsesfasen i barneverntjenesten.

Den overordnede målsetting for bruk av oppstartsmøter er følgende:

- økt grad av brukermedvirkning
- mobilisering av det sosiale nettverket
- ressursmobilisering (støtte og problemløsning)
- større åpenhet og rom for å snakke sammen om viktige ting som angår alle involverte

I samarbeid med mottaket gjennomgår nettverkskonsulenten alle innkomne meldinger med tanke på mulighet for bruk av oppstartsmøte i undersøkelsesfasen.

Erfaringen fra 2011 og frem til november 2014 har i stor grad vært meget positiv og oppleves som arbeidsbesparende og effektiv. Brukerne selv melder tilbake at metoden oppleves som svært ivaretagende på en god og respektfull måte.

I perioden januar – oktober 2014 er det gjennomført 29 oppstartsmøter, som totalt omhandler 36 barn. I samme periode har det som en del av tiltaksarbeidet vært avholdt 17 nettverksmøter, for til sammen 12 barn.

I perioden fra februar 2011 og frem til november 2014 har familieveilederne jobbet med oppimot 140 familier. Det er god gjennomstrømning på tiltakene og ved utgangen av oktober 2014 jobbes det i snitt med 10 familier pr. familieveileder. Barneverntjenestens erfaring er meget positiv. Når Barneverntjenesten selv rår over disse ressursene gir dette tjenesten et bredt og godt grunnlag for et helhetlig blikk på familien, og den lokale tiltakskjeden blir sømløs.

Som et resultat av samarbeidsprosjektet med NAV sosial; «Familieplanprosjektet», har Barneverntjenesten også i 2014 hatt fokus på hele tiltakskjeden rundt en familie eller en ungdom, hvilket har resultert i tettere dialog i enkeltsaker og godt koordinert arbeid. Samarbeidet mellom Barneverntjenestens ungdomsteam og ungdomsteamet på NAV sosial er utvidet i 2014. Ungdomsteamene ved de to tjenestene har regelmessige møter og fagdager. Målet er å etablere best mulig praksis som ivaretar ungdommenes individuelle behov ved overgangen fra ung til voksen der det er nødvendig.

Sommeren 2014 ble det, med grunnlag i prosjektmidler, ansatt en ny psykolog i bydelen. Denne psykologressursen er fordelt likt mellom Ungdomsavdelingen på NAV og Barneverntjenestens ungdomsteam.

Det er etablert en guttegruppe i samarbeid mellom NAV sosial og Barneverntjenesten. Målgruppen her er gutter fra fattige og ressursvake familier som er i kontakt med Barneverntjenesten. I tillegg deltar ansatte fra Barneverntjenesten i «Drømmeukene» hos NAV sosial.

Barneverntjenesten har et nært samarbeid med NAV sosial /Oslopiloten. I 2012 fikk Barneverntjenesten to nye saker i kjølevannet av Oslopiloten. Disse sakene er fortsatt aktive. Det er ikke registrert nye saker i forbindelse med Oslopiloten i 2014.

Gjennom prosjektet «Unge gjengangere», der politi, barneverntjenesten, Gateteam og Ungdomsavdelingen ved NAV sosial treffes i månedlige møter, har unge kriminelle fått hjelp og oppfølging tidligere og mer systematisert. Barneverntjenestens behov for plasseringer av unge gjengangere i institusjonstiltak har gått betraktelig ned. I løpet av 2014 har Barneverntjenesten i vår bydel hatt en gjennomstrømning på 10 ungdommer på politiets gjengangerlister. Det har i 2014 kun vært aktuelt å plassere en av disse i korttidsinstitusjon.

Liljeveien bokollektiv for ungdom har medført en nedgang i bruk av institusjoner som plasseringsalternativ. Fra etableringen av bokollektivet og frem til oktober 2014, har 24 ungdommer bodd i tiltaket. Per 31.10.2014 bor det tre ungdommer i Liljeveien.

Barneverntjenesten har et tett og godt samarbeid med bydelens Gateteam og Døgntakten. Et samarbeid som har stor betydning for opprettholdelse av fleksibilitet og kvalitet når det gjelder oppfølgingen av ungdom i aldersgruppen 13 til 23 år. Samlokalisering har økt fleksibilitet og hyppighet i samarbeidet. Samarbeidet består både av faste treffpunkter og løpende kontakt, i tillegg til samarbeidet rundt Liljeveien bokollektiv.

Som et resultat av tettere samarbeid med NAV sosial, har Barneverntjenesten i løpet av 2014 kunnet etablere 5 ungdommer i Fremtidshuset. Dette er ungdommer som alternativt hadde blitt flyttet i institusjonslignende tiltak.

I 2014 har Barneverntjenesten videreført sitt samarbeid med BAUT (se omtale under kapittel Kultur og fritid), og utvidet bruken av fritidssektorens ressurser til også å gjelde anskaffelse av miljøarbeidere via miljøarbeiderpoolen. Miljøarbeiderne har i noen tilfeller samarbeidet med Barneverntjenestens familieveiledere om hjembaserte tiltak for å styrke og støtte foreldre i deres omsorgsutøvelse.

Det ble i 2014 etablert et tett og godt samarbeid med Frydenberg skole med månedlige møter i et ressursteam, som består av skolen og bydelens ungdomstjenester, inkludert Barneverntjenesten. Samarbeidet har økt kjennskapen mellom tjenestene og terskelen er lav for å ta kontakt ved spørsmål og bekymringer. På lik linje er det opprettet et samarbeid med Sofienberg ungdomsskole.

Det har ikke vært registrert saker som omhandler tvangsekteskap eller trusler om tvangsekteskap i bydelens barneverntjeneste siden 2008. I løpet av 2014 har Barneverntjenesten mottatt tre meldinger som omhandlet mistanke om kjønnslemlestelse.

Det er i 2014 registrert to saker hvor det har vært mistanke om menneskehandel.

Barneverntjenesten har, på bakgrunn av tidligere inngåtte samarbeidsavtaler og kontaktmøter med bydelens barnehager, skoler, aktivitetsskoler og Familiehuset, etablert gode samarbeidsarenaer for felles satsning på bydelens barn og unge.

I 2013 ble Barneverntjenesten invitert til deltakelse i et landsomfattende prosjekt, «Mitt Liv» i regi av Forandringsfabrikken og Barnevernproffene. Prosjektet er rettet mot endring av Barneverntjenestens praksis når det gjelder barns deltakelse og medvirkning i sin egen barnevernssak. Prosjektet vedvarer inn i 2015.

Fra 2014 er de statlige refusjonene knyttet til Barneverntjenestens arbeid med enslige mindreårige asylsøkere redusert, hvilket har medført økning i vår egenandel.

7.3.2 Utfordringer og aktivitetsplan barnevern

Tidlig innsats, samarbeid og forebyggende tiltak blir viktig også i 2015. Lokale tiltak skal etableres og videreutvikles og være et reelt alternativ til eksisterende tiltak Barneverntjenesten i dag kjøper:

- **Utredning:** Barneverntjenesten har til tider behov for utredningsplasser i familiesentre for å kartlegge barns omsorgssituasjon. I 2015 vil Barneverntjenestens egne familieveiledere i noen grad kartlegge omsorgssituasjonen til denne målgruppen.
- **Sosialfaglig kartlegging:** Familieveilederne vil foreta sosialfaglige kartlegginger i saker der man tidligere har engasjert eksterne psykologer for å kartlegge barn og unges omsorgssituasjon i hjemmet.
- **Beredskapshjem:** Barneverntjenesten skal etablere egne beredskapshjem slik at man raskt kan få tilgang til denne ressursen ved behov for midlertidige omsorgsbaser til barn og ungdom.
- **Fosterhjem:** Barneverntjenesten vil intensivere arbeidet med å rekruttere egne fosterhjem.
- **Andre tiltak:** Kontinuerlig utvikling av lokale tiltak i samarbeid med andre deler av tjenesteapparatet, vil også kunne bidra til at ungdommer i institusjon, der det er mulig, overføres til ettervern/familiehjem eller lokal- og nærmiljøbaserte tiltak.

Bydelens samlede ressurser og tjenester rettet mot barn og unge og deres familier, må utnyttes for å kunne gi best mulig kvalitativ hjelp til barn i eget lokalmiljø. I dette ligger det også bidrag til samlede, robuste og sømløse tiltakskjeder for vanskeligstilte familier slik at de kan mestre foreldrerollen. Det stilles spesielt store krav til samarbeid på tvers sett i lys av en økende fattigdomsproblematikk som ofte har sammenheng med dårlig psykisk helse og alvorlige foreldrekonflikter, noe som igjen er svært utfordrende og belastende for barna.

Barneverntjenesten vil bidra til å styrke skole, helsestasjon, barnehage, sosialtjeneste og andre offentlige instanser til å møte barn som utfordrer på en konstruktiv måte. Barneverntjenesten kan ha en koordinerende rolle og bidra til å skape en felles forståelse for hva som er rett hjelp til rett tid.

Sett over noen år har det vært en økning i meldinger om bekymring for omsorgssituasjonen til de minste barna, både på landsbasis og i Bydel Grünerløkka. Per 31.10.14 har Barneverntjenesten mottatt 280 meldinger på barn i aldersgruppen 0-12 år (av totalt 376). Dette er krevende saker og det utfordrer til bredt samarbeid med andre tjenester.

Mange av disse meldingene omhandler mistanke om vold i nære relasjoner. Å arbeide med denne type saker krever mye spisskompetanse fra Barneverntjenesten, både i undersøkelsesfasen og i tiltakene som settes inn i etterkant. I tillegg er kravene store til omsorgsbasen til de barna som blir plassert utenfor hjemmet.

I noen saker med vold i nære relasjoner har Barneverntjenesten plassert familier på familiesenter, for å ivareta sikkerheten til barnet og familien. Dette kan også dreie seg om saker hvor mor er mistenkt som voldsutøver. Krisesenteret vil i denne type saker ikke ta imot kvinnene og barna, og parallelt er det et begrenset antall plasser for menn i Krisesenteret for menn.

Ved noen tilfeller har Barneverntjenesten måttet ta den økonomiske konsekvensen av at ungdomspsykiatrien ikke har tilstrekkelige plasser i heldøgnsinstitusjoner. Dette har medført at Barneverntjenesten har måttet bekoste plassering i barneverninstitusjon, istedenfor at ungdommene kunne fått behandling og omsorg i psykiatrien.

Barneverntjenesten har også bekostet tilfeller der bostedsløse ungdommer på gjennomreise har blitt plassert på Ungdomsakutten. Dette er kostbare plasseringer som ikke omhandler asylsøkere eller unge utsatt for menneskehandel, og som derfor ikke er dekket av refusjonsordninger. Dette er

tilfeller som Barnverntjenesten i økende grad har vært i befatning med i 2014, og som vil være en vedvarende utfordring i 2015.

Det er store utfordringer knyttet til oppholdstid i beredskapshjem og andre midlertidige plasseringsalternativer i påvente av å finne varige fosterhjem. Dette er en betydelig belastning for barna det gjelder og en stor økonomisk utfordring for bydelen. De siste årene har det ikke vært mulig for Barne- og familieetaten å fremskaffe beredskapshjem når bydelen har behov for dette. 1. august 2014 ble det besluttet i Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester at bydelene kunne etablere egne beredskapshjem. Barneverntjenesten har derfor som mål å skaffe to egne beredskapshjem innen utgangen av 2014, og at disse hjemmene skal være operative i løpet første halvdel av 2015. Hjemmene skal kunne ta i mot ett eller flere barn, ved hasteflytting, på kort varsel iht. vedtak fattet av Barneverntjenesten. Det forventes at en slik etablering vil avhjelpe bydelens behov for beredskapshjem.

I 2014 har det vært ekstra utfordringer knyttet til utilsiktede flyttinger for barn og ungdom i fosterhjem, noe som både skyldes oppsigelser fra fosterhjem og utfordringer knyttet til barn og ungdom med særskilte omsorgsbehov. Utilsiktede flyttinger har ført til at barna blir flyttet til institusjoner. Dette medfører belastninger for barna og ekstra kostnader for bydelen. I forlengelsen av etablering av egne beredskapshjem, vil Barneverntjenesten i 2015 i større grad rekruttere egne fosterhjem som også vil kunne møte behovet til denne målgruppen. Samtidig vil Barneverntjenesten styrke samarbeidet med andre deler av tjenesteapparatet i bydelen, og etablere nye samarbeidsformer med psykiatrien gjennom et samhandlingsprosjekt med Nic Waals institutt (BUP).

En lovendring i 2009 om styrking av ettervern for barn i barneverntjenesten, har gitt en gradvis økning i antall ungdommer over 18 år det settes inn tiltak for. Barneverntjenesten møter disse utfordringene videre i 2015, og vil opprettholde og videreutvikle samarbeidet med NAV sosial, slik at overgangen til et selvstendig voksenliv for denne målgruppen sikres best mulig.

Politiets Utlendingsenhet (PU) og Sosial og Ambulant Akuttjeneste (SAA) ligger i Bydel Grünerløkka. Foreldre og barn henvender seg til Politiets Utlendingsenhet (PU) for å søke asyl eller hjelp på annen måte. Familier av utenlandsk opprinnelse blir henvist til vår barneverntjeneste fra SAA. Bydelen har et ansvar for å koordinere, gi råd og avklare ansvar for familier, barn og ungdom som fanges opp av SAA og PU. Grenseoppgangene i de ulike lovverk er utydelige, og ansvarsområdene uklare. Bydelen har blitt tilført en statlig stilling til disse oppgavene.

Det stilles store krav til styring og prioriteringer både når det gjelder innsats og omfang i tjenesten i 2015. Budsjett er basert på at antall klienter holder seg forholdsvis stabilt, og at det finnes lokale løsninger for en høyere andel enn i 2014. Nøkkelen til budsjettbalanse er gode lokale tiltakskjeder som virker etter intensjonen. Bokollektivet i Liljeveien må driftes i tett samarbeid mellom saksbehandlere, Gateteam og medboere slik at ungdommene finner seg til rette og takler overgangen fra institusjon til et mer selvstendig liv. Familieveilederne må være operative og målrettede i sitt arbeid, og de andre lokale tiltakene må sikres nødvendige rammebetingelser for å lykkes. Det er også en forutsetning for budsjettet i 2015 at det er tilstrekkelig tilførsel av gode fosterhjem til barn og unge.

Tiltak

- Benytte oppstartsmøter og nettverksmøter som metode
- Utvidet bruk av familieveiledning og styrking av familier
- Utarbeide egne rutiner for utredninger og kartlegginger av barns omsorgssituasjon til bruk i komplekse saker hvor Barneverntjenesten har behov for et nyansert bilde for å kunne iverksette nødvendige tiltak

Funksjonsområde 2B Oppvekst

- Etablere egne beredskapshjem for å sikre at barn får gode omsorgsbaser utenfor hjemmet.
- Intensivere arbeidet med å skaffe egne fosterhjem.
- Arbeide for adopsjon i de tilfellene det kan være aktuelt.
- Benytte lokal – og nærmiljøbaserte tiltak; bo og oppfølgingstiltak for ungdom gjennom bofellesskapet i Liljeveien og hybeltiltak i Døgnkontakten
- Videreføre BAUT og miljøarbeiderpoolen som forpliktende samarbeid mellom Barneverntjenesten og bydelens fritidsvirksomheter for barn i aldersgruppen 8-13 år.
- Styrke samarbeidet med bydelens miljøarbeiderpool rettet mot barn og ungdom i aldersgruppen 10-18, slik at vi i større grad når ungdom som er i risikosonen for å utvikle rus- og voldsproblematikk
- Utvikle samarbeid med Familiehuset for å kunne møte behovet for tiltak for barn i aldersgruppen 0-8 år.
- Videreutvikle de gode samarbeidsrutinene med Gateteamet for å fange opp barn og unge i risikosonen
- Delta aktivt i SaLTo-arbeidet og tiltaket Unge Gjengangere
- Videre deltakelse prosjekt «Mitt Liv», i regi av Forandringsfabrikken og Barnevernproffene, for å sikre barnas stemme og medvirkning i sin egen barnevernssak
- Tettere samarbeid med bydelens barnehager i tråd med Oslo kommunes standarder.
- Tettere samarbeid med Helsestasjonen, for å styrke kompetanse og trygghet i arbeid mot vold i nære relasjoner, spesielt med tanke på de minste barna
- I stor grad bidra med kompetanse og erfaring i bydelens arbeid med implementering av rutiner nedfelt i bydelens handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Opprettelse av SMIL grupper (styrket mestring i livet) i samarbeid med Familiehuset, for barn av psykisk syke og rusmiddelavhengige foreldre
- Opprette samtalegrupper for voldseksponerte barn i samarbeid med Familiehuset.
- Samarbeid med skolene
- Arbeide med familier der foreldre har psykiske lidelser og rusmiddelmisbruk - i tett samarbeid med NAV sosial
- Aktivt deltakelse i bydelens satsning på tverrfaglig sammensatt gruppe av ICDP (foreldreveiledningsprogram)

7.3.3 Måltall for funksjonsområde 2B Oppvekst – barnevern

	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 måneder	100 %	98,3 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	4	3,24	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk per fosterbarn	4	3,82	4	4
Antall barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan per 31.12.	100 %	100 %	100 %	100 %

7.3.4 Merknader til driftsbudsjett barnevern

- Ledigholdelse av vakante stillinger med innsparing 0,78 mill.
- Styrke budsjettet til tolketjenester med 0,35 mill.
- Forventet innsparing nye lokale tiltak (beredskapshjem og utredning) på 0,83 mill.
- Inntekt fra sykelønnsrefusjoner: 0,57 mill. (økning jf. budsjett 2014 – 0,3 mill.)
- Samarbeidet med de lokale tiltakene i Kultur og fritidsseksjonen og NAV sosial styrkes og videreutvikles for å redusere kjøp av eksterne tiltak
- Fosterhjemsforsterkninger vurderes redusert der dette er mulig
- Barn i institusjon og beredskapshjem vurderes kontinuerlig i forhold til om det er forsvarlig å overføre til lokale tiltak
- Barn i institusjon og beredskapshjem overføres til fosterhjem
- Budsjett til institusjonsplasseringer reduseres med 2 mill.
- Ekstern prosjektfinansiering 0,3 mill.

I budsjettpremissene er følgende lagt til grunn:

BUDSJETTPREMISSER	Jf. årsstatistikk pr. 31.12.2013	Budsjett 2015
Antall barn med tiltak i familien i løpet av budsjettåret	297	305
Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av budsjettåret	149	151
Brutto årlige driftsutgifter per barn i opprinnelig familie	23 488	37 344
Brutto årlige driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie	588 333	549 340
Antall oppholdsdøgn i institusjon i løpet av året	6 473	5 693
Gjennomsnittlig pris per oppholdsdøgn	9 400	10 069

7.4 Fritidstilbud

7.4.1 Situasjonsbeskrivelse fritidstilbud

Bydelens fritidstilbud retter seg mot barn og unge voksne i alderen 8 til 25 år. Per 1.1.2014 var 10035 barn og unge i denne aldersgruppen bosatt i bydelen. Dette er det største antall unge blant Oslos indre bydeler.

Bydelen har 4 barneskoler, Hasle, Sinsen, Lakkegata og Grünerløkka og to ungdomsskoler, Frydenberg og Sofienberg. Høsten 2015 vil bydelen få ytterlig en barne- og ungdomsskole (1-10 klasse) som vil være lokalisert på Teglverkstomten like ved Halse torg. Bydelen har i tillegg 2 videregående skoler, Foss og Elvebakken.

Bydelen har et forpliktende samarbeid med Oppfølgingstjenesten for de elever som faller ut av videregående skole, eller som har problemer med å fullføre videregående opplæring.

I tillegg til skolenes økte innsats for å hjelpe elever til best mulig resultat, har det vist seg nødvendig å supplere på forskjellige måter med ferdighetsutvikling for bydelens barn og unge. Nedenfor følger en omfattende situasjonsbeskrivelse av bydelens fritidstilbud.

SalTo og samarbeidet med skolene og politiet

SalTo står for «Sammen lager vi et trygt Oslo» og er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt, hvor hver bydel stiller en SalTo-koordinator. SalTo har som hovedmålsetting å samordne ressursene i arbeidet for å sikre barn og unge et koordinert tilbud, og å redusere kriminalitet og rusmisbruk blant barn og unge i alderen 12 til 23 år.

SalTo skal sikre at alle som jobber med forebyggende arbeid rundt barn og ungdom samarbeider til barnets beste. Viktige samarbeidspartnere er skoler, bydelspoliti, Barneverntjenesten, helsetjenester, fritidstilbud, sosialtjeneste og utekontakter.

Disse tjenestene deltar i innsatsteam for barn og ungdom. Innsatsteamene utveksler informasjon om oppvekstmiljø og hendelser i bydelen, drøfter bekymringer anonymt eller med samtykke, og iverksetter tiltak ved behov.

SalTo arbeider også for å videreutvikle forebyggende tiltak og samarbeidsformer innen kriminalitetsforebygging. SalTo skal bidra til kompetanseheving på områdene kriminalitet, rus og marginalisering blant de som jobber med barn og unge.

Tiltaket "Unge gjengangere" er et samarbeid mellom forebyggende politi, SalTo, Barneverntjenesten, NAV sosial og Gateteamet. Tjenestene møtes månedlig for å koordinere oppfølging av ungdom med alvorlig eller gjentakende kriminalitet. Unge gjengangere kan tildeles mentorer som gir individuell støtte til ungdommene. Oppfølgingsteam er en straffereaksjon som innebærer tverrfaglig oppfølging av straffedømt ungdom. Ordningen ble i 2014 lagt under konfliktrådet. Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff er strafferettslige reaksjoner tilpasset unge lovbyggere som er under 18 år på gjerningstidspunktet. De bygger på prinsippet om gjenopprettende prosess og tverrfaglig, forpliktende samarbeid mellom konfliktråd, politi, kommuner m.fl. Den unge lovbygger må samtykke til denne straffereaksjonen. Tre ungdommer fra Bydel Grünerløkka har samtykket til oppfølgingsteam denne perioden.

SalTo samarbeider med politiet og sosialtjenesten om gjennomføring av rusprøver som påtaleunntatelse når ungdom begår narkotikalostrudd.

Ungdomskriminaliteten er kraftig redusert de siste årene i Oslo og i Bydel Grünerløkka. Oslo kommune fikk i 2014 Regjeringens kriminalitetsforebyggende pris, der står bl.a. i begrunnelsen at: *Kommunen er formell prismottaker, men byens politi og frivillig sektor har også i høyeste grad ære av sin målrettede innsats, som en nødvendig forutsetning for de gode resultatene.*

SalTo har ansvar for å koordinere bydelens innsats på Frydenberg ungdomsskole i samarbeid med Sinsen kulturhus, Gateteamet, Skolehelsetjenesten, Barnevernet og bydelspolitiet. Målsetting er å forebygge frafall og psykiske helseproblemer blant elevene, og redusere hendelser knyttet til mobbing, trusler, rus og vold på skolen.

Miljøarbeidet på Frydenberg ungdomsskole er videreført i 2014. Miljøteamet har eget kontor i skolens administrasjon og består av ansatte fra Sinsen kulturhus, Gateteamet og skolen. Formålet er å øke elevenes trivsel, redusere mobbing og skolefravær, og skape inkluderende arenaer for aktivitet og læring. For å nå dette målet etablerte bydelen etterskoletids-tilbud «Aktiv!» i januar 2013 i samarbeid med Frydenberg ungdomsskole. Hovedbase for tilbudet er skolens unike biblioteklokale og kantineområde. Også skolens musikkrom og flerbrukshall er i daglig bruk til dette arbeidet med blant annet fysisk aktivitet, matservering med kostholdsveiledning, leksehjelp og gratis kulturskoleundervisning. I tett samarbeid med skolens minoritetsrådgiver og sosiallærer er det også høsten 2014 etablert egne aktivitets- og treningsopplegg for jenter med minoritetsbakgrunn. Det er i samarbeid med forebyggende politi, bydelen (Sinsen kulturhus og Gateteam) og skole igangsatt en guttegruppe som ledd i skolens forebyggende arbeid i henhold til Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Inspirert av det vellykkede samarbeidet med Frydenberg skole har bydelen tatt initiativ til lignende samarbeid med den nye Sofienberg skole. Det forberedende arbeidet startet opp våren 2014; Gateteamet og Dragen juniorklubb arbeidet med elever fra Grünerløkka skole for å skape bedre overganger til den nye ungdomsskolen på Sofienberg. Høsten 2014 har Dragen og Gateteamet etablert en arena på nye Sofienberg skole, etter mønster fra samarbeidet på Frydenberg. Det er opprettet en styringsgruppe for samarbeidet med Salto, Gateteamet, x-Ray, Dragen, politiet og skolen. Dragen koordinerer bydelens innsats.

Skoleåret 2013/2014 gjennomførte Gateteamet drop-out prosjektet Arbeid etter skoletid, sammen med KOM og NAV sosial. Høsten 2014 startet bydelen et nytt LOS-prosjekt med statlige midler der Gateteamet skal jobbe mot skoleskulk på de 2 ungdomsskolene og i tillegg gjøre en innsats mot videregående skoler der ungdom bosatt i bydelen har stort frafall. Helsestasjonen har også et prosjekt rettet mot frafall i skolene. Det er tett kontakt mellom disse prosjektene.

Flere av bydelens barne- og ungdomstjenester tilbyr lekselesing/skolehjelp i egne lokaler eller i samarbeid med skolene i deres lokaler.

SalTo samarbeider tett med tjenester i bydelen rundt koordinering og gjennomføring av en rekke prosjekter og tiltak for risikoutsatt barn og ungdom, blant annet «Kelasame - Vi leker!», «Arbeid etter skoletid» og «Schous plass».

SalTo koordinerer bydelens Barne- og ungdomstjeneste (BAUT) i samarbeid med Barneverntjenesten. BAUT ble lagt om høsten 2013 på bakgrunn av endringer i bydelens juniortilbud og barnevernets bestillinger, tiltak tilbys nå i hovedsak på Dragen juniorklubb. Fra høsten 2014 kan også NAV sosial bestille tiltak for barn og unge. Juniorklubben hadde per oktober 10 aktive bestillinger.

X-Ray ungdomskulturhus

X-Ray er et selvdrevet ungdomshus for barn og unge i alderen 13 til 25 år fra Oslo og omegn, hvor bydelen har driftsansvar for bygg og koordinering. Huset har egen konsert- og teaterscene, lydstudio og øvingsrom for band. X-Ray er døgnåpent 7 dager i uka for ungdommer som sitter i husstyret og/eller er med i faste grupper som øver på huset. Besøkstallet, som stadig øker, ligger på mellom 800 og 1 000 besøk per uke i 2014. Ungdomsarbeidere og fagpersoner er å treffe på huset mellom kl. 11.00 og 19.00 mandag til fredag.

X-Ray sitt mangfoldige tilbud skal gi ungdom muligheten til å utvikle sine skjulte talenter. Aktivitetene som er mest populære blant ungdomshusets besøkende, er forskjellige former for dans og musikk, band, rap, video, data og teater. X-Ray har gjennom årene blitt en viktig plattform og et etablerende utgangspunkt for mange ungdommer. Mange av Oslos nåværende kjente artister har stått på scenen for første gang på X-Ray.

X-Ray har i 2014 satset på større musikkarrangementer som Rap Battle, Norgesmesterskap i Breakdance og Summersplash. Det ble dessuten avholdt en del dansekonsurranser på huset samt at flere av X-Ray's danse- og musikkgrupper deltok i arrangementer i inn- og utland med gode resultater.

Prosjektet «Inkluderingsdans», et tilbud for barn og unge med nedsatt fysisk og/eller psykisk funksjonsevne, har blitt et veldig populært tilbud siden oppstarten i 2011. På grunn av stor etterspørsel ble tilbudet videreutviklet i 2014.

Prosjektet «mEATing Point» er en blanding av samlingspunkt, leksehjelp og kafé. Formålet med prosjektet er å tilby barn og unge med dårlig personlig- og/eller familieøkonomi et møtested der de kan benytte seg av PC/internett, møte jevnaldrende og kjøpe mat til rimelige priser. Leksehjelptilbudet har bidratt til at flere av ungdommene har hatt betydelig skolefremgang og skaper et sted hvor ungdommene har mulighet til å komme seg ut av en vanskelig skolesituasjon.

X-Ray tilbyr i likhet med de andre fritidsklubbene i bydelen et omfattende ferieprogram i sommermånedene. I 2014 har ungdomshuset tilbudt workshops i Bollywood-dans, Breakdance, Streetdance, samt Inkluderingsdans som nevnt tidligere. Det ble i tillegg arrangert besøk på badeland, kjøring av gokart og sommerleir ved Kinsbakken.

X-Ray har i noen år samarbeidet med NAV sosial gjennom kurset Drømmeukene. Formålet med dette samarbeidet er å bidra til at flere av bydelens ungdommer klarer å få ønsket arbeid og delta aktivt i yrkes- og samfunnsliv. Også i 2014 har en rekke ungdommer fått praksisplass ved ulike arbeidsplasser.

Jentedag er et tilbud X-Ray gir på mandager der jenter samles for å få kurs i dans og selvforsvar. Tilbudet er meget populært siden selvforsvarskurset tar utgangspunkt i hvordan jenter kan forsvare seg mot voldtekt. Kurs i selvforsvar gis også til gutter på lørdager.

«Er det plass for meg?» er et nytt tilbud X-Ray gir ungdom fra 15-20 år med nedsatt funksjonsevne. Driftsmidlene til prosjektet som skal gå over en tre års periode er innvilget av Barne-, ungdom- og familiedirektoratet. Formålet med prosjektet er å tilby kunstaktivitet for ungdommer med individuell tilrettelegging. Profesjonelle kunstnere fungerer som faginstruktører og arbeider metodisk innenfor dans, drama og musikk. Det gis også grundig opplæring i bevegelsesrammer, kroppskoordinering, utfoldelse og uttrykk ved å ta i bruk danse/teater/dramametoder, samt metoder innenfor musikkundervisning.

Et annet nytt prosjektet i år er Barneklasse i dans der de yngste barna fra 5-13 år får undervisning i dans. Tilbudet har på kort tid blitt meget populært og på grunn av plassmangel har vi delt barna inn i to ulike grupper. Tilbudet drives i nær kontakt med foreldrene.

Sinsen kulturhus

Sinsen kulturhus tilbyr kultur- og fritidsaktiviteter for barn og unge fra 9 år (4. trinn) til 20 år. Kulturhuset, som holder til i Lørenveien, har egen konsertscene, lydstudio, flere øvingsrom for band, kafé og diskotek. Kulturhuset har i 2014 hatt ambisjon om å være en betydelig aktør i nærmiljøet med aktiviteter og kulturtilbud for hele familien i samarbeid med lokale krefter og lokalt initiativ. Denne omstillingen utføres med bakgrunn i økende befolkningsvekst i området og i henhold til sentrale innsatsområder beskrevet i bydelens strategiske plan med fokus på **Møteplasser** og **Tidlig innsats**. Arbeidet med dette vil fortsette i 2015.

Det er igangsatt arbeid med å utbedre uteområdet for en bedre tilrettelegging for aktiviteter til barn i grunnskolealder.

Sinsen kulturstasjon drives i samarbeid med Oslo kommunale musikk- og kulturskole. I 2014 fikk omtrent 190 elever undervisning i bl.a. sang, gitar, Singer/Songwriterkurs og piano på Sinsen kulturhus. I tillegg benyttet ca. 25 band seg av husets øvingsrom. Musikkundervisning pågår fire dager i uka, fra mandag til torsdag. Nytt i 2014 var at undervisningstilbudet også ble etablert på Frydenberg skole som et gratistilbud for elever i skolens lokaler. Det ble i 2014 også etablert et samarbeid med NISS (nå Westerdals) hvor kulturhusets bandtilbud fungerer som en praksisarena for studiestedets musikkstudenter. Kulturstasjonens pedagoger fungerer som veiledere.

Kulturhusets øvrige aktiviteter varierer gjennom uken. **Juniorklubben**, et kveldstilbud på onsdager, retter seg mot barn og unge i alderen 9 til 13 år. **Sinsensklubben** er et tilbud til ungdom i alderen 13 til 18 år hver fredag kveld. Ungdomsklubbens aktiviteter varierer fra gang til gang, og det arrangeres bl.a. konserter, dansekonsurranser og studio/DJ-grupper.

Aktivitetsklubben Sinsen, er et etterskoletilbud 3 dager i uka for 9-13 åringer. Tilbudet har ca. 150 besøkende hver uke og tilbyr gratis mat, hobbyaktiviteter, dans, klatring, kampsport, ballspill og svømmekurs. Kulturhusets etterskoletilbud har frem til 2014 vært finansiert ved eksterne midler. I 2014 er dette tilbudet finansiert av bydelen. Antallet åpningsdager er redusert fra tre til to dager fra høsten 2014, og den siste dagen er omgjort til en **åpen ungdomskafe** med gratis dansetreningstilbud for ungdommer.

Det er etablert en ny aktivitetsklubb for 9-13 åringer på Hasle høsten 2014; **Aktivitetsklubben Hasle**. Tilbudet er eksternt finansiert og retter seg spesielt mot barn som går på Hasle skole og områdene rundt Halse og Løren. Denne satsingen har vært en umiddelbar suksess som det vil bli søkt videreføring for i 2015.

Sinsen kulturhus har 2014 utarbeidet et omfattende fritidsprogram for sommer-, høst- og vinterferien som kalles **Ferieklubben**. Tilbudene har vært godt besøkt og kapasiteten har til tider vært sprengt.

Prosjektet **«Schous Plass»** (støttet av BUFDIR) ble etablert i 2012 i samarbeid mellom Sinsen kulturhus, Deichmanske bibliotek og Gateteamet, og med praktisk hjelp fra Avdeling for kvalifisering og miljø (KOM). Tilbudet har etablert ungdomsscenen **«Schous plass Scene»** hvor ungdom spiller konserter for ungdom. Med få unntak er det konsert hver fredag gjennom hele året med godt besøk. Det er også bra besøkstall i de øvrige etablerte tilbudene som er tilrettelagt på Deichmanske bibliotek for ungdom med interesser innen tegneserier, spill, rollespill etc.

Prosjektet **«Kelasame – Vi leker!»** (støttet av BUFDIR) ble videreført i 2014. Dette tiltaket, som har som målsetting å bidra til at barn og unge med rombakgrunn får tilgang til kultur- og fritidstilbud i

nærmiljøet, har en stabil brukergruppe på 20-25 barn i alderen 9-15 år. Prosjektet har hatt store utfordringer i 2014 knyttet til uro i rommiljøet, og har ved flere tilfeller vært nødt til å stenge. Det er nå ro i miljøet, familiene har begynt å returnere til Oslo og prosjektet må etableres på nytt.

Dragen juniorklubb

Dragen juniorklubb er et tilbud som retter seg mot barn i alderen 8 til 14 år. På klubben kan barna drive med en rekke aktiviteter, som for eksempel hobbyaktiviteter, kunst og håndverk, sang, musikk og dans, biljard, leksehjelp, kokkelering, data og lek, og ballspill i gymsalen. Klubben holder åpent på hverdager mellom kl. 13.00 og 18.00. I tillegg kommer en del spesielle arrangementer i helgene og Dragens omfattende ferieprogram i alle skoleferiene. Dragen har kun stengt 4 uker om sommeren.

Dragens mangfoldige tilbud er avhengig av frivillige, studenter i praksis, ungdommer som soner samfunnsstraff og lærlinger. Dragen har i samarbeid med Lakkegata skole tilbud i storefri for 7.trinn, tiltaket har gitt gode resultater og er fra 2012 utvidet til også å gjelde 5.trinn. Høsten 2014 har tilbudet ikke blitt gjennomført grunnet permisjon og annen prioritert skolejobbing.

Dragen tilbyr svømmekurs til sine barn, og i 2014 deltok mellom 15 og 20 barn på kurset. I tillegg har Dragen fortsatt samarbeid med Forskerfabrikken, og tilbyr elever på 4.-7.trinn forskerkurs i naturfag for å stimulere fantasien, øke nysgjerrigheten og forståelsen for mulighetene naturfag gir. Begge disse tilbudene finansieres eksternt.

Dragen tilbyr også opplæring i snowboard, ski og skøyter i eget nærmiljø. Videre er NettVett et viktig tema, Dragen vil gi barna kvalifikasjoner for å møte den nye digitale virkeligheten. Foto- og filmgruppa har med støtte fra Kulturrådet filmet prosjektet «Ung respons 2014», og ferdigstilt en dokumentarfilm som skal vises på Deichmanske bibliotek sammen med kunstverkene som er blitt lagd.

Dragen har i 2014 deltatt med bidrag på Ungdommens kulturmonstring og Verdens Fairtrade dag. Klubben har også arrangert Fairtrade-fotballturnering på Tøyen, hvor flere fritidsklubber var invitert, i tillegg har Dragen deltatt på Økologisk uke.

Dragens miløysatsing er viktig. "Dagens barn er morgendagens voksne". Gjennom miløysatsingen får alle en innføring i resirkulering, økologisk mat og Fairtrade. Dragen påbegynte i 2013 arbeidet med å anlegge en økologisk hage i bakgården, et prosjekt som vil fremme barnas miljøbevissthet. Grønnsakhagen ble ferdigstilt sommeren 2014 og har produsert urter og grønnsaker til klubben. Dragen har fått jord fra Lindum gjenvinning i Drammen som produserer og forsker på jord.

I området rundt Lakkegata skole har bydelen ansvar for Slurpen som all-aktivitetshus. Daglig drift utføres av Centrum Idrettsforening. I tillegg til Dragen juniorklubb er det idrettsaktiviteter, barneteater, korpsvirksomhet og teaterskole for ungdom der. Lokalene leies også ut til private formål, og brukes som møte- og kurslokaler av bydelen på dagtid.

Gateteamet

Gateteamet (GT) er bydelens utekontakt. Gateteamet skal jobbe for å fremme gode oppvekstvilkår på Grünerløkka, med et rus- og kriminalitetsforebyggende perspektiv. Målgruppen er ungdom opp til 23 år. Gateteamet er oppsøkende på gata, jobber oppsøkende på skoler, har stor gruppeaktivitet og gir individuell oppfølging av ungdom som ønsker det.

Gateteamet hadde fem hovedsatsninger i 2014:

- Frydenberg- og Sofienberg skole (2 - 3 dager i uken)
- Drop-out (Arbeid etter skoletid og Los-prosjektet)
- Felting/oppsøkende arbeid (2 kvelder i uken)
- Individuell oppfølging
- Samarbeid med barnevernets ungdomsteam

GT har feltet 2 kvelder i uken og patruljerer ulike steder i bydelen. I tillegg har teamet observert tilstøtende områder for å se eventuelle bevegelser av ungdom. Aktuelle samlingssteder for ungdom er identifisert i bydelen, og teamet har samarbeidet med aktører i lokalmiljøet i forhold til ungdommer som utfordrer sitt nærmiljø. GT har også kartlagt hasjsalg og romproblematikk. Høsten 2014 har vi hatt en økt tilstedeværelse med 2 studenter og en 30 % midlertidig ansatt. Sistnevnte har ved siden av generell felting hatt som hovedoppgave å styrke samarbeidet mellom bydel og Grüners Fotball.

GT har gitt individuell oppfølging til ca. 40 ungdommer i løpet av 2014, hvorav ca. 30 har fått tettere oppfølging. GT har kartleggingssamtaler med ungdom som er svært risikoutsatt og driver oppfølging gjennom å delta i ansvarsgrupper og samarbeider med frimsorgen, psykiatrien og hjemmet. I tillegg har GT og KOM gjennomført sommerjobber til risikoutsatte ungdommer i 2014, dette i samarbeid med NAV sosial ungdomsavdelingen og Barnevernstjenesten sitt ungdomsteam.

GT er fast deltaker i alle nettverksgrupper gjennom SaLTo, og har etablert et tett samarbeid med barnevernets ungdomsteam rundt enkeltungdom. Gateteamet, Døgntakten og Barnevernstjenestens ungdomsteam er samlokalisert i Storgata 51. Dette har resultert i enda tettere samarbeid mellom bydelens fritidssektor og Barneverntjenesten.

Døgntakten og miljøarbeidertjenesten

Døgntakten:

Døgntakten er et hybel- og oppfølgingstilbud (p.t. 7 stk. 1 roms leiligheter) for ungdom med frivillige hjelpetiltak fra Barneverntjenesten og som "dropp-inn" lavterskeltilbud for utsatt ungdom. Individuell oppfølging gis til både hybelboerne og andre ungdommer som oppsøker Døgntakten for å få personrettet råd og hjelp, herunder henvisning til aktuelle instanser i bydelen.

Døgntakten er nå samlokalisert med Gateteamet og Barneverntjenesten. Dette har ført til tettere samarbeid, blant annet når det gjelder overføring mellom de ulike botilbudene for ungdom i bydelen.

Viktige samarbeidspartnere i prosessene knyttet til ungdommene er barnevern, foreldre/nettverk og NAV sosial, skole, fritidsvirksomhetene og kvalifiseringstiltak.

Tidlig innsats: Jevnlige møter med barnevernets ungdomsteam og drøfting av saker som vil gjøre at en kan komme inn så tidlig som mulig for å hjelpe ungdom med behov for det.

Egenmestring: Oppfølgingen i Døgntakten har som hovedmål å bidra til selvstendiggjøring og mestring for ungdommene som bor i tiltaket, både når det gjelder det å bo i egen bolig, følge opp skole, jobb og arbeide med ulike utfordringer knyttet til kontakt med egen familie, samt gjøre ungdommen klar til å flytte inn i andre eksisterende boligtiltak.

Samarbeid: Døgnkontakten ser det som svært viktig for en god og helhetlig oppfølging av ungdommene at sentrale samarbeidspartnere som barnevern, foreldre/nettverk, NAV sosial, Gateteam, skole, fritidsvirksomhetene og kvalifiseringstiltak for ungdom og andre er med å ta ansvar i prosessene i arbeidet med de aktuelle ungdommene.

Miljøarbeidertjenesten:

Formålet med miljøarbeidertjenesten er å tilby ungdomsteamet og barneteamet ved Barnevernstjenesten muligheten til å bruke miljøarbeidere i saker der de mener det er hensiktsmessig. Dette er ment å være et tilbud i tillegg til allerede eksisterende tiltak.

Pr 01.10.14 er det 18 aktive saker, 15 saker har siden oppstart blitt avsluttet av ulike årsaker. 9 bestillinger fra Barnevernstjenesten venter på å få miljøarbeider.

Målet for 2015 er at vi i miljøarbeidertjenesten skal ha 15 aktive saker til enhver tid, samt at vi i samarbeid med andre instanser skal benytte oss av allerede eksisterende fritidstilbud for å skape bedre oppvekstvilkår for de som trenger det mest.

Botilbud i Liljeveien

Bokollektivet Liljeveien er et hybel- og oppfølgingstilbud for ungdom mellom 16 og 20 år som trenger oppfølging. Botilbudet medfører at ungdom kan flytte tidligere ut av institusjoner eller at ungdommen får et bedre alternativ enn å bo hjemme når hjemmesituasjonen er svært krevende. Kollektivet har 3-4 plasser til ungdom som bor sammen med 2 voksne medboere. Medboerne har som hovedoppgave å være tilstede og være gode forbilder samt støtte den enkelte ungdommen. Ut over dette har Gateteamet oppfølgingsansvar for ungdommene i tett samarbeid med Barnevernstjenesten ved den enkelte saksbehandler.

Utfordringene i 2014 har først og fremst vært knyttet til at begge medboerne som var med på oppstart har flyttet ut av naturlige grunner. To nye medboerne har flyttet inn, blitt kjent med strukturen på huset og har bygget opp relasjon til ungdommer som bor der. Ungdommene har utfordringer i å klare å følge opp gode dagtilbud som skole etc., og oppfølging av dette er prioritert i samarbeidet med den enkelte ungdommen, saksbehandler i Barnevernet og Gateteamet. For 2015 vil det være nødvendig med ytterligere innsats fra den enkelte saksbehandler for ungdommene i Liljeveien.

I perioden oktober 2013 til oktober 2014 har det vært 6 ungdommer som har bodd på Liljeveien.

Frivillighetsmidler

I tillegg til eget fritidstilbud, støtter bydelen ikke-kommunale fritids- og kulturaktører gjennom fordelingen av frivillighetsmidler.

7.4.2 Utfordringer og tiltak fritidstilbud

I 2015 vil fritidsseksjonen stå foran 3 store utfordringer:

- Takle finansiell uforutsigbarhet på grunn av varierende prosjektinntekter
- Stor befolkningsvekst og endringer i den geografiske fordelingen av bydelens barne- og ungdomsbefolkning
- Utvikle nye lokale forebyggende tiltak i samarbeid med bydelens andre tjenester

Avhengighet av varierende prosjekttinntekter

I 2014 har bydelens fritidsseksjon prosjektmidler i underkant av kr 5 mill. En stor andel av virksomheten driftes med disse midlene, og seksjonen er helt avhengig av denne støtten. Her sikres blant annet fritidsklubbenes omfattende ferietilbud. Det er store krav til egenandeler ved søknad om prosjekttilskudd. Prosjektfinansiert drift medfører betydelig uforutsigbarhet i forhold til langsiktig planlegging av fritidstilbud.

For å tydeliggjøre omfanget av bydelens eksternt finansierte arbeid innenfor fritidssektoren i 2014 følger en oversikt over prosjektene. Arbeidet i prosjektene er integrert i fritidssektorens øvrige arbeid og er omtalt ovenfor i gjennomgangen av de enkelte tjenestene.

Bydelen vil søke prosjektmidler aktivt også i 2015. Det er selvsagt usikkert hvor mye bydelen vil få.

#	Prosjekt	Tilskudd	Tilskuddsyter
1	SOMMERJOB BEN	400 000	BUFDIR
2	KELASAME - VI LEKER!	600 000	BUFDIR
3	ER DET Plass FOR MEG	500 000	BUFDIR
4	UT PÅ TUR - Dragen	150 000	BUFDIR
5	INKLUDERINGSDANS	150 000	BUFDIR
6	SCHOUS Plass	500 000	BUFDIR
7	ARENA FRYDENBERG	500 000	BUFDIR
8	FERIE- OG FRITIDSTILTAK	700 000	BUFDIR
9	X-RAY mEATing POINT	350 000	BUFDIR
10	Aktivitetsklubben	482 000	BUFDIR
11	LOS	446 667	BUFDIR
12	FRA BANKSY TIL MUNCH	35 000	Norsk Kulturråd
13	IDRETT OG UTFORDRING	62 100	Oslo idrettskrets
Totalt		4 875 767	

Sterk befolkningsvekst

Bydel Grünerløkka opplever en periode med historisk høy befolkningsvekst og det er særlig barnebefolkningen som vokser. Områdene som forandrer seg mest i Bydel Grünerløkka er Hasle og Løren. Per 1.1.2014 bodde 30 % av bydelens barn og unge i alderen 0-19 år i disse områdene. En av de største utfordringene for bydelens fritidsvirksomheter i 2015 vil derfor være å tilpasse tilbudet til en økende barnebefolkning og nå de nye områdene på Løren og Hasle. Høsten 2015 åpner en ny barne- og ungdomsskole på Hasle – Teglverket skole - med tilstøtende park- og idrettsanlegg.

På grunn av økningen i befolkningen i de områdene som tradisjonelt benytter Sinsen kulturhus ferietilbud er kapasiteten på disse tilbudene sprengt. I 2014 var det over 250 barn og ungdom fordelt på ca. 2700 besøk. Det er en merkbar økning av brukere fra Hasle skole og områdene rundt Hasle og Løren i tillegg til en økning brukere fra Sinsen skole de siste årene.

Bydelen ønsker fortsatt å tilby barna ved den nye Sofienberg skole og Frydenberg skole et godt fritidstilbud, noe som vil kreve samarbeid mellom skolen og bydelens tjenester. Det blir en utfordring å få til et lignende samarbeid med den nye barne- og ungdomsskolen på Hasle, spesielt siden bydelens budsjetttramme minkes fra år til år, mens befolkningen vokser.

X-Ray Ungdomskulturhus opplever et økt press fra ungdommer som ønsker å benytte seg av dansestudio, musikk- og multimediarom, rap, video, foto og leksehjelp. X-Ray tiltrekker seg folk fra hele byen, noe som gjør at presset på X-Ray er ekstra stort.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten vurderer å selge Maridalsveien 3 der X-Ray holder til. Husstyret og ungdommene er bekymret for dette og håper på en løsning som ivaretar behovene til X-Ray ungdomskulturhus og dets besøkende, og at forebyggende ungdomsarbeid prioriteres.

Samarbeid om forebyggende og lokale tiltak

En annen utfordring vil være å utvide og videreutvikle forbyggende lokale tiltak til bydelens barn og unge. Flere av bydelens tjenester har de siste årene et inntrykk av at barna som følges opp har mer krevende og sammensatte behov enn for noen år tilbake. Denne utviklingen utfordrer bydelen til å tenke nytt i forhold til tjenester og tiltak bydelen tilbyr barn og unge. Det vil derfor fortsatt være viktig i 2015 å utvikle og tilby lokale tiltak framfor å kjøpe eksterne tjenester. Dette krever enda bedre kommunikasjon og samarbeid mellom alle involverte parter og stor grad av innovasjon og nytenking.

Med formål bl.a. å utvide samarbeid om lokale tiltak, har Fritidsseksjonen etablert Miljøarbeidertjenesten. Gateteamet og Barnevernets ungdomsteam har utvidet og forbedret samarbeidet om botiltaket i Liljeveien. BAUT-arbeidet ble lagt om høsten 2013 på bakgrunn av endringer i bydelens juniortilbud og Barnevernets bestillinger, slik at tiltak nå i hovedsak tilbys på Dragen fritidsklubb. Alt dette arbeidet skal styrkes ytterligere i 2015. Ansatte fra Barneverntjenesten har deltatt aktivt bl.a. i botiltaket i Liljeveien. Denne type aktivt, utadrettet arbeid fra Barneverntjenestens side, vil bli utvidet til andre arenaer i 2015.

Ansvar for Oppfølgingstjenesten for ungdom uten arbeid og skoleplass er delt mellom Utdanningsetaten, skoler og bydeler. Det er en utfordring å sikre god informasjonsflyt og samarbeid mellom ulike aktører med oppfølgingsansvar.

Ungdom som ikke fullfører videregående skole har forhøyet risiko i forhold til marginalisering gjennom rusmisbruk og kriminalitet. Ca. 27 % av ungdom i Oslo faller fra i videregående skole. I Bydel Grünerløkka hele 41 %. Det er svært viktig for bydelen å bidra til at flere unge kan fullføre og bestå et utdanningsløp. I 2015 etableres ytterligere en ny ungdomsskole i bydelen og barne- og ungdomsbefolkningen øker sterkt. Skolene er en sentral samarbeidspartner i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Befolkningsvekst og nye skoler krever nye løsninger, ressurser og samarbeidsmodeller i det forebyggende arbeidet.

Gjennom SaLTo-modellen har bydelen et tett samarbeid med forebyggende politi på Grønland politistasjon rundt lovbyggere under 18 år. Aldersgruppen 18 til 23 år står for en langt større andel av kriminaliteten enn aldersgruppen under 18. Det er en utfordring å etablere et tett samarbeid mellom bydel og politi rundt unge i alderen 18 til 23 år.

Tiltak:

- Videreutvikling av lokal tiltakskjede i samarbeid mellom barnevernet og fritidsvirksomhetene (BAUT, Liljeveien, Miljøarbeidertjeneste etc.)
- Videreføre bydelens tilbud på Frydenberg og Sofienberg ungdomsskoler i samarbeid med skolen og andre aktuelle aktører
- Samarbeid med nye Teglverket skole

- Samarbeide med NAV i forhold til forebygging av drop-out og tiltak rundt enkeltelever
- Bruke Håndbok i tverrfaglig samarbeid for barn og unge aktivt som verktøy for tidlig innsats og samarbeid på tvers av tjenester
- Ulike kvalifiseringstiltak rundt ungdom i aldersgruppen 15 til 20 år
- Aktivt arbeid med ungdomsmedvirkningen i tilbudene
- Bruk av lokalene i Korsgata som dropp-inn sted for ungdom
- Gruppetilbud på aktuelle skoler
- Videreføre samarbeidet om felles ungdomsarrangementer med et tydeligere fokus på ung-til-ung metode
- Styrke tiltak som forebygger overgrep og seksuell trakassering blant barn og unge
- Gi ungdom med utfordringer knyttet til rus og kriminalitet tilrettelagt oppfølging
- Samarbeide med bydelens grunnskoler om trygge, inkluderende skolemiljø
- Videreføre tverrfaglig kompetanseheving rundt forebyggende arbeid med barn og unge
- Jobbe målrettet for å redusere mobbing, vold og trusler i ungdomsmiljøer

7.4.3 Merknader til driftsbudsjett fritidstilbud

- Det er foreslått frivillighetsmidler 0,2 mill.
- Det søkes aktivt om eksterne midler til prosjekter for å opprettholde/utvide tilbudet
- BAUT midler reduseres med 0,225 mill. og fordeles i hovedsak til Dragen juniorklubb. Midlene er tilstrekkelige til å dekke dagens aktivitetsnivå. Ved større behov for tjenester må Barneverntjenesten/NAV sosial betale ekstra for dette. Det avsettes fortsatt en mindre fellespott sentralt til ekstraordinær innsats.
- Miljøarbeidertjenesten reduseres med 0,22 mill. Ved større behov for tjenester må Barneverntjenesten betale ekstra for dette.
- Tjenestestedene i Kultur og fritid reduseres i tillegg med samlet 0,62 mill. Dette er delvis reduksjoner av driftsmidler, delvis innsparinger på lønn ved vakanser etc.
- Seksjonssjefsstillingen i Kultur og fritid holdes inntil videre ubesatt. Midlertidig hentes det inn en konsulent fra NAV sosial i 50 % stilling for å utføre de viktigste oppgavene. Innsparing: 0,40 mill.
- Avsetningen på 1,4 mill. til utvikling av tiltak på Hasle/Løren- området, Teglverket barne- og ungdomsskole, fortsettelse av tiltakene på nye Sofienberg ungdomsskole og til eventuelle andre forebyggende barne- og ungdomstiltak videreføres.

7.5 Barnepark

Bydelen drifter et byomfattende barneparktilbud. Bystyret har besluttet å forlenge driften av tilbudet ut 2015, deretter skal det foretas en evaluering. Pr. 01.10.14 har barneparktilbudet 7 barn/11 «ekvivalenter» og har kapasitet til 30 «ekvivalenter» (barn under 3 år utgjør 2 «ekvivalenter», over 3 år 1 «ekvivalent»). Det er vanligvis flere barn i tilbudet i vårhalvåret enn på høsten. Bydelen informerer om tilbudet/ledige plasser gjennom Oslo kommunes nettsider og på aktuelle tjenestesteder internt i bydelen (eks. helsestasjon, Servicetorget).

I byrådets budsjettforslag 2015 er bydelen tildelt 0,5 mill. til den byomfattende barneparkdriften.

7.6 Familiehuset

7.6.1 Situasjonsbeskrivelse Familiehuset

01.01.2014 ble flere tjenester samlet under felles tak i Grünerløkka Familiehus i Mailundveien 23. Familiehuset er en tverrfaglig tjeneste med tilbud til barn, unge og deres familier. Grünerløkka Familiehus inneholder ergo- og fysioterapitjenester 0-18 år, Avdeling pedagogisk team, Avdeling familietiltak og Avdeling forebyggende helsetjenester barn, unge og gravide. Familiehuset inneholder også Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transungdom i alderen 13-30 år, Koordinerende enhet og en rådgivningsgruppe for barn vi er bekymret for. I tillegg har Familiehuset bydelens helsestasjon for ungdom samt en psykolog som yter tjenester til befolkningen og veiledning til bydelens ansatte.

Behovene til brukerne kan ofte være sammensatte og komplekse. For å møte disse behovene på en helhetlig måte må de ulike tjenestene samarbeide for å finne de rette tiltakene og de gode løsningene for barna og deres familier. Tiltak og tilbud til brukerne skal preges av felles tenkning og felles innsats. Gjennom samarbeidet er det en klar ambisjon om å utvikle koordinerte tiltakskjeder. De forebyggende helsetjenester for barn og unge møter så godt som alle barn og deres foreldre og er derfor sentrale i det tverrfaglige samarbeidet med barnehage, skole, barnevern, NAV, BUP og frivillig sektor. Det å ha dialog, mot til å handle tidlig, og satse på helhet og tverrfaglig samarbeid er det viktigste vi kan gjøre for barn og unge i vår bydel.

Godt og trygt oppvekstmiljø berører både barn og deres foresatte. Grünerløkka Familiehus støtter seg i daglig arbeid til *«håndbok i tverrfaglig samarbeid for barn og unge»*. Samarbeidsmodellen legger vekt på beslutningslinjen, den tverrfaglige handlingslinjen og kompetanseheving og utvikling. Veien til et bærekraftig og selvstendig liv for barn, unge og deres familier starter gjennom vårt samarbeid, tidlig innsats, møteplasser og egenmestring.

Helsestasjon

Bydel Grünerløkka har lenge hatt den høyeste fødselsraten i Oslo og befolkningsprognosen viser at det forventes en økning i alle aldersgrupper i alderen 0-19 år. Fødselstallet i bydelen har lenge vært stabilt økende, og har de siste tre årene flatet ut. I 2013 ble det født 1002 barn mens det i 2012 ble født 979 barn – en liten oppgang. Det er et økt press på helsetjenesten til barn og unge generelt. I 2013 var antall nye gravide kvinner 750 og de fleste av disse er førstegangs fødende som er mer ressurskrevende. Månedlig har det vært tilbudt ammeforberedende kurs og fødselsforberedende film for gravide som ønsker det.

I 2014 har Helsestasjonen gitt tilbud om 9 helsesøsterkonsultasjoner og 4 legekonsultasjoner i alderen 0-5 år. Dette er fire færre enn anbefalt norm. Konsultasjoner ved 4 uker, 4, 10 og 18 måneder har ikke vært gjennomført. To av konsultasjonene har vært gruppekonsultasjoner (2 og 8 måneder). Dette har vært et bevisst valg for å bidra til å skape møteplasser og nettverksetablering. Barn født etter 01.09.14 får tilbud om rotavirusvaksine som en utvidelse av det nasjonale vaksineprogrammet. I tillegg er vaksinering mot tuberkulose (BCG) overført fra spesialisthelsetjenesten til helsestasjonen.

I januar 2013 startet helsestasjonen og svangerskapsomsorgen et frivillig tilbud til kvinner i kartlegging av fødsels- og barseldepresjon. Helsestasjonen har tilbudt temadager for foreldre og drop-in timer for veiing og måling av nyfødte barn, samt førstehjelpskurs for småbarnsforeldre. I tillegg er det igangsatt kurs til småbarnsforeldre som har behov for foreldreveiledning utover det ordinære tilbudet. Dette er populære tilbud som er godt besøkt. Et annet innsatsområde i svangerskapsomsorgen er vold i nære relasjoner. I følge Helsedirektoratet er om lag fire prosent av

alle gravide i Norge utsatt for fysisk vold i svangerskapet. Svangerskapsomsorgen følger nasjonale retningslinjer og stiller alle gravide spørsmål om vold, både nåværende og tidligere erfaringer.

Helsestasjonen har fått økonomiske midler til et prosjekt for å jobbe med å utvikle og tilby en tilpasset barselgruppe til minoritetsetniske kvinner som ikke behersker norsk. Erfaringen viser at kvinner som ikke behersker norsk språk generelt ikke benytter seg av gruppetilbud da språkvansker gjør kommunikasjonen utfordrende.

Skole- og ungdomshelsetjenesten har tilbud på 4 barneskoler, 2 ungdomsskoler og 2 videregående skoler. Totalt sett skal skolehelsetjenesten yte et tilbud til 5625 elever, hvorav 2092 i videregående skole og 3533 i grunnskolen. Høsten 2014 åpnet Sofienberg ungdomsskole som etter hvert skal huse totalt 540 elever. I tillegg vil Teglverket grunnskole fra 1.-10. trinn åpne høsten 2015. Den har rom for totalt 800 elever, inkludert en forsterket klasse med 20 elever. Skolen vil fylles gradvis de første driftsårene. Foruten dette er det opprettet et Språksenter på Sofienberg ungdomsskole. Dette er foreløpig et 3-årig prosjekt som skal kartlegge 600 mottakselever hvorav 75 til enhver tid vil befinne seg på Språksenteret for intensiv språkopplæring.

Skolehelsetjenesten har gitt tilbud om skilsmissegrupper for elever på 4. trinn og pubertetsundervisning på 5. trinn. For 8. trinnet er det gjennomført undervisning i seksualitet mens det i 9. trinn er tilbudt grupper med tema psykisk helse. I henhold til nasjonale retningslinjer er det gjennomført veiing og måling av alle elever på 1., 3. og 8. trinn. Alle elever på 2., 6., 7. og 10. trinn er vaksinert. Foruten dette får barn/ungdom fra aktuelle land tilbud om samtale med helsesøster om kjønnslemlestelse i henhold til de nasjonale retningslinjene. Et viktig tilbud til ungdommene er «åpen dør» hvor alle elevene kan komme til helsesøster uten timeavtale. På oppdrag fra skolen har helsesøster undervist om betydningen av god håndhygiene, pubertet og kvinnelig omskjæring i ulike klasser og alderstrinn.

En del av prosjektmidlene som helsestasjonen har fått, skal gå til å forebygge frafall av elever i videregående skole. Helsestasjonen samarbeider med Gateteamets Los-prosjekt. Helsestasjon for ungdom har vært åpen to dager i uken for ungdom 13-23 år med helsesøster og lege. Besøket har vært stabilt i 2014 med opp til 15 ungdommer pr. kveld.

Helsestasjonen ble tilført 2.5 nye stillinger i 2013 -2014. De nye stillingene har resultert i en generell styrking i skolehelsetjenesten med 50 % for å ivareta økning i elevtallet både i vanlig klasser og i mottaksklasse. 2-årskontrollen er innført med helsesøster i tillegg til nye ivaretatte lovpålagte oppgaver som innføring av rotavirusvaksine og overføring av BCG vaksine fra spesialisthelsetjenesten. Et økende antall nye brukere både nyfødte og nytilflyttede er ivaretatt samt at helsesøstre nå har mulighet for å være koordinatorene i ansvarsgrupper.

Ergo- og fysioterapitjenesten

Bydelen har blitt en attraktiv bydel å etablere seg i, også for familier med barn med nedsatt funksjonsevne. Det har vært størst økning av barn med omfattende behov for hjelp. Videre er etterspørselen av tjenesten størst blant småbarn. De hyppigste henvisningsgrunner som tjenesten mottar er: «grenselandsbarn», barn med psykisk utviklingshemning og autismespekteret, bevegelsehemmede barn, og barn med livstilproblematikk. Per 31.12.2013 hadde Ergo- og fysioterapitjenesten til sammen 456 henvisninger av barn 0 – 18 år med utsatt helserisiko. For tjenesten har det spesielt vært en økning i henvisninger for barn 0-2 år samt for funksjonshemmede og alvorlig syke barn.

Ergoterapihjelp utgjør en viktig ressurs for å legge til rette det fysiske miljøet i samarbeid med Hjelpemiddelsentralen og gjennom utbedringstilskuddsmidler fra Boligkontoret. Videre bidrar ergoterapihjelp til å omsette tiltakene i egenomsorg og samspill fra barnehage- og skolearena til hjemmearena. I tillegg til individuell ergo- og fysioterapihjelp, tilbyr tjenesten gruppeaktiviteter. Formålet med gruppeaktiviteter er å fremme barnets ressurser, selvhjulpenhet og bevegelsesglede. Tjenesten bidrar med inspirasjonstemaer om lek og fysiske aktivitet til omsorgspersonell i barnehagene og skolene.

Tjenesten bidrar i en tverrfaglig ånd til utvikling av den forsterkede avdelingen for barn med nedsatt funksjon ved Hammerfestgata barnehage. Det selges etter avtale fysioterapihjelp for gjestebarn ved M-klassen, klasse for multifunksjonshemmede barn på Hasle skole. Tjenesten har etablert et godt samarbeid med 2 fysioterapeuter med kommunal avtale. Tjenesten samarbeider med den frivillige sektor (svømmeklubber og Oslo idrettskrets) med tanke på inkludering og integrering av barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Tjenesten utløser ressurser fra HELFO gjennom statslønntilskudd og ride-fysioterapi.

Familietiltak

Avdeling familietiltak er Familiehusets nyeste avdeling. Den skal drive tilbud og tjenester for barn og familier i bydelen, med retning mot tidlig intervensjon og forebygging. Avdelingen driftes hovedsakelig med statlige øremerkede økonomisk tilskudd. Hovedutfordringen er å nytte ressursene til det beste for barn og familier, samt å få til mest mulig innenfor rammene. Tverrfaglig samarbeid er en forutsetning. Avdelingens oppgaver er delt under funksjonsområde 2A og 2B. Under funksjonsområde 2A er hovedområdet å tildele og følge opp øremerket statlig tilskudd til tiltak for bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, daglig drift av Språkstigen og Åpen barnehage. I tillegg koordinerer avdelingen bydelens arbeid med arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning.

Under funksjonsområde 2B er det flere aktiviteter som «Byttekroken». Her kan familier levere leker, klær og bøker de ikke lenger benytter, og/eller hente ting andre har gitt bort. Skolehjelp og leksehjelp er samarbeid med frivillige og dette er helt avgjørende for tiltakets eksistens. Flere av de frivillige er flerspråklige, det gjør det mulig å få leksehjelp på ulike språk. Det ytes hjelp til IKT-workshops til familier i bydelen og til ansatte i bydelens barnehager. Et annet tiltak er «Familieettermiddager» på området Løren, et område i bydelen i stor og rask vekst med mange nye boliger og tilflytting av barnefamilier. «Familieettermiddager» er en møteplass for familier med barn 0-10 år en gang pr måned på Frydenberg skole. Det har vært servert enkel middag til alle og gjennomført en aktivitet for barna som gym, konsert og klovner på besøk. Gjennomsnittlig har oppmøtet så langt i 2014 vært 110 personer.

Koordinerende enhet

Koordinerende enhet 0 – 18 år for habilitering- og rehabilitering er en lovpålagt oppgave i den hensikt å sikre et overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator. Koordinator skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte bruker og utføre samordning og fremdrift av tjenestene. Henvendelser og søknader vedrørende barn og unge med nedsatt funksjonsevne rettes til Familiehusets pedagogiske team. Ved behov for langvarige og koordinerte tjenester vurderes det i samarbeid med foresatte om det skal opprettes ansvarsgruppe og/ eller utarbeides individuell plan (IP). Antall ansvarsgrupper de siste årene har vært rundt 65. I Bydel Grünerløkka er det etablert samarbeid med Søknadskontoret og andre eksterne samarbeidspartnere. Det betyr i praksis arbeid både på systemnivå og individnivå. I 2014 har det blitt

utarbeidet henvendelsesskjema og informasjonsbrosjyre som ligger på bydelens intranettside. Informasjonsskriv er revidert. Det er startet et arbeid med å skriftliggjøre rutiner for Koordinerende enhet 0-18, samt til å utarbeide et forslag til samordnet foreldreveiledning i bydelen.

Rådgivningsgruppe for barn og unge som vi bekymrer oss for

Rådgivningsgruppa er et tverrfaglig lavterskeltilbud for alle de som er bekymret for barn og unges livssituasjon hvor man kan få drøftet bekymringen sin. Sakene drøftes anonymt. Det har vært avholdt månedlige møter på vårhalvåret. Det er barnehagene som har flest henvendelser til gruppa.

Psykologstilling

Bydelen opprette i 2012 en psykologstilling som en del av bydelens lavterskeltilbud innen psykisk helse; primært rettet mot gravide, barn og unge. Dette er et treårig prosjekt hvor det vil bli søkt om økonomiske midler til videreføring i 50 % stilling for 2015. Det vektlegges samarbeid, egenmestring og tidlig innsats for kartlegging med tanke på videre henvisning. Per 01.11.2014 har det vært 89 henvisninger, hvorav 1 står på venteliste. Hver sak har i gjennomsnitt 5- 6 konsultasjoner. Psykologen jobber på både individ-, gruppe- og systemnivå. Eksempler på systemarbeid er deltagelse i Rådgivningsgruppa, veiledning til ansatte, tjenesteutvikling og planarbeid innenfor helsefremmende arbeid. Psykologstillingen er sentral i utvikling og gjennomføring av foreldreveiledningsprogram ved Familiehuset, et tilbud der 17 foreldre har deltatt. Andre fagområder er samtale med småbarnsmødre som er eller står i fare for å utvikle depresjoner samt forebygge at ungdommer avslutter i videregående skole.

LHBT – Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og trans ungdom 13-30 år

Grünerløkka familiehus drifter Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og trans ungdom. Tilbudet er byomfattende, og bemannes av helsesøster i 70 % stilling, samt lege 3 timer i uka. Etterspørselen etter tilbudet har hatt en markant økning i 2014. Det har vært 287 konsultasjoner per 7.11.2014. I tillegg har en stor del av tilbudet foregått via sosiale medier, telefon og mail. Til sammen har disse henvendelsene utgjort 585 så langt i år. I tillegg har det vært 119 henvendelser fra foreldre, skoler, psykologer, fastleger og andre i hjelpeapparatet. Helsesøster jobber utadrettet og tverrfaglig mot ulike ungdomstilbud, skoler og skeive nettverk. Det har vært prioritert deltagelse i ulike fora for å øke LHBT-kompetansen blant helsepersonell.

7.6.2 Utfordringer og aktivitetsplan i 2015 for Familiehuset

De ulike avdelingene ved Grünerløkka familiehus skal samarbeide om å utvikle og tilby gode familietiltak. Ledetråden for dette arbeidet er artikkel 3 i FNs barnekonvensjon:

«Voksne skal gjøre det som er best for barn».

Helsestasjon

I takt med økt antall nyfødte er antall med medfødte sykdommer økende. Det er en utfordring å gi alle barn, unge og familier det forebyggende helsetilbudet de har krav på samtidig som vi må styre

ressursene mot de som har størst behov og trenger oss mest. Stadig flere barn, unge og gravide sliter med overvekts- og fedmeproblematikk. Ut- og innflyttingsraten i bydelen er høy, noe som er ressurskrevende for alle helsetjenestene. Dette innebærer blant annet å bli kjent med nye familier og overføringer av arbeidsoppgaver og tiltak.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten ble i 2014 styrket med 2,5 stillinger. Området er fortsatt sterkt prioritert i byrådets budsjettforslag. Gitt den stramme budsjettsituasjonen for 2015 har det vært umulig å innarbeide ytterligere styrking av disse tjenestene i 2015, de er imidlertid i all hovedsak skjermet for reduksjoner. De reduksjoner som foreslås gjelder legetjenester; reduksjon av legeressurs i ungdomshelsetilbudet og skolehelsetjenesten. For ungdommen vil det føre til en reduksjon av et gratis lavterskeltilbud. Mange av de som benytter seg av tilbudet er unge kvinner i alderen 20 – 24 år som trenger prevensjonsveiledning. Vi omdisponerer legeressursen i skolehelsetjenesten til helsestasjonen for barn. En konsekvens vil være at skoleelever må benytte fastlegeordningen. I løpet av 2015 åpner en ny barne- og ungdomsskole i bydelen. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten tilbyr tjenester i form av individuelle samtaler, gruppetilbud, temadager og drop-in. Det ytes veiledning og kurs på bakgrunn av problemstillinger som avdekkes i møte med familien

- Implementere nye retningslinjer for svangerskapsomsorgen med kartlegging av vold i nære relasjoner. Forebygging av vold er ressurskrevende og fører til at flere gravide i større grad benytter fastlegeordningen.
- Nye retningslinjer for barselomsorgen ble publisert i 2014, utfordringen vil bli å implementere både en framskynding og økning av antall hjemmebesøk til barselfamiliene med eksisterende ressurser.
- I august 2015 åpnes Teglverket skole med plass til 800 elever, inkludert en forsterket klasse på 20 elever med sammensatte behov. Bydelen må omdisponere ressurser i skolehelsetjenesten slik at det er mulig å utføre de lovpålagte helseoppgavene.
- Forebygge uønskede svangerskap og aborter i gruppen 20 – 24 år som et ledd i folkehelsearbeidet på arenaen Helsestasjon for ungdom. Bydelen har mottatt prosjektmidler til dette arbeidet gjennom Handlingsplan for uønskede svangerskap og abort (innvilget av Fylkesmannen i Oslo og Akershus).

Ergo – og fysioterapitjenester

Tjenesten ble styrket med 0,5 årsverk i 2014. Denne tjenesten opprettholdes på samme nivå i 2015.

- Tenke nytt og samordne ressursene i tverrfaglig ånd ovenfor «grenselandsbarn», barn med psykisk utviklingshemning og autismespekteret, bevegelseshemmede barn, og barn med livstilproblematikk.
- Prioritere tidlig intervensjon og egenmestring når gruppeaktiviteter videreføres for å fremme barnets ressurser, selvhjelpenhet og bevegelsesglede.
- Sikre forebyggende og helsefremmende tilbud til barn og unge i tråd med dagens helseutfordringer.
- Omsette overføringsverdien fra tiltakene rundt egenomsorg og samspill fra barnehage- og skolearena til hjemmearena.

Familieavdelingen

I 2015 må aktivitetene basere seg enda mer på innovasjon, samarbeid og ressursmessig spleis med andre tjenester i bydelen, samt frivillig rekruttering og innsats.

- Sikre fortsatt gode forebyggende tiltak.
- Tidlig intervensjon og forebygging.
- Søke etter eksterne økonomisk prosjektmidler.
- Samarbeid med frivillig sektor.

Koordinerende enhet

I arbeidet videre vil bydelen utvikle Koordinerende enhet 0-18 år til en mer tverrfaglig gruppe med større oppmerksomhet på tidlig innsats og egenmestring. I tillegg skal det fortløpende vurderes behov for koordinering av tjenester i et livsløpsperspektiv. Koordinerende enhet skal jobbe med å innføre elektronisk individuell plan og gi opplæring i dette. Enheten koordinerer ansvarsgrupper og jobber for å innføre web-basert individuelle plan (IP) for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og med behov for langvarige og koordinerte tjenester.

- Sikre koordinatorene til barn og unges ansvarsgrupper med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet.
- Sikre opplæring av koordinators rolle, funksjon og deltakelse i ansvarsgrupper og IP.
- Sikre at barn, unge og deres familier opplever helhetlige tjenester.
- Videreutvikle samarbeidsforhold med andre tjenester og frivillig sektor med formål å styrke foreldrene i foreldrerollen og i sterkere grad være familierettede.

Psykologtjenesten

Det foreslås å redusere psykologstillingen som er knyttet til Familiehuset med 50 %. Samtidig søkes prosjektmidler til 50 % psykolog i den byomfattende helsestasjonen for lesbisk, homofil, bifil og trans ungdom, slik at ansettelsesforholdet kan opprettholdes. Dette gir rom for fleksibilitet samtidig som det innebærer reduksjon i den bydelsrettede psykologtilgjengeligheten.

- Prioritere mødre som har eller står i fare for å utvikle depresjon fordi det har en god effekt på relasjon og tilknytning mellom barn og foreldre.
- Arbeide for at ungdom gjennomfører utdanning og særlig videregående skole.
- Veilede Familiehusets ansatte ved behov – øke faglig handlingskompetanse.

Rådgivningsgruppe for barn og unge som vi bekymrer oss for

- Rådgivningsgruppa er et tverrfaglig lavterskeltilbud som vil bli vurdert i forhold til hensiktsmessig sammensetning og praktisk verdi.

7.6.3 Måltall for funksjonsområde 2B Oppvekst – helsestasjon og skolehelsetjeneste

	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Vaksinasjonsdekning 16-åringer	xxx	Ikke målt	Ikke målt	95 %

Måltallet er nytt, og tall for tidligere år ikke mulig å hente ut av WinMed.

7.6.4 Merknader til driftsbudsjett Familiehuset

- 20 % stilling sekretær holdes vakant. Innsparing 0,11 mill.
- 50 % psykologstilling inndras. Innsparing: 0,51 mill.
- Budsjett til tolketjenester økes med 0,15 mill.
- Reduksjon i legetjenester. Innsparing: 0,09 mill.
- Diverse økte inntekter husleie og svangerskapsoppgjør: 0,45 mill.
- Diverse reduksjoner i driftsbudsjett: 0,16 mill.
- Ekstern prosjektfinansiering 0,3 mill.

7.7 Nøkkeltall for funksjonsområde 2B Oppvekst

Nøkkeltall for FO2B Oppvekst	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Grüner-løkka 2011	Grüner-løkka 2012	Grüner-løkka 2013	Kildegrunnlag
Barnevern							
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	10 416	10 679	11 528	15 733	16 950	17 532	Kostra - bydel nivå 2
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,6	4,4	4,7	6,5	6,1	5,9	Kostra - bydel nivå 2
Antall barn i tiltak som ikke er plasseringstiltak i løpet av året *	3 952	3 793	3 974	298	300	283	Kostra - bydel nivå 3
Antall barn med plasseringstiltak i løpet av året *	1 661	1 667	1 859	143	131	150	Kostra - bydel nivå 3
Antall barn i tiltak som ikke per plasseringstiltak pr 31.12.	2 682	2 622	2 458	244	170	176	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Antall barn med plasseringstiltak pr 31.12.	1 276	1 297	1 396	109	107	111	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Netto driftsutgifter (f.244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	151 650	158 514	162 281	162 832	182 764	192 438	Kostra - bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn (f.244)	40 554	45 651	48 451	45 641	51 265	62 933	Kostra - bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn med tiltak som ikke er plasseringstiltak (f.251)	34 759	30 547	35 424	36 604	20 313	23 488	Kostra - bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f.252)	521 340	549 835	533 456	473 888	649 366	588 333	Kostra - bydel nivå 2
Andel barn som ikke er i plasseringstiltak av alle barn i tiltak i løpet av året **	70	69	68	68	70	65	Kostra - bydel nivå 3 - beregn.
Antall oppholdsøgn i barnevernsinstitusjoner***	103 991	115 699	64 227	7 311	9 984	6 477	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Gjennomsnittlig oppholdsøgn pr barn i barnevernsinstitusjon	182	194	158	146	232	158	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Andel barn med hjelpetiltak som har gyldig tiltaksplan per 31.12.	95 %	96 %	93 %	100 %	100 %	100 %	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-B
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	3,0	3,0	3,0	3,7	3,0	3,4	Årsstatistikk Tabell 2-5
Antall ubehandlede undersøkelser per 31.12.	1 039	1 038	1 066	67	69	85	Årsstatistikk Tabell 2-3-A

Nøkkeltallene over for Oslo = bydelene totalt

Funksjonsområde 2B Oppvekst

Nøkkeltall for FO2B Oppvekst	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Grüner- løkka 2011	Grüner- løkka 2012	Grüner- løkka 2013	Kildegrunnlag
Helsestasjon- og skolehelse-tjeneste							
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelse pr innbygger 0-20 år (f.232)	2 115	2 076	2 290	2 660	2 923	3 262	Kostra - bydel nivå 2
Årsverk i alt pr 10 000 innbyggere 0-20 år (f.232)****	29,8	31,1	31,1	27,4	28,8	1)	Kostra - bydel nivå 3
Tilbud til barn og unge							
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger 6-20 år *****	2 136	2 190	2 425	3 941	4 869	5 003	Kostra – bydel nivå 2

Nøkkeltallene over for Oslo = bydelene totalt

* Grunnet feil i datagrunnlaget til to bydeler for 2013, er antall barn uten plasseringstiltak i ca. 100 for lavt og antall med plasseringstiltak ca. 100 for høyt

** Feil i datagrunnlaget gjør at resultatet for 2013 er litt for lavt

*** Begrenset til de typer institusjoner som er omfattet av forskrift om godkjenning. Nytt, og mer korrekt tallgrunnlag f.o.m. 2013

****Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Kommunehelsetjeneste og Behovsprofil. Antall årsverk per år/innbyggere 0-20 år

*****Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Kulturtilbud. Netto driftsutgifter aktivitetstilbud barn og unge (f. 231)/innbyggere 6-20 år

1) Har foreløpig ikke fått tall for helsestasjons- og skolehelsetjenesten 2013 fra SSB på bydelsnivå

8 Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Pleie og omsorg		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	173 858	183 783	183 992
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	248 770	296 923	231 555
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	117 002	116 508	129 114
14	Overføringsutgifter	4 325	4 325	5 490
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	543 954	601 538	550 151
16	Salgsinntekter	-53 392	-52 169	-46 929
17	Refusjoner	-28 632	-85 790	-31 739
18	Overføringsinntekter	-32 400	-38 400	-39 500
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-114 424	-176 359	-118 168
	Netto driftsbudsjett	429 530	425 179	431 983

8.1 Ansvarsområde pleie og omsorg

Funksjonsområdet inneholder:

- Sykehjems- og dagsentertjenester
- Institusjonsplasser og boliger innen rus og psykiatri
- Hjemmesykepleie
- Praktisk hjelp i hjemmet
- Fysioterapi- og ergoterapitjeneste
- 3 private eldresentre, hvorav ett med sosionomtjeneste
- Trygghetsalarmer og andre velferdsteknologiske løsninger
- Boliger for eldre
- Tilrettelagte omsorgsboliger
- Boliger for yngre funksjonshemmede
- Aktivitetsskole (AKS) for funksjonshemmede over 12 år
- Ledsagerbevis
- Personlig assistent
- Omsorgslønn
- Støttekontakt, fritid og avlastning
- TT-tjeneste
- Dagsenter for fysisk funksjonshemmede
- Aktivitetstilbud rus/psykiatri

Tjenestene innenfor funksjonsområdet er i hovedsak regulert i henhold til lov om kommunale helse – og omsorgstjenester m.m. (helse - og omsorgstjenesteloven).

Lovens formål

§1-1: Lovens formål er særlig å:

- 1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,*
- 2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,*
- 3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,*
- 4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,*
- 5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,*
- 6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og*
- 7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.*

8.2 Innsatsområder pleie og omsorg

Tidlig innsats

Å være mottaker av tjenester kan virke passiviserende. Tidlig og god hjelp rettet mot mestring i eget liv – selvstendighet så mye og lenge som mulig, øker livskvalitet og unngår/utsetter institusjonsopphold.

Egenmestring

Bydelens pleie- og omsorgstilbud til funksjonshemmede og eldre er differensiert, der ytterpunktene er henholdsvis dagaktiviteter og heldøgns institusjonsplass som varig boform. Samlet sett representerer tjenestene en kjede, eller en "omsorgstrapp". Bestiller-/utførerorganisering er gjennomgående for tjenestene til eldre og funksjonshemmede.

I tråd med lovgrunnlaget er bydelens tjenestetilbud innrettet mot et selvstendig liv, aktiv og meningsfull tilværelse og hjelp til selvhjelp og egenmestring. Tjenestene skal i størst mulig grad utføres i samråd og dialog med bruker.

Møteplasser

Sosialt fellesskap og aktiviteter er nødvendig for et godt liv.

Det skal finnes steder som legger til rette for aktivitet og deltagelse både for eldre og for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Ansatte innen bydelens pleie- og omsorgstjenester skal ha møteplasser der de treffer ansatte fra andre tjenester, for i samarbeid å finne gode løsninger for brukerne.

Samarbeid

Søknadskontoret er bydelens vedtakskontor og tildeler individuelle tjenester innenfor hele pleie- og omsorgsområdet inklusive en vesentlig andel av tjenestene rettet mot psykisk helse.

Søknadskontoret tildeler også boliger til funksjonshemmede, eldre og mennesker med psykiske lidelser.

En del av tjenestene utføres av bydelens hjemmetjeneste, inkludert drift av boliger for personer med rus og/eller psykisk helseproblematikk, psykisk utviklingshemmede og personer med nedsatt funksjonsevne. Mange tjenester kjøpes av private og "ideelle" leverandører i tråd med Oslo kommunes ordninger for fritt brukervalg.

Søknadskontoret er sentral for å sikre brukerne godt koordinerte tjenester.

Det er ingen skarp avgrensing mellom de tjenestene Søknadskontoret forvalter, og tjenestene som tildeles gjennom NAV sosial, Barnevernet og Familiehuset. Det samme gjelder forholdet til spesialisthelsetjenesten. Samarbeid er derfor en hovedoppgave for Søknadskontoret og Hjemmetjenesten, både internt med bydelens øvrige tjenester, og eksternt med Sykehjemsetaten, Helseetaten, Velferdsetaten, spesialisthelsetjenesten og private og "ideelle" leverandører.

Flere av bydelens tjenester utføres av private, eller i samspill mellom private, frivillige og offentlige aktører.

8.3 Status pleie og omsorg

Antall eldre over 80 år går ned, det samme gjør bydelens andel av Oslo kommunes befolkning over 80 år. Dette medfører reduserte budsjettandeler, jf. kriteriesystemet i Oslo. Fra 01.01.2013 til 01.01.2014 var det en nedgang i befolkningen over 80 år fra 821 til 789 personer.

Befolkningen i aldersgruppen 67-79 år har i samme periode økt fra 1587 til 1733 personer.

Den største økningen av personer med omfattende omsorgsbehov er under 67 år. Gruppen under 67 år utgjør nå mer enn halvparten av mottakerne av bydelens hjemmetjenester og samtidig øker antallet som får plass i institusjon. I 2014 er snittalderen for å søke hjemmetjenester 58 år. Snittalderen for å søke hjemmesykepleie er 65 år, praktisk bistand er 67 år og psyk. helsetjenester er 44 år.

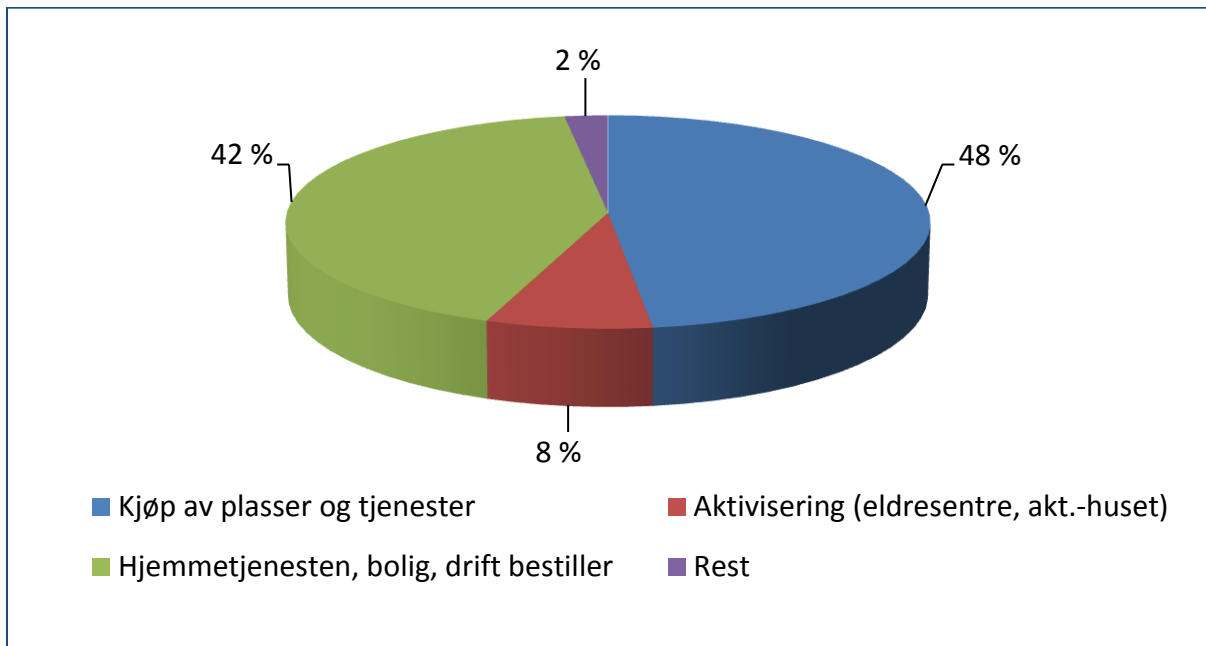
Det er en gjennomgående trend at brukere i yngre aldersgrupper søker om omfattende brukerstyrt personlig assistanse. De mange nye boligene som bygges i Hasle/Løren-området er tilpasset funksjonshemmede og majoriteten av søknader på personlig assistanse kommer fra disse områdene.

Antall barn med fysiske og/eller psykiske funksjonshemninger fortsetter å øke. Tidligere utskrivning fra spesialisthelsetjenesten når det gjelder barn, har medført et behov for omfattende hjelpetilbud og tilrettelegging på heldøgns basis i barnas hjem.

Det stiller store krav til omstillingsevne i tjenesteapparatet når brukergrunnlaget endres så vidt hurtig. Brukerne har økende bevissthet om og forventninger til rettigheter. I tillegg gir nasjonale, kommunale og lokalpolitiske føringer økt krav til kvalitet, samarbeid og omfang på tjenestetilbudet. Brukerstyrt personlig assistent har nå blitt rettighetsfestet, dette innebærer at alle brukere som har over 25 timer med tjenester i uka, kan søke om ordningen.

Bydelen har ønsket satsing på rehabilitering, opptrening og hverdagsmestring for at flest mulig skal oppnå et selvstendig liv, samt en dreining mot mer forebygging. Samarbeid innenfor bydelens eget tjenesteapparat og eksternt med spesialisthelsetjeneste, frivillige og eldresentra er viktig for at tjenestene kan møte endrede behov i befolkningsgruppen.

Fordeling av utgifter på FO3:

Som figuren viser går 48 % av funksjonsområdets budsjetter til kjøp av plasser og tjenester (ca. 207 mill.). Her ligger først og fremst kjøp av sykehjemsplasser, og plasser til funksjonshemmede og psykisk syke.

42 % av utgiftene er til bydelens egen drift av hjemmetjenester, boliger og bestillerenhet (ca. 182 mill.).

Samhandlingsreformen – samarbeid med sykehus

Målsettingen med reformen er bedre helsetjenester til befolkningen ved at nødvendige sykehusinnleggelser prioriteres og unødig bruk av sykehus begrenses. Før Samhandlingsreformen i 2011 var det en gjennomsnittlig liggetid på 4,82 døgn i sykehusene i Oslo etter melding om at pasienten var utskrivningsklar. I 2013 hadde tallet sunket til 0,32 døgn. Dette viser at bydelene har vært usedvanlig flinke til å ta pasientene ut av sykehus, at vi får dårligere pasienter hjem og at flere brukere må få tilbud i korttidstilbud før de er stabile nok til å reise hjem.

Det er utarbeidet samarbeidsavtaler mellom Oslo kommune og de 4 sykehusene som har Oslo-innbyggere i sitt opptaksområde: Ullevål, A-hus, Lovisenberg og Diakonhjemmet. Avtalene regulerer hvordan samarbeidet mellom sykehusene og bydelene skal fungere. De aller fleste sykehusene har nå innført elektronisk meldingsutveksling og det samme har de fleste fastlegene i bydelen. Dette er arbeidsbesparende, særlig for Søknauskontoret. Det gode samarbeidet med Lovisenberg sykehus fortsetter og det er faste møter på alle nivåer med sykehuset og bydelene i sektoren.

Bydelene er økonomisk ansvarlige for utskrivningsklare pasienter med en kostnad på kr. 4 225,- (2014) pr. døgn etter utskrivning. Dette gjør det attraktivt å utvikle rimeligere tilbud i bydel i samsvar med reformens intensjon. Bydelen har så langt greid å ta pasientene ut fra sykehusene og kostnadene for utskrivningsklare ligger derfor mye lavere enn forventet. Det har blitt lagt ned et omfattende arbeid i bydelen for å få dette til blant annet ved å satse på tilstrekkelig antall rehabiliteringsplasser i sykehjem og opprettelse av Avdeling for rehabilitering og avklaring i

Hjemmetjenesten. De fleste sykehus bruker nå elektroniske meldinger noe som bidrar til en mer effektiv og forbedret pasient- og informasjonsflyt.

Hjemmetjenesten er fleksibel og vant til endringer. Den har vært viktig for å kunne håndtere de nye utfordringene. I 2014 har utskrivninger fra sykehuset gått merkbart hurtigere i tillegg til at pasientene som skrives ut har mer komplekse og sammensatte sykdomsbilder. Dette stiller økende krav til kompetanse hos ansatte i Hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten dreies derfor fortsatt fra hjemmehjelpsbistand til sykepleietjeneste med utvikling fra generalist til spesialistfunksjoner også på kommunalt nivå. En strategisk satsning på kompetanseutvikling er og blir et viktig innsatsområde for å møte bydelens faglige utfordringer i kjølvannet av reformen.

Selv om psykiatri så langt ikke er omfattet av Samhandlingsreformen, melder bydelens psykiske helsetjenester at de merker økt press fordi brukere med komplekse tilstander blir sendt hjem meget raskt etter behandling.

Velferdsetaten har flere institusjoner som ikke er fysisk tilrettelagt for bevegelseshemmede. Dette medfører at bydelen må tilby korttidsplasser på sykehjem når disse institusjonsbeboerne får et funksjonsnivå som fordrer bedre tilgjengelighet.

Eldresentre

Bydelen har i 2014 gitt tilskudd til drift av Grünerløkka seniorsenter, Sinsen eldresenter og Engelsborg ressurscenter, inklusivt den oppsøkende sosionomtjenesten med 3 årsverk som er organisert i regi av Engelsborg ressurscenter. Eldresentrene er viktige sosiale arenaer og aktivitetstilbudene er trivsels-, trenings-, kunnskaps- og aktivitetsfremmende. Alle tre sentrene har arbeidet for å inkludere andre grupper enn eldre hvor tilbud til innvandrerbefolkningen og personer med psykiske helseutfordringer skal prioriteres. Det er startet et tettere samarbeid mellom de 3 eldresentrene og bydelen med sikte på at bydelens eldresentre tydeligere skal være et ledd i bydelens totale tjenestetilbud.

Bydelens eldresentre	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Grünerløkka seniorsenter	631	652	699	705
Engelsborg Ressurscenter	1 182	1 049	1 003	1 241
Sinsen eldresenter	871	849	751	732
Totalt	2 684	2 550	2 453	2 678

Tabellen viser utviklingen i antall registrerte brukere i løpet av året på de tre sentrene. Alle tre sentrene har kapasitet til å ta inn flere brukere. En del brukere "shopper" tilbud på flere av sentrene.

Samarbeid med frivillige

En god del av arbeidet som gjøres ved de tre eldresentra utføres av frivillige. Flere er både selv brukere av sentrene og bidrar med frivillig arbeid. Engelsborg ressurscenter er samarbeidspartner for bydelen i forbindelse med utvikling av Omsorg + gjennom den såkalte «følgetjenesten» og et frivilligteam som er knyttet spesielt til tilbudet ("Frivillig +"). Dette har bidratt til et godt samarbeid med Hjemmetjenesten.

TT-transport

Tilbudet om transport av forflytningshemmede er en frivillig ordning og er således ikke en oppgave pålagt kommunen gjennom lov. Etter TT- forskriften fastsetter bystyret antall reiser per år gjennom den årlige budsjettbehandlingen. I annet halvår 2014 ble arbeidsreiser og skolereiser overført til den statlige ordningen.

Hjemmetjenester

Hjemmetjenester	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Antall mottakere 0-49 år	293	276	281	265
Antall mottakere 50-66 år	242	249	271	260
Antall mottakere 67-79 år	209	214	207	190
Antall mottakere 80-84 år	109	97	93	83
Antall mottakere 85-89 år	150	143	121	105
Antall mottakere ≥ 90 år	137	115	114	104
SUM - alle aldersgrupper	1 140	1 094	1 087	1 007

52,4 % av tjenestemottakerne er nå under 67 år. Antallet over 80 år utgjør 47,6 % av brukerne. Det er ingen vesentlig endring i den prosentvise fordelingen fra forrige år.

Brukervalg for praktisk bistand ble innført i juni 2006 og brukervalg for hjemmesykepleie april 2011. De fleste tjenestemottakerne velger bydelens kommunale tjenester, kun en liten andel velger privat leverandør. Et privat firma leverer hjemmesykepleietjenester på natt, de øvrige kun på dag/ kveld. Brukerne kan kjøpe tilleggstjenester både hos bydelens utførertjeneste og hos enkelte av de private leverandørene. Helseetaten er i gang med å utarbeide en ny tjenestekonsesjon for brukervalgordningen.

Bydelens tjenestetilbud skal være innrettet mot et selvstendig liv, aktiv og meningsfull tilværelse. Hjemmetjeneste innførte hjelp til selvhjelp som arbeidsmetode i tjenesten i 2010, i hovedsak for mottakere av praktisk bistand. Ved evaluering så en at effekten av hjelp til selvhjelpsprosjektet hadde for lite omfang og det var utfordrende å få arbeidsmetoden til å gjennomsyre hele tjenesten. En ny organisering i Hjemmetjenesten var nødvendig for å få til målet om reduksjon av antall institusjonsplasser, bedre tjeneste til tyngre og mer komplekse brukere i hjemmetjenesten og økt gjennomstrømning av brukere. Hjemmesykepleien er omorganisert i en egen avdeling for rehabilitering, avklaring og stabilisering og to langtidsavdelinger for sykepleie. Avdelingen for rehabilitering, avklaring og stabilisering er en videreutvikling av rehabilitering i hjemmet og hjelp til selvhjelp. Langtidsavdelingene for sykepleie gjør det mulig for de sykeste å motta behandling og tilbringe den siste tiden i eget hjem. Disse avdelingene skal blant annet spesialisere seg på demens- og kreftomsorg. Effekten av omstillingen har vært god; Hjemmetjenesten greier å ta i mot utskrivningsklare pasienter, flere brukere skrives ut av tjenesten enn tidligere, bruk av institusjonsplasser er redusert og brukerne er blitt mer selvhjulpne.

Antall vedtakstimer innenfor Praktisk bistand er redusert også i 2014, dels som følge av nedgang i antall brukere, dels som en følge av effektivitetskrav til tjenesten. Det har i løpet av 2014 vært en omlegging av ordningen med praktisk bistand til dagligvarehandling. For de som kan benytte ordningen er det innført handling ved hjelp av telefon/internettbestilling. Alle som har behov for bistand til å skaffe seg matvarer får bistand til dette. Overgangen til handling via bestilling har vært et godt tiltak i forhold til å effektivisere tjenesten og samtidig redusere belastningsskader hos ansatte.

I tråd med føringer i Demensplan 2015, har bydelen ansatt en demenskoordinator for å koordinere arbeidet rundt tilrettelegging og diagnostisering av mennesker med demens.

Bydelen har kreftkoordinator med delfinansiering fra Kreftforeningen.

Ut fra fremskrevet befolkningsutvikling og endring i brukersammensetning forventes et økt behov for helse – og omsorgstjenester i fremtiden, samtidig viser Byrådets økonomiplan 2015-2018 at budsjetttrammene for bydelen vil bli redusert. I tillegg forventes det bedre kvalitet på tjenestene. For å møte disse endringene er det behov for innovasjon; det vil si å lete etter andre veier, utforske nye muligheter og finne nye måter å arbeide på for å utnytte ressursene på en mer hensiktsmessig og kostnadseffektiv måte. Som beskrevet over har Hjemmetjenesten endret innretning og satser i større grad på egenmestring og rehabilitering som et viktig innovativt grep i tråd med Oslo kommunes Seniormelding. En strategi om å ta i bruk nye teknologiske løsninger kan bidra til forbedret hverdag for både brukere, pårørende og ansatte. En slik satsing fordrer videreutvikling av ny teknologi i et tett samarbeid med både leverandører og forskningsmiljøene.

Bydelen deltar sammen med bydelene Sagene, St. Hanshaugen og Gamle Oslo og Lovisenberg sykehus i prosjektet "Velferdsteknologi i sentrum». I prosjektet prøves det ut nye teknologiske løsninger for medisinhåndtering og trygghetsalarmer med GPS som gir varsling til pårørende eller tjenesten. I 2015 vil dette også utvides til å gjelde elektroniske dørlåser og helsesjekk. Det vil si at pasienter selv kan måle blodtrykk, blodsukker og vekt og resultatene sendes direkte til hjemmesykepleien for registrering og tiltak. Hensikten med prosjektet er å finne tiltak som kan gjøre den enkelte bruker mer selvhjulpen, forebygge sykehusinnleggelse, skape større trygghet og redusere hjemmetjenestens tidsbruk til oppdrag som for eksempel medisintil levering.

Hjemmetjenesten samarbeider med NAV sosial om tiltaksplasser.

Oppfølging av vanskeligstilte (se også under FO 1)

Det har gjennom flere år i forbindelse med oppfølging av budsjett vært flyttet brukere fra utenbys boliger til bydelens egne boliger. For å kunne fortsette med dette i årene fremover kreves det en oppgradering av kompetansen hos personalet i boligen. Det er spesielt rus og atferdsproblematikk som er krevende å håndtere.

Arbeidet med mennesker med psykisk lidelse og/eller rusproblematikk er spredt på flere av bydelens tjenester, og bydelen fortsetter det nødvendige arbeidet med en bedre koordinering av disse tjenestene. Bydelen har en egen hjemmetjenesteavdeling for mennesker med psykisk lidelse og/eller rusproblematikk.

Bydelen samarbeider med Lovisenberg om drift av FACT-team (omtalt under FO1).

Dagsenter for eldre

Plassene i dagsenter skal benyttes målrettet til opptreningsformål som funksjonsbevarende tiltak. Det er viktig å ha tilpassede tilbud til de ulike brukergruppene og bydelen kjøper 10 tilrettelagte dagplasser for demente ved Grünerløkka dagsenter.

Omsorgsboliger for eldre og funksjonshemmede

Bydelens Omsorg + tiltak, Rodeløkka Omsorg+ i Helgesensgate 58, med totalt 97 leiligheter, er videreutviklet med Engelsborg eldresenter som samarbeidspartner. 1. 2. og 3. etasje i huset er tilrettelagt for brukere som har et større bistandsbehov.

Endringer i forskrift for Omsorg+ hvor brukere kan søke seg til andre bydeler og opprinnelig bostedsbydel bærer kostnadene de første 2 år, har betydd økte kostnader for bydelen i 2014. Det er en økende pågang av søkere til Omsorg+ i Helgesensgate 58.

Bydelen har boliger for utviklingshemmede i Hovinveien, Terneveien og i Sofienberggata 7 B.

Dagsenter for funksjonshemmede

Dagsenteret for funksjonshemmede er et byomfattende tilbud som er lokalisert i og forvaltes av bydelen. Bydelen kjøper plasser på dagsenteret. Dagsenterplass for funksjonshemmede har forebyggende og rehabiliterende effekt. I tillegg kjøpes det også dagsenterplasser til psykisk utviklingshemmede.

Sykehjem

Sykehjemsplasser	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Under 66	20	24	25	22
67-79	49	50	57	50
80-84	32	31	38	39
85-89	62	52	46	44
≥ 90 år	98	99	91	88
SUM - alle aldersgrupper	261	256	257	243

Hittil i 2014 (01.11.) er det innvilget 22 faste sykehjemsplasser til personer under 80 år. Grunnlaget er slag, rus, psykisk helse og tidlig demens i ulike kombinasjoner.

Bydelen kjøper sykehjemsplassene fra Sykehjemsetaten. Ved inngangen av 2014 kjøpte bydelen 243 plasser mens det pr. oktober er redusert til 238. Bydelen disponerer nå 17 rehabiliteringsplasser og 9 korttidsplasser.

Sykehjemsetaten har organisert korttidsplassene og rehabiliteringsplassene i Helsehus. Overflyttingen av korttidsplasser fra Grünerløkka sykehjem til vårt regionale Helsehus Lilleborg slutføres i 2014. I forbindelse med denne endringen er det tilført legeressurser til Helsehusene.

Anskaffelser

Oslo kommune har en egen enhet for anskaffelser av «myke tjenester» organisert i Velferdsetaten. Bydelen samarbeider tett med denne enheten. Det kompliserte regelverket for offentlige anskaffelser utgjør et stort merarbeid i alle ledd. Målet er å inngå rammeavtaler som begrenser enkeltanskaffelser.

8.4 utfordringer og tiltak pleie og omsorg

Det er nødvendig å bringe kostnadene for F3 Pleie og omsorg ned mot kriterietildelingen. Bydelsdirektøren foreslår derfor gjennomgående netto kutt i alle funksjonsområdets tjenestetyper på tilsammen 8 mill.

Hjemmetjenesten, med hjelp av bydelens øvrige tjenester, må ivareta brukere med et mer komplekst sykdomsbilde enn før, uten at det er gitt rom for økonomiske påplussinger til disse tjenestene. Terskelen for å få hjemmetjenester må høynes for de som har minst behov. Dette vil konkret bety at brukere vil få reduksjon i omfang av tjenesten, kvaliteten på enkelte tjenester vil gå ned og deler av tjenesten vil utføres på andre måter gjennom bruk av frivillige og/eller velferdsteknologiske løsninger.

Søknadskontoret har også i 2014 gjennomgått alle bydelens bolig-/institusjonsplasseringer for personer med funksjonshemninger og personer med psykisk helseproblematikk. Med grunnlag i gjennomgangen er det laget en plan for flytting dels til rimeligere bo - og omsorgsløsninger, dels til boliger i bydelens egen regi. Gjennomføring av denne planen er avhengig av samarbeid med brukerne og frivillighet mht. iverksettelse.

Bydelen må fortsatt unngå å betale for ekstra dager på sykehus etter at pasientene er erklært utskrivningsklare. Alle tjenestene innenfor pleie og omsorg vil i enda større grad enn tidligere år se på mulighetene av å drifte flere tilbud i egen regi og kjøpe færre plasser av eksterne aktører.

Forslaget om ytterligere reduksjon i antall sykehjemsplasser og reduksjon i hjemmetjenesten har økonomisk risiko, og setter store krav til pleie- og omsorgstjenestens evne å finne alternativer som har nok faglig robusthet. Hjemmetjenesten må fortsette en dreining der tjenesten innrettes mot egenmestring, finne nye måter å sikre nødvendig hjelp, avslutte tjenester på et tidligere tidspunkt med bistand fra frivillige og seniorsentrene til aktivisering og sosial stimulering i fortsettelsen av avsluttet tjeneste. Bydelen stilles overfor et dilemma om å prioritere nødvendig helsehjelp til de som trenger det mest, samtidig som tidlig innsats og et forebyggende perspektiv skal ivaretas for å utsette behovet for tjenester i befolkningen.

Vedtaksmengden i praktisk bistand forutsettes ytterligere redusert i 2015. Dette gir økt utfordring knyttet til overtallighet, da det ikke er ledighet i hjemmehjelpsstillinger i Oslo kommune. Selv om noe av reduksjonen løses gjennom naturlig avgang, vil bydelen i 2015 ha 2 overtallige hjemmehjelpere.

Søknadskontoret skal sørge for at brukerne får de tjenestene de har rett til og behov for, at tjenestene bidrar til best mulig ressursutnyttelse og at vedtak som fattes er i tråd med lovens formål om et mer selvstendig liv. Vedtakene skal være innrettet mot rehabilitering hvor målsetting for tjenesten utarbeides i samarbeid med brukeren og er skriftliggjort i vedtaket. Terskelen for å få tildelt tjenester må heves ytterligere, og man må se på alternative og kompenserende løsninger blant annet økt bruk av velferdsteknologiske løsninger.

Samhandlingsreformen og sykehusenes utskrivningspraksis gir bydelen økt behov for spesialisert kompetanse og nødvendig kapasitet for å gi behandling og oppfølging i hjemmet. Skal bydelen kunne møte denne utfordringen, må det satses på en oppgradering av hjemmetjenestens kompetanse. I løpet av 2016 vil det flytte 13 funksjonshemmede inn i Lørenområdet, i et boligprosjekt som er initiert i et samarbeid mellom foreldre, Husbanken og Velferdsetaten. Det er nødvendig å se på hele tiltakskjeden for funksjonshemmede i forhold til innhold i boliger, hjemmetjenester, dagtilbud og varig tilrettelagt arbeidsplasser, dette for å sikre en sammenhengende tiltakskjede differensiert utfra enkeltbrukeres behov.

Forsterket samarbeid med fastlegene er nødvendig slik at bydelens ansvar for utredning av demente kan igangsettes.

En viktig utfordring er å styrke samarbeidet og dialogen med bydelens eldresentra. Tjenesteavtalene skal reforhandles for 2 av senterne for perioden 2015-2018, mens en avtale ble reforhandlet i 2014. Avtalene understreker at sentrene skal være et sosialt møtested for eldre mennesker og stimulere til frivillig innsats, og dermed motvirke isolasjon og ensomhet. Avtalene skal i 2015 ha et tilleggskommunikasjonsdokument som regulerer kommende års innsatsområder, brukergrupper og utvikling av nye tilbud i tråd med bydelen og befolkningens endrede behov. Eksempler på dette er bidrag innenfor egenmestring, velferdsteknologi, hjelpemiddelinformasjon og tilrettelegging for brukere med tidlig kognitiv svikt. Det er et felles mål å utvikle tilbudene slik at andre målgrupper også nås.

Engelsborg eldresenter forvalter bydelens oppsøkende sosionomtjeneste. Bydelen forutsetter at sosionomtjenesten og Engelsborg særlig bidrar til bedre koordinering av frivillig innsats i bydelen; gjerne etter mønster av Frivillig+ (se omtale under kapittel 7.3 «samarbeid med frivillige.»).

Sinsen eldresenter har i dag lokaler som ikke tilfredsstiller kravet om god tilgjengelighet og universell utforming og starter i 2015, i et samarbeid med bydelen, et innovasjonsprosjekt med utvidet fokus på generasjons- og nærmiljøarbeid. Det tas sikte på å skaffe nye lokaler som muliggjør en utvikling av Sinsen eldresenter til også å inneha nærmiljøsenderfunksjoner for Lørenområdet.

Til tross for eldresentrenes viktige oppgaver innenfor forebygging og tidlig innsats og nødvendig supplement og samarbeidspart for pleie- og omsorgstjenesten, finner bydelen ikke å kunne skjerme eksterne leverandører fra kostnadsreduksjoner, da øvrige trinn i «omsorgstrappa» reduseres. Bydelen vil som en kompensasjon kunne bidra med ønsket kompetanse i felles brukerrettede tilbud.

Aktivitetshuset Prindsen driftes av Oslo Bymisjon etter avtale med bydelen. Dette lavterskeltilbudet har personer med psykiske lidelser og/eller rusproblematikk som målgruppe og skal representere et uformelt, godt fellesskap med tilbud om deltagelse i meningsfylte aktiviteter. Bydelen ønsker en tettere dialog rundt tiltaket for å sikre at det er bydelens befolkning som er brukere og representerer et riktig supplement til bydelens egne tjenester for denne målgruppen. Til tross for at dette tilbudet er viktig for brukerne, har det ikke vært mulig å skjerme dette tilbudet fra budsjettkutt. Bydelen ønsker imidlertid å bidra til økt aktivitet og utvikling av Prindsenområdet med fokus på aktivisering og kvalifiseringsmuligheter gjennom bydelens ansatte i et samarbeid med alle aktørene i området, herunder Aktivitetshuset Prindsen.

Tiltak

- Forsterke rehabiliteringsarbeidet i hjemmetjenesten med mål om at flere skal trene seg til å klare å bo hjemme uten eller med lite hjemmetjenester
- Kompetansevidning for å møte behovet for en tverrfaglig rehabiliteringskompetanse
- Sørge for god pleie og omsorg innen demens og kreftomsorg
- Innføring av velferdsteknologiske løsninger
- Kompetanseheving i hjemmetjenesten
- Tett kontakt mellom søknadskontoret og hjemmetjenesten for i størst mulig grad å finne alternativer til institusjonsplasseringer
- Ta imot mer komplekse brukere i hjemmetjenesten
- Prioritere samarbeid med 2. linjetjenesten innen somatikk og psykisk helse
- Styrke samspillet internt i bydelen mellom Søknadskontoret, Hjemmetjenesten og NAV sosial for bedre koordinerte tilbud for mennesker med rus- og/eller psykisk helseproblematikk og i større grad også trekke med Aktivitetshuset Prindsen i dette samarbeidet

- Samarbeid med eldresentrene og sosionomtjenesten om forebyggende og rehabiliterende tiltak, bl.a. gjennom målrettet bruk av frivillighet
- Fortsette samarbeidet med NAV sosial om Hjemmetjenesten som kvalifiseringsarena

8.5 Lokale måltall for funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Måltall i bydelsbudsjettene for FO3 Pleie og omsorg*	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel innbyggere 66 år og under år som mottar hjemmetjenester ²⁾	1,1 %	1 %	1,1 %	1 %
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12. ²⁾	13 %	12 %	13 %	12 %
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12. ²⁾	33 %	32,8 %	33 %	32 %
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12. ²⁾	43 %	42,1 %	43 %	42 %
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12. ¹⁾	3 %	3,2 %	3 %	3 %
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12. ¹⁾	12 %	15,8 %	12 %	12 %
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12. ¹⁾	35 %	37, %	35 %	35 %
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold i sykehjem ³⁾	11 %	10,9 %	11 %	10 %
Antall boenheter Omsorg+ for innbyggere over 65 år ⁴⁾	97	97	97	97
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - hjemmesykepleien ⁵⁾	53 %	58 % **	53 %	55 %
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - praktisk bistand ⁵⁾	62 %	58 % **	62 %	60 %
Andel utførte timer av planlagte timer (reell planlagt tid/ressurstid) ⁶⁾	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel utførte av vedtatte timer hjemmetjeneste ⁷⁾	90 %	84 %	90 %	85 %

Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

* Bydelene vil bli bedt om å rapportere på måltallene i årsmelding for 2014.

** Direkte tid ble ikke beregnet i 2013, tallene er foreløpige tall for 2014.

- 1) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 første ledd nr. 6 bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.
- 2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.
- 3) Sykehjem som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c. (Måltallet er endret f.o.m. 2011 fra alle institusjonsbeboere til kun sykehjemsbeboere.)
- 4) Boliger innenfor Omsorg+ konseptet, dvs. minimum 50 samlokaliserte boliger med heldøgns vaktteneste, aktivitetssenter og middagsservering syv dager i uken (Byrådssak 243/09 Omsorg+ - organisering og innhold).
- 5) Direkte tid hos bruker. Utført tid i brukers hjem med vedtak og uten vedtak ved akutt behov, ringetilsyn, legemiddelhåndtering iht. vedtak, andre tjenester for/sammen med bruker grunnet akutt hjelpebehov hos bruker.
- 6) Planlagte timer utgjør summen av de tiltakstimer som det er aktuelt å gjennomføre når det er korrigert som følge av at brukeren er på sykehus, korttidsopphold på sykehjem eller av andre grunner ikke tas med.
- 7) Med vedtakstimer menes det antall timer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak (Iplos tid). Med utførte vedtakstimer menes antall utførte timer av disse.

Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg	Oslo 2011	Oslo 2012	Oslo 2013	Grüner- løkka 2011	Grüner- løkka 2012	Grüner- løkka 2013	Kilde for bydelene
Andel personer 80+ pr 31.12	3,7	3,6	3,5	1,8	1,6	1,5	UKE, kriteriebef.
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslo tot. inkl. etater mm) ¹⁾	12 487	12 279	13 349	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) ¹⁾	10 600	10 868	11 443	7 871	8 108	8 081	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslo totalt inkl etater mm) ¹⁾	353 941	354 218	396 902	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) ¹⁾	300 505	313 577	342 290	280 072	296 993	326 843	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslo totalt inkl etater mm) ¹⁾	192 660	189 230	218 307	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) ¹⁾	175 569	187 317	216 016	132 344	146 431	179 516	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester ²⁾	34,7	33,8	33,2	39,9	40,0	37,0	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester ²⁾	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,1	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester ²⁾	7,8	7,5	7,1	14,3	13,0	11,0	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester ²⁾	31,5	30,4	29,8	37,4	37,3	34,2	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester ²⁾	46,4	46,3	45,3	46,4	46,2	43,5	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon ³⁾	16,0	16,3	16,3	20,8	21,7	22,4	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon ³⁾	2,0	2,0	1,9	3,4	3,7	3,2	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon ³⁾	11,1	11,3	11,2	13,4	15,2	15,8	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon ³⁾	34,2	34,5	34,0	39,9	36,8	37,7	Årsstatistikk
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold ⁴⁾	12,7	13,9	12,1	10,4	9,6	10,7	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid ⁵⁾ for søknad om institusjonsplass ³⁾	18,0	11,8	12,3	8	6	6	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid ⁵⁾ for søknad om praktisk bistand	23,3	20,7	23,8	12	10	17	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid ⁵⁾ for søknad om hjemmesykepleie	9,3	7,6	7,5	6	8	8	Årsstatistikk
Iverksettingstid ⁵⁾ for søknad om praktisk bistand	8,6	8,7	8,0	8	7	9	Årsstatistikk
Iverksettingstid ⁵⁾ for søknad om hjemmesykepleie	3,1	3,6	2,2	2	2	2	Årsstatistikk

* Resultatene for hver enkelt bydel er ferdig utfylt i regnearkene som ligger i filen som sendes bydelene på e-post.

Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

1) Netto driftsutgifter, Kostra nivå 3-, Rapporteres kun ved årsslutt pr 31.12

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

4) Sykehjem, hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven

5) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og iverksettingstid for perioden hele året

Funksjonsområde 3	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel av årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning ^{1) 2)}	65 %	71 %	70 %	80 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere av hjemmesykepleie	93 %	93 %	> 80 %	> 80 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere av praktisk bistand	90 %	87 %	> 80 %	> 80 %

1) Kilde: Kostra, kvalitetsindikator pleie og omsorg

2) Nytt måltall. Kildegrunnlag endret til Kostra. Mål og resultater omfatter Oslo kommune totalt, dvs. både bydelene og Sykehjemsetaten.

* Måltallet gitt i 2013 utgår (pga. nytt kildegrunnlag fra NLP til Kostra)

8.6 Merknader til driftsbudsjett pleie og omsorg

- Det opprettes følgende nye stillinger:
 - 0,5 stilling som ergoterapeut i hjemmetjenesten.
 - 1,66 fagkonsulentstillinger i hjemmetjenesten
 - 1 stilling fysioterapeut ved søknadskontoret
- Det inndras følgende stillinger:
 - 1 stilling som fagkonsulent sykepleier ved søknadskontoret
 - 1 stilling som koordinator ved hjemmetjenesten
 - 2,2 hjemmehjelpsstillinger i hjemmetjenesten
 - 1 stilling som fagkonsulent helse og sosial felles
- Div. innsparing drift og redusert vikarbruk i hjemmetjenesten 1,160 mill.
- Redusere vedtak hjemmesykepleie 0,5 mill.
- Redusere kostnader botiltak somatikk for 1,38 mill.
- Redusere antall sykehjemsplasser fra 238 pr. 31.10.2014 til 232 plasser i løpet av 2015
- Redusere kostnader til botiltak for psykisk syke med tilsammen 2,91 mill.
- Reduserte kostnader og økt aktivitet for botiltak/kjøp av tjenester til funksjonshemmede gir til sammen en netto innsparing på 1,05 mill.
- Egenandel trygghetsalarm i tråd med satser i Byrådets budsjettforslag
- Refusjon fra staten for kostnadskrevende tjenester satt til 37,5 mill.
- Økt ekstern prosjektfinansiering på 1 mill. i Hjemmetjenesten
- TT-kjøring reduseres med 0,5 mill.
- Redusere tilskuddene til eldre-/seniorsentrene med til sammen 0,5 mill.
- Redusere tilskuddet til Aktivitetshuset Prindsen med 0,3 mill.

Budsjettekniske forutsetninger for FO3 Pleie og omsorg, institusjonstjenester – Kostrafunksjon 253

Pris/kostnad pr institusjonsplass 2015							
Institusjonsplasser 3) for brukere 67 år og over	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2015
Kategori 6)	Pris pr plass 2015	Ant. plasser bestilt 2015 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2015 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2015 1)	Sum 2)
Ordinær sykehjemsplass	657 574	138					90 745 212
Korttidsplass	716 347	9					6 447 123
Aldershemsplass	538 966	4					2 155 864
Plass i skjermet avdeling	845 973	45					38 068 785
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	968 776	2					1 937 552
Forsterket plass - annet							0
Plasser i rehabiliteringsavd.	757 282	17					12 873 794
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie			653 373	6			3 920 238
Plasser Rus - Stovner	716 347	2					1 432 694
Conrad Svendsen Senter, bolig			1 162 657	1			1 162 657
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)	109 158	30					3 274 740
Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over	xxxxx	247	xxxxx	7	xxxxx	0	162 018 659
Institusjonsplasser for brukere 66 år og under	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2015
Kategori	Pris pr plass 2015	Ant. plasser bestilt 2015 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2015 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2015 1)	Sum 2)
Ordinær sykehjemsplass	657 574	8					5 260 592
Korttidsplass							
Aldershemsplass	538 966	1					538 966
Plass i skjermet avdeling	845 973	1					845 973
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	968 776	2					1 937 552
Forsterket plass - annet	1 221 203	4					4 884 812
Plasser i rehabiliteringsavd.							0
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie			893 465	20			17 869 300
Plasser i bame-og avlastningsboliger			2 118 443	4			8 473 772
Villa Enerhaugen	1 596 711	1					1 596 711
Rus plasser - Stovner	716 347	1					716 347
Bolig Psyk. ikke vederlag			1 153 688	9			10 383 192
Bolig PU, ikke vederlag			4 258 919	8			34 071 352
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)							
under	xxxxx	18	xxxxx	41	xxxxx	0	86 578 569
aldersgrupper	xxxxx	265	xxxxx	48	xxxxx	0	248 597 228
Andre kostnader på kostrafunksjon 253 5)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	26 525 940
Forventede inntekter på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	-67 786 585
Netto budsjett på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	207 336 583

- 1) Beregnes som gjennomsnittlig antall plasser gjennom året.
- 2) Sum forventede kostnader beregnes som summen av produktet av pris ganger plass i de tre kategoriene kjøp fra Sykehjemsetaten, andre direktekjøp innenbys/utenbys og institusjonsplasser drevet av bydelen selv.
- 3) Sykehjem, aldershem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.
- 4) Her føres plasser til dagopphold og nattopphold som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften (KOSTRA funksjon 253).
- 5) Andre kostnader kan her være den del av bestillerenhetens arbeid som har med vurdering av søknader, tildeling og oppfølging av tjenester til enkeltbrukere som skal knyttes til funksjon 253, samt ressursinnsatsen til den del av merkantile støttefunksjoner som går med til arbeid som er knyttet til betjening av tjenester/tjenestesteder i forbindelse med registrering av brukere, beregning og oppfølging av brukerbetaling og andre merkantile oppgaver som skal føres på funksjon 253.
- 6) Bydelene kan fritt legge inn nye linjer dersom de ønsker å spesifisere på flere kategorier.

Budsjettekniske forutsetninger for FO3 Pleie og omsorg, institusjonstjenester – Kostrafunksjon 254

Forventet antall utførte/budsjetterte timer 1) hjemmetjeneste pr. mnd. - årsgjennomsnitt .	Utførte/ budsjetterte vedtakstimer pr. mnd. til mottakere 66 år og under/ antall mottagere 66 år og under	Utførte/ budsjetterte vedtakstimer pr. mnd. til mottakere 67 år og over/ antall mottagere 67 år og over	Sum	Forventet pris/kostnad pr utførte/ budsjetterte vedtakstime 4)	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand 2) pr mnd. (eksklusiv boliger/bofellesskap og BPA)	346	1 173	1 519	1 020	18 592 560
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand i boliger/bofellesskap	3 055	294	3 349	997	40 067 436
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer BPA	4 964	0	4 964	398	23 708 064
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer hjemmesykepleie 2) pr mnd (ekskl. "psykisk helsearbeid" -timer utført av psyk. sykepl. e.a.)	1 769	2 917	4 686	1 067	59 999 544
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer utført av psykiatriske sykepleiere eller andre (psykisk helsearbeid)	476	35	511	1 067	6 542 844
Rehabilitering	220	619	839	1 702	17 135 736
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til omsorgslønn	1 531	170	1 701	191	3 898 692
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til avlastning utenfor institusjon	1 822	0	1 822	166	3 629 424
Antall mottagere av kun praktisk bistand	145	225	370	xxxxxxx	xxxxxxx
Antall mottagere av kun hjemmesykepleie	278	65	343	xxxxxxx	xxxxxxx
Ant. mottagere av både praktisk bistand og hj.sykepleie	118	164	282	xxxxxxx	xxxxxxx
Ant. mottagere av rehabilitering	10	34	44		
Antall mottagere av omsorgslønn	34	9	43	xxxxxxx	xxxxxxx
Antall mottagere av avlastning utenfor institusjon	32	0	32	xxxxxxx	xxxxxxx
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer praktisk bistand pr mottaker	31,8	3,8	15,1	xxxxxxx	xxxxxxx
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer hj.sykepleie pr mottaker	5,7	12,9	8,3	xxxxxxx	xxxxxxx
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer omsorgslønn pr mottaker	45,0	18,9	39,6	xxxxxxx	xxxxxxx
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer avlastning utenfor institusjon pr mottaker	56,9	0,0	56,9	xxxxxxx	xxxxxxx
Andre utgifter på kostrafunksjon 254 3)	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	38 136 965
Forventede inntekter på kostrafunksjon 254	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	-30 099 939
Netto budsjett på kostrafunksjon 254	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	181 611 326

Definisjoner:

- 1) Med vedtakstimer menes det antall ressurstimer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak. Med utførte/budsjetterte vedtakstimer menes antall planlagt utførte/budsjetterte timer i henhold til vedtaket.
- 2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.
- 3) Andre utgifter kan være innsatsteam, trygghetsalarm, bestillerkontor, hjelpeverge, fellesutgifter (forsikring, IT-kostn., avsetn. til lønnsoppgjør) med mer.
- 4) Kostnad pr utførte/budsjetterte vedtakstimer kan avvike fra beregnet kostnad pr vedtakstime som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak.

9 Bydelsdirektørens forslag til budsjett

1. Budsjettet vedtas fordelt på postgruppenivå som det framkommer i tabell nedenfor.

002	Bydel Grünerløkka (2)	Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	794 734	805 011	783 869
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	424 475	491 430	417 324
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	288 827	293 001	310 445
14	Overføringer	162 881	166 870	170 709
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	1 670 917	1 756 312	1 682 347
16	Salgsinntekter	-128 525	-125 121	-128 515
17	Overføringer med krav til motytelse	-91 779	-149 331	-94 359
18	Overføringer uten krav til motytelse	-56 628	-52 832	-57 779
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-276 932	-327 285	-280 653
	Netto driftsbudsjett	1 393 985	1 429 027	1 401 694

2. Budsjettet vedtas fordelt på funksjonsområder og Kostrafunksjoner slik det framkommer i tabellene nedenfor.

Vedtakstabell funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Helse, sosial og nærmiljø	Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	141 552	121 654	117 350
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	69 494	80 357	60 777
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	24 948	24 948	25 396
14 Overføringsutgifter	8 546	8 858	7 606
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	244 540	235 816	211 130
16 Salgsinntekter	-22 496	-21 258	-20 971
17 Refusjoner	-34 704	-30 218	-32 801
18 Overføringsinntekter	-21 749	-13 350	-15 950
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-78 950	-64 827	-69 723
Netto driftsbudsjett	165 590	170 989	141 407

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 1	Sum
<i>Funksjon 100 Politisk styring</i>	
Sum driftsutgifter	1 120 570
Sum driftsinntekter	-16 000
Netto driftsutgifter	1 104 570
<i>Funksjon 120 Administrasjon</i>	
Sum driftsutgifter	2 408 353
Sum driftsinntekter	-18 638
Netto driftsutgifter	2 389 715
<i>Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid</i>	
Sum driftsutgifter	2 517 681
Sum driftsinntekter	-1 440 000
Netto driftsutgifter	1 077 681
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	33 466 283
Sum driftsinntekter	-3 052 951
Netto driftsutgifter	30 413 332
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	73 888 187
Sum driftsinntekter	-8 472 317
Netto driftsutgifter	65 415 870
<i>Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer</i>	
Sum driftsutgifter	17 281 760
Sum driftsinntekter	-2 582 317
Netto driftsutgifter	14 699 443
<i>Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger</i>	
Sum driftsutgifter	23 081 499
Sum driftsinntekter	-22 849 749
Netto driftsutgifter	231 750
<i>Funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak</i>	
Sum driftsutgifter	29 719 967
Sum driftsinntekter	-17 361 385
Netto driftsutgifter	12 358 582
<i>Funksjon 275 Introduksjonsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	14 827 571
Sum driftsinntekter	-7 104 999
Netto driftsutgifter	7 722 572
<i>Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</i>	
Sum driftsutgifter	6 677 539
Sum driftsinntekter	-200 000
Netto driftsutgifter	6 477 539
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	6 140 112
Sum driftsinntekter	-6 624 317
Netto driftsutgifter	-484 205
Sum funksjonsområde 1	141 406 850

Vedtakstabell funksjonsområde 2A Barnehager

Barnehager		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	338 106	352 802	336 559
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	40 191	42 611	50 220
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	129 143	133 811	133 658
14	Overføringsutgifter	5 161	5 537	5 248
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	512 600	534 761	525 685
16	Salgsinntekter	-51 043	-50 243	-59 796
17	Refusjoner	-10 075	-13 489	-12 188
18	Overføringsinntekter	-704	-1 080	-704
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-61 821	-64 811	-72 688
	Netto driftsbudsjett	450 779	469 949	452 997

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 2A	Sum
Funksjon 201 Førskole	
Sum driftsutgifter	424 848 799
Sum driftsinntekter	-65 765 130
Netto driftsutgifter	359 083 669
Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn	
Sum driftsutgifter	24 444 684
Sum driftsinntekter	-2 895 812
Netto driftsutgifter	21 548 872
Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss	
Sum driftsutgifter	76 391 203
Sum driftsinntekter	-4 027 000
Netto driftsutgifter	72 364 203
Sum funksjonsområde 2A	452 996 744

Vedtakstabell funksjonsområde 2B Oppvekst

Oppvekst		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	93 708	98 565	96 489
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	63 272	68 791	72 490
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	17 735	17 735	22 277
14	Overføringsutgifter	10 193	11 820	11 688
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	184 907	196 910	202 944
16	Salgsinntekter	-1 594	-1 451	-819
17	Refusjoner	-10 808	-12 271	-9 761
18	Overføringsinntekter	-1 775	-2	-1 625
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-14 177	-13 723	-12 205
	Netto driftsbudsjett	170 730	183 187	190 739

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 2B	Sum
<i>Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge</i>	
Sum driftsutgifter	23 132 620
Sum driftsinntekter	-2 990 385
Netto driftsutgifter	20 142 235
<i>Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	34 600 035
Sum driftsinntekter	-3 777 957
Netto driftsutgifter	30 822 078
<i>Funksjon 244 Barneverntjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	48 877 696
Sum driftsinntekter	-3 443 532
Netto driftsutgifter	45 434 164
<i>Funksjon 251 Barneverntiltak i familien</i>	
Sum driftsutgifter	14 389 799
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	14 389 799
<i>Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien</i>	
Sum driftsutgifter	81 943 725
Sum driftsinntekter	-1 993 333
Netto driftsutgifter	79 950 392
Sum funksjonsområde 2B	190 738 668

Vedtakstabell funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Pleie og omsorg		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	173 858	183 783	183 992
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	248 770	296 923	231 555
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	117 002	116 508	129 114
14	Overføringsutgifter	4 325	4 325	5 490
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	543 954	601 538	550 151
16	Salgsinntekter	-53 392	-52 169	-46 929
17	Refusjoner	-28 632	-85 790	-31 739
18	Overføringsinntekter	-32 400	-38 400	-39 500
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-114 424	-176 359	-118 168
	Netto driftsbudsjett	429 530	425 179	431 983

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 3	Sum
<i>Funksjon 234 Aktivis./servicetjen. til eldre og personer med funksj.neds.</i>	
Sum driftsutgifter	41 862 360
Sum driftsinntekter	-8 656 636
Netto driftsutgifter	33 205 724
<i>Funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon</i>	
Sum driftsutgifter	275 123 167
Sum driftsinntekter	-67 786 585
Netto driftsutgifter	207 336 582
<i>Funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende</i>	
Sum driftsutgifter	211 711 267
Sum driftsinntekter	-30 099 939
Netto driftsutgifter	181 611 328
<i>Funksjon 261 Institusjonslokaler</i>	
Sum driftsutgifter	11 251 000
Sum driftsinntekter	-11 625 000
Netto driftsutgifter	-374 000
<i>Funksjon 733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede</i>	
Sum driftsutgifter	10 202 909
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	10 202 909
Sum funksjonsområde 3	431 982 543

Vedtakstabell funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet

Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram		Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	47 511	48 208	49 480
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	2 749	2 749	2 282
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	0	0	0
14	Overføringsutgifter	134 656	136 330	140 677
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	184 916	187 287	192 439
16	Salgsinntekter	0	0	0
17	Refusjoner	-7 560	-7 564	-7 869
18	Overføringsinntekter	0	0	0
19	Finansinntekter	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-7 560	-7 564	-7 869
	Netto driftsbudsjett	177 356	179 723	184 569

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 4	Sum
Funksjon 276 Kvalifiseringsordningen	
Sum driftsutgifter	51 821 515
Sum driftsinntekter	-369 317
Netto driftsutgifter	51 452 198
Funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp	
Sum driftsutgifter	140 617 000
Sum driftsinntekter	-7 500 000
Netto driftsutgifter	133 117 000
Sum funksjonsområde 4	184 569 198

3. Budsjettet eksklusiv økonomisk sosialhjelp vedtas fordelt på resultatnivå som er avdelinger, spesifisert på kostrafunksjoner som det framkommer i tabellene nedenfor.

01A	Administrasjon	Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	35 748	36 604	39 577
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	47 728	36 208	51 024
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	7 256	7 256	7 751
14	Overføringer	1 616	1 616	1 616
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	92 349	81 685	99 968
16	Salgsinntekter	-14 778	-11 374	-12 479
17	Overføringer med krav til motytelse	-5 297	-4 735	-5 482
18	Overføringer uten krav til motytelse	-924	-6 924	-924
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-20 999	-23 033	-18 885
	Netto driftsbudsjett	71 350	58 651	81 083

Avdeling 1A: Administrasjon	Sum
Funksjon 100 Politisk styring	
Sum driftsutgifter	1 120 570
Sum driftsinntekter	- 16 000
Netto driftsutgifter	1 104 570
Funksjon 120 Administrasjon	
Sum driftsutgifter	2 408 353
Sum driftsinntekter	- 18 638
Netto driftsutgifter	2 389 715
Funksjon 201 Førskole	
Sum driftsutgifter	28 259 493
Sum driftsinntekter	- 4 832 194
Netto driftsutgifter	23 427 299
Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn	
Sum driftsutgifter	1 446 189
Sum driftsinntekter	- 9 317
Netto driftsutgifter	1 436 872
Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss	
Sum driftsutgifter	100 000
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	100 000
Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge	
Sum driftsutgifter	1 204 955
Sum driftsinntekter	- 8 385
Netto driftsutgifter	1 196 570
Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	
Sum driftsutgifter	1 969 689
Sum driftsinntekter	- 9 317
Netto driftsutgifter	1 960 372
Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid	

Bydelsdirektørens forslag til budsjett

Sum driftsutgifter	2 517 681
Sum driftsinntekter	- 1 440 000
Netto driftsutgifter	1 077 681
<i>Funksjon 234 Aktivis.- og servicetj. for eldre og pers. med funksj.ned.</i>	
Sum driftsutgifter	1 493 134
Sum driftsinntekter	- 402 516
Netto driftsutgifter	1 090 618
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	11 320 323
Sum driftsinntekter	- 1 711 951
Netto driftsutgifter	9 608 372
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	14 727 866
Sum driftsinntekter	- 9 317
Netto driftsutgifter	14 718 549
<i>Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer</i>	
Sum driftsutgifter	777 573
Sum driftsinntekter	- 9 317
Netto driftsutgifter	768 256
<i>Funksjon 244 Barneverntjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	4 788 950
Sum driftsinntekter	- 27 951
Netto driftsutgifter	4 760 999
<i>Funksjon 252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet</i>	
Sum driftsutgifter	1 000 000
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	1 000 000
<i>Funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon</i>	
Sum driftsutgifter	5 939 725
Sum driftsinntekter	- 1 763 585
Netto driftsutgifter	4 176 140
<i>Funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende</i>	
Sum driftsutgifter	15 829 970
Sum driftsinntekter	- 3 008 939
Netto driftsutgifter	12 821 031
<i>Funksjon 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi</i>	
Sum driftsutgifter	1 665 119
Sum driftsinntekter	- 13 976
Netto driftsutgifter	1 651 143
<i>Funksjon 275 Introduksjonsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	222 000
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	222 000
<i>Funksjon 276 Kvalifiseringsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	659 018
Sum driftsinntekter	- 9 317
Netto driftsutgifter	649 701
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	2 517 310
Sum driftsinntekter	- 5 594 317
Netto driftsutgifter	- 3 077 007
<i>Sum avdeling 1A</i>	81 082 880

Bydelsdirektørens forslag til budsjett

03A	Helse- og sosialavdelingen	Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	328 915	328 113	325 231
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	287 470	352 022	268 657
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	134 693	134 199	146 782
14	Overføringer	11 315	11 627	11 540
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	762 393	825 961	752 210
16	Salgsinntekter	-62 710	-62 710	-59 421
17	Overføringer med krav til motytelse	-58 099	-111 934	-59 871
18	Overføringer uten krav til motytelse	-53 669	-45 270	-54 970
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-174 479	-219 915	-174 262
	Netto driftsbudsjett	587 914	606 047	577 948

Avdeling 3A: Helse og sosial	Sum
<i>Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge</i>	
Sum driftsutgifter	307 344
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	307 344
<i>Funksjon 234 Aktivis.- og servicetj. for eldre og pers. med funksj.ned</i>	
Sum driftsutgifter	40 369 226
Sum driftsinntekter	- 8 254 120
Netto driftsutgifter	32 115 106
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	22 145 959
Sum driftsinntekter	- 1 341 000
Netto driftsutgifter	20 804 959
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	59 160 321
Sum driftsinntekter	- 8 462 999
Netto driftsutgifter	50 697 322
<i>Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer</i>	
Sum driftsutgifter	16 504 188
Sum driftsinntekter	- 2 573 000
Netto driftsutgifter	13 931 188
<i>Funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon</i>	
Sum driftsutgifter	269 183 442
Sum driftsinntekter	- 66 023 000
Netto driftsutgifter	203 160 442
<i>Funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende</i>	
Sum driftsutgifter	195 881 297
Sum driftsinntekter	- 27 091 000
Netto driftsutgifter	168 790 297
<i>Funksjon 261 Institusjonslokaler</i>	
Sum driftsutgifter	11 251 000
Sum driftsinntekter	- 11 625 000

Bydelsdirektørens forslag til budsjett

Netto driftsutgifter	- 374 000
<i>Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger</i>	
Sum driftsutgifter	23 081 499
Sum driftsinntekter	- 22 849 749
Netto driftsutgifter	231 750
<i>Funksjon 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi</i>	
Sum driftsutgifter	28 054 848
Sum driftsinntekter	- 17 347 409
Netto driftsutgifter	10 707 439
<i>Funksjon 275 Introduksjonsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	14 605 571
Sum driftsinntekter	- 7 104 999
Netto driftsutgifter	7 500 572
<i>Funksjon 276 Kvalifiseringsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	51 162 497
Sum driftsinntekter	- 360 000
Netto driftsutgifter	50 802 497
<i>Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</i>	
Sum driftsutgifter	6 677 539
Sum driftsinntekter	- 200 000
Netto driftsutgifter	6 477 539
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	3 622 803
Sum driftsinntekter	- 1 030 000
Netto driftsutgifter	2 592 803
<i>Funksjon 733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede</i>	
Sum driftsutgifter	288 109
Sum driftsinntekter	9 914 800
Netto driftsutgifter	10 202 909
<i>Sum avdeling 3A</i>	577 948 166

06A	Oppvekst	Dok 3 år 2014	Dok 3 med justeringer år 2014	Virksomhetens budsjettforslag år 2015
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	430 070	440 294	419 060
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	89 278	103 200	97 643
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	146 878	151 546	155 912
14	Overføringer	15 354	17 357	16 936
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	681 580	712 396	689 552
16	Salgsinntekter	-51 037	-51 037	-56 615
17	Overføringer med krav til motytelse	-20 883	-25 162	-21 506
18	Overføringer uten krav til motytelse	-2 035	-638	-1 885
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-73 955	-76 837	-80 006
	Netto driftsbudsjett	607 625	635 559	609 546

Avdeling 6A: Oppvekst	Sum
<i>Funksjon 201 Førskole</i>	
Sum driftsutgifter	396 589 306
Sum driftsinntekter	- 60 932 936
Netto driftsutgifter	335 656 370
<i>Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn</i>	
Sum driftsutgifter	22 998 495
Sum driftsinntekter	- 2 886 495
Netto driftsutgifter	20 112 000
<i>Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss</i>	
Sum driftsutgifter	76 291 203
Sum driftsinntekter	- 4 027 000
Netto driftsutgifter	72 264 203
<i>Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge</i>	
Sum driftsutgifter	21 620 322
Sum driftsinntekter	- 2 982 000
Netto driftsutgifter	18 638 322
<i>Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	32 630 346
Sum driftsinntekter	- 3 768 640
Netto driftsutgifter	28 861 706
<i>Funksjon 244 Barneverntjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	44 088 746
Sum driftsinntekter	- 3 415 581
Netto driftsutgifter	40 673 165
<i>Funksjon 251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevern et</i>	
Sum driftsutgifter	11 389 799
Sum driftsinntekter	0
Netto driftsutgifter	11 389 799
<i>Funksjon 252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet</i>	
Sum driftsutgifter	83 943 725
Sum driftsinntekter	- 1 993 333
Netto driftsutgifter	81 950 392
<i>Sum avdeling 6A</i>	609 545 957

4. Inndragning og oppretting av stillinger

Det inndras og opprettes stillinger slik det framkommer i saksframlegget.

Tjenesteområde	Inndras	Opprettes
Helse, sosial og nærmiljø	1	
Oppvekst 2A og 2B	9,1	0
Pleie og omsorg	4,2	3,16
Sum	14,3	3,16

5. Oppholdsbetaling barnehager

- Oppholdsbetaling for ½-dagsplasser (21 timer pr. uke) fastsettes til 50 % av satsene bystyret vedtar for heldagsplasser

- Ved eventuelle justeringer i oppholdsbetalingen vedtatt av bystyret i løpet av 2015 endres satsene over tilsvarende

6. Godtgjøring av folkevalgte verv

Det vedtas følgende satser for godtgjøring av folkevalgte verv

- BU leder og nestleder honoreres etter alt. 1
- Komiteer leder nedsatt av bydelsutvalget honoreres etter kategori 2
- Tilsynsutvalg nedsatt av bydelsutvalget honoreres etter kategori 3

7. Utleiepriser gågater, fortau og plasser

Utleieprisene for leie av areal til uteservering foran serveringssted og leie av areal til vareutstilling økes med den kommunale deflatoren på 2,9 %.

8. Overføring fra rammen for økonomisk sosialhjelp til driftsrammen

Det overføres 200 000 fra rammen for økonomisk sosialhjelp til driftsrammen. Overføringen skal delfinansieres en TOT- koordinator.

9. Fullmakter

Bydelsutvalget delegerer følgende fullmakter til bydelsdirektøren eller den hun bemyndiger.

a. Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling mellom organisatoriske enheter innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak på funksjonsområder.

b. Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside, innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

c. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner

- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte tjenestoområde

Oslo 26. november 2014

Heidi Larssen

bydelsdirektør